

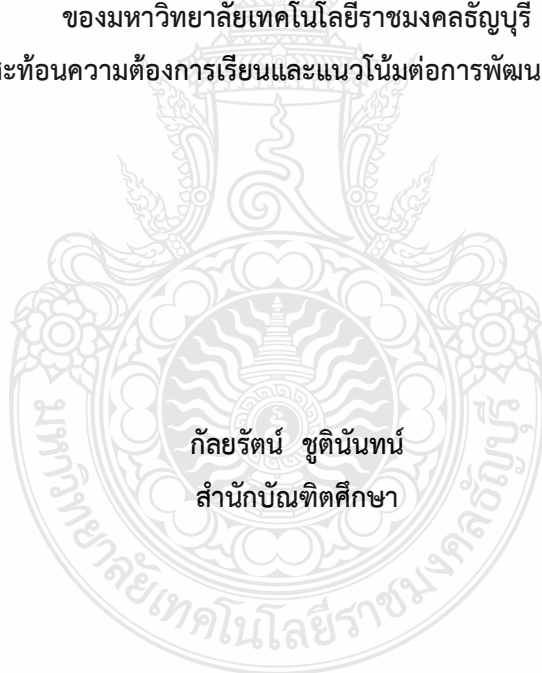
ผลงานเชิงวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

ปีการศึกษา 2565 - 2567

ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

เพื่อสะท้อนความต้องการเรียนและแนวโน้มต่อการพัฒนาหลักสูตร

กัลยรัตน์ ชูตินันท์
สำนักบัณฑิตศึกษา

ได้รับการสนับสนุนจากสำนักบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ประจำปี พ.ศ. 2568

คำนำ

การบริหารจัดการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มีบทบาทต่อการพัฒนา กำลังคนระดับสูงและการยกระดับคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในบริบทที่ความต้องการเรียน และรูปแบบการจัดการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง การบริหารการรับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีความเป็นระบบ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายและการพัฒนาหลักสูตรอย่างเหมาะสม

รายงานเชิงวิเคราะห์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของสำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 โดยใช้ข้อมูลแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก เป็นฐานในการวิเคราะห์แนวโน้ม ความต้องการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และการวิเคราะห์กรณีศึกษารายหลักสูตร ที่มีการเปลี่ยนแปลงน่าสนใจ โดยการวิเคราะห์มุ่งเน้นการตีความข้อมูลในเชิงบริหารและเชิงพัฒนางาน ภายใต้นโยบายการบริหารโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน (Data - Driven Decision Making) เพื่อสะท้อน สัญญาณเชิงข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประกอบการวางแผนรับนักศึกษา การทบทวนและพัฒนาหลักสูตร และการยกระดับการบริหารจัดการข้อมูลด้านบัณฑิตศึกษา ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์มีได้มุ่งประเมิน คุณภาพของหลักสูตรหรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยตรง หากแต่เป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายและการบริหารจัดการหลักสูตรในอนาคตอย่างเป็นระบบและเหมาะสม

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานเชิงวิเคราะห์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร คณะกรรมการ และผู้เกี่ยวข้อง ในการใช้ข้อมูลประกอบการกำหนดทิศทางและพัฒนาการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีต่อไป

กัลยรัตน์ ชูตินันท์

ผู้จัดทำ

พฤศจิกายน 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและเหตุผลความจำเป็นของการวิเคราะห์.....	1
1.2 ประเด็นการวิเคราะห์.....	2
1.3 วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิเคราะห์.....	3
1.5 ประโยชน์ของการวิเคราะห์ต่อการพัฒนางานในหน้าที่.....	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิเคราะห์/วิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการรับนักเรียนระดับบัณฑิตศึกษา.....	7
2.2 แนวคิดด้านความต้องการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา.....	8
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา.....	9
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย (Data - Driven Decision Making).....	10
2.5 แนวคิดและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ใช้ในการศึกษา.....	11
2.6 เกณฑ์คุณสมบัติและกระบวนการรับนักเรียนระดับบัณฑิตศึกษา.....	12
2.7 จำนวนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.....	14
2.8 งานวิจัยและรายงานที่เกี่ยวข้อง.....	16
บทที่ 3 วิธีการวิเคราะห์.....	19
3.1 แหล่งข้อมูล.....	19
3.2 ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	20
3.3 การเตรียมและจัดการข้อมูล.....	20
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	21
3.5 ข้อจำกัดของข้อมูล.....	23
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์.....	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.1 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	24
4.2 ผลการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	35
4.3 ผลการวิเคราะห์กรณีศึกษารายหลักสูตรเชิงลึกที่มีแนวโน้มการรับนักศึกษาน่าสนใจ	48
4.4 แนวทางการใช้ข้อมูลการรับนักศึกษาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการ ข้อมูลของสำนักบัณฑิตศึกษา	58
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	62
5.1 สรุปผลการวิเคราะห์	62
5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์	65
5.4 สรุปโดยภาพรวมและการนำไปใช้ประโยชน์	68
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	73
ประวัติผู้เขียน	76

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 จำนวนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะและระดับปริญญา ปีการศึกษา 2565 - 2567.....	15
4.1 ภาพรวมการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567.....	25
4.2 จำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567.....	27
4.3 จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567.....	28
4.4 สัดส่วนผู้สมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567.....	30
4.5 แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะ แยกตามปีการศึกษา 2565 – 2567.....	32
4.6 ผลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในภาพรวมมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2565 – 2567	36
4.7 ผลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรวมรายคณะ ปีการศึกษา 2565 – 2567.....	38
4.8 สรุปผลการรับนักศึกษารายหลักสูตร (รวม 3 ปี) จำแนกรายคณะและระดับการศึกษา	40
4.9 การวิเคราะห์การรับนักศึกษารายหลักสูตร (รวม 3 ปี) จำแนกรายคณะ ระดับ และหลักสูตร....	45
4.10 สรุปภาพรวมจำนวนหลักสูตรและขอบเขตของการวิเคราะห์	49
4.11 ผลการรับนักศึกษา “หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเมคคาทรอนิกส์ (หลักสูตรนานาชาติ)” ปีการศึกษา 2565 – 2567.....	50
4.12 ผลการรับนักศึกษา “หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต” ปีการศึกษา 2565 – 2567.....	53
4.13 ผลการรับนักศึกษา “หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์ทางเลือก (หลักสูตรนานาชาติ)” ปีการศึกษา 2565 – 2567.....	55

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
4.1 แนวโน้มแผนรับ ผู้สมัคร และผู้ผ่านการคัดเลือก ปีการศึกษา 2565-2567	26
4.2 แนวโน้มจำนวนผู้สมัครระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะ ระหว่างปีการศึกษา 2565 – 2567.....	27
4.3 แนวโน้มจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567.....	29
4.4 สัดส่วนผู้สมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567.....	31
4.5 แนวโน้มจำนวนผู้สมัครระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะ ระหว่างปีการศึกษา 2565 – 2567	34
4.6 การเปรียบเทียบร้อยละการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ภาพรวมมหาวิทยาลัย).....	37
4.7 การเปรียบเทียบร้อยละการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะ	39
4.8 การเปรียบเทียบตัวชี้วัดการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ร้อยละ)	43
4.9 การเปรียบเทียบระดับความต้องการและผลลัพธ์การรับนักศึกษาของหลักสูตรตัวอย่าง	48
4.10 แนวโน้มแผนรับ ผู้สมัคร และผู้ผ่านการคัดเลือกของหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเมคคาทรอนิกส์ (หลักสูตรนานาชาติ) ปีการศึกษา 2565 – 2567.....	52
4.11 แนวโน้มแผนรับ ผู้สมัคร และผู้ผ่านการคัดเลือกของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2565 – 2567.....	54
4.12 แนวโน้มแผนรับ ผู้สมัคร และผู้ผ่านการคัดเลือกของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์ทางเลือก (หลักสูตรนานาชาติ) ปีการศึกษา 2565 - 2567	56
4.13 แผนภาพการสังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการวางแผนรับ	60
5.1 กรอบการนำผลการวิเคราะห์การรับนักศึกษาไปใช้ประโยชน์เพื่อสนับสนุนการพัฒนา หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา.....	69

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและเหตุผลความจำเป็นของการวิเคราะห์

ในบริบทที่สังคมไทยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการยกระดับสมรรถนะกำลังคนในระดับสูง การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาก็มีบทบาทสำคัญทั้งในฐานะกลไกการผลิตบุคลากรผู้เชี่ยวชาญและการสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (เจษฎา ภรณ์วิริยะสกุลธร, 2563) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยสำนักบัณฑิตศึกษา จึงมีภารกิจสำคัญในการกำกับดูแลบริหารจัดการระดับบัณฑิตศึกษา ในส่วนของการรับนักศึกษา และการจัดการงานลงทะเบียน ตลอดจนประสานงานกับคณะในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนากำลังคนของประเทศ ซึ่งการบริหารจัดการการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มิได้หมายถึงเพียงการรับนักศึกษาให้ได้ตามแผนรับที่กำหนดไว้เท่านั้น หากแต่ต้องอาศัยความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับ “ความต้องการเรียน” ของผู้สมัครในมิติต่าง ๆ การประเมินความเหมาะสมของแผนรับเมื่อเทียบกับจำนวนผู้สมัครและจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก รวมถึงการมีข้อมูลเชิงวิเคราะห์ที่สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย การวางแผนประชาสัมพันธ์และการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ อนงค์นาถ โยคุณ (2563) และ พิชามณัฐ บุญสิทธิ์ (2565) ที่ชี้ให้เห็นว่า ข้อมูลการรับนักศึกษาเป็นฐานสำคัญในการสะท้อนแนวโน้มความต้องการเรียนและสามารถนำมาใช้สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพรองรับ

ที่ผ่านมาแม้ว่าสำนักบัณฑิตศึกษา ได้มีการจัดเก็บข้อมูลการรับเข้านักศึกษาเป็นรายปี และรายคณะอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการใช้ข้อมูลดังกล่าวยังคงอยู่ในลักษณะการรายงานตัวเลขเพื่อการนำเสนอแก่ผู้บริหารและคณะกรรมการผู้เกี่ยวข้องเป็นหลัก และยังไม่ได้นำมาวิเคราะห์เชิงระบบเพื่อสะท้อนแนวโน้มความต้องการเรียนหรือเชื่อมโยงกับการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งขาดการนำข้อมูลรายหลักสูตรมาใช้ในเชิง “กรณีศึกษา” เพื่อวิเคราะห์ความนิยมของหลักสูตรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการการรับนักศึกษา (Enrollment Management) ที่ให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลผู้สมัครและผลการคัดเลือกเป็นฐานในการกำหนดนโยบาย แผนรับ และทิศทางการพัฒนาหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน (ยุภาติ ปณะราช, 2565)

ช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 ถือเป็นระยะเวลาที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งจากบริบทการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับบัณฑิตศึกษา การนำระบบรับสมัครและระบบทะเบียนในรูปแบบดิจิทัลมาใช้อย่างแพร่หลาย ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของความต้องการเรียนหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยข้อมูล

ตัวชี้วัดสำคัญ ได้แก่ แผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สำนักบัณฑิตศึกษา, 2565, 2566, 2567) ซึ่งล้วนเป็นข้อมูลที่สามารถสะท้อนความต้องการเรียนและระดับการแข่งขันในการรับนักศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม การวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาในช่วง 3 ปีดังกล่าวจึงมีศักยภาพในการทำหน้าที่เป็น “ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์” (Evidence - Based) ที่จะช่วยสะท้อนทั้งความต้องการเรียนของผู้สมัคร แนวโน้มการเคลื่อนไหวของจำนวนผู้สมัครในแต่ละคณะหรือหลักสูตร และประเด็นที่สัมพันธ์กับการพัฒนาหลักสูตรในอนาคต ขณะเดียวกันยังเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนางานด้านฐานข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูลของสำนักบัณฑิตศึกษาให้มีความเป็นระบบมากขึ้น และสามารถใช้สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารในเชิงกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจำนวนผู้สมัครที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างต่อเนื่องเป็นสัญญาณสำคัญที่ช่วยให้คณะสามารถประเมินความน่าสนใจของหลักสูตรได้ว่าเนื้อหาวิชาหรือรูปแบบการจัดการเรียนการสอนยังตอบโจทย์ผู้เรียนหรือไม่ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรเชิงรุก

ดังนั้น ผู้จัดทำรายงานจึงเห็นความจำเป็นในการจัดทำรายงานเชิงวิเคราะห์ เรื่อง “การวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อสะท้อนความต้องการเรียนและแนวโน้มต่อการพัฒนาหลักสูตร” โดยใช้ข้อมูลแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกระดับบัณฑิตศึกษา แยกตามคณะ และเลือกหลักสูตรที่มีข้อมูลครบถ้วนมาเป็นกรณีศึกษาเชิงลึก เพื่อสังเคราะห์ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร การบริหาร งานทะเบียน และการพัฒนาฐานข้อมูลของสำนักบัณฑิตศึกษา ตลอดจนเพื่อยกระดับการใช้ข้อมูลจากรายงานตัวเลขทั่วไปไปสู่การวิเคราะห์เชิงระบบที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบายและการบริหารจัดการบัณฑิตศึกษาได้อย่างแท้จริง

1.2 ประเด็นการวิเคราะห์

จากบริบทและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว การวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในรายงานฉบับนี้ มุ่งตอบประเด็นการวิเคราะห์หลัก ดังต่อไปนี้

1.2.1 แนวโน้มจำนวนแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกในภาพรวมระดับบัณฑิตศึกษา และแยกตามคณะ ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 มีทิศทางอย่างไร

1.2.2 สัดส่วนผู้สมัครต่อแผนรับ และสัดส่วนผู้ผ่านการคัดเลือกต่อจำนวนผู้สมัครในแต่ละคณะสะท้อน “ระดับความต้องการเรียน” และ “ความเข้มข้นของการแข่งขัน” ในการรับนักศึกษาอย่างไร

1.2.3 เมื่อพิจารณาระดับหลักสูตร ในส่วนของหลักสูตรที่เลือกเป็นกรณีศึกษา มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้สมัครและผู้ผ่านการคัดเลือกอย่างไร และอาจมีปัจจัยด้านลักษณะหลักสูตรหรือการพัฒนาหลักสูตรใดบ้างที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถระบุ “ปัจจัยเบื้องต้น” ที่อาจส่งผลกระทบต่อจำนวนผู้สมัครและความน่าสนใจของหลักสูตร ซึ่งจะเป็นฐานข้อมูลสำคัญสำหรับการสังเคราะห์ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาหลักสูตรในบทที่ 5 ต่อไป

1.2.4 ข้อมูลเชิงแนวโน้มดังกล่าว สามารถนำไปใช้สนับสนุนการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตร การกำหนดแผนรับ และการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลและรายงานของสำนักบัณฑิตศึกษาได้ในลักษณะใดบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์

การจัดทำรายงานเชิงวิเคราะห์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.3.1 เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยพิจารณาจากจำนวนแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ในปีการศึกษา 2565 – 2567 จำแนกรายคณะของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.3.2 เพื่อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยพิจารณาแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ

1.3.3 เพื่อวิเคราะห์กรณีศึกษารายหลักสูตรเชิงลึกที่มีแนวโน้มการรับนักศึกษาน่าสนใจ

1.3.4 เพื่อเสนอแนวทางเชิงบริหารในการใช้ข้อมูลการรับนักศึกษเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการข้อมูลของสำนักบัณฑิตศึกษา

1.4 ขอบเขตของการวิเคราะห์

เพื่อให้การวิเคราะห์มีความชัดเจน ไม่กว้างเกินไปจนเกินกว่าข้อมูลที่มีอยู่จริง ผู้จัดทำรายงานกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เฉพาะตัวชี้วัด 3 ประการ ได้แก่ 1) แผนรับ (จำนวนรับตามที่กำหนดในแต่ละคณะ/หลักสูตร) 2) จำนวนผู้สมัคร และ 3) จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก (ผู้ที่ได้รับสิทธิ์เข้าศึกษา)

การวิเคราะห์ในภาพรวมจะเน้นระดับคณะและระดับทั้งมหาวิทยาลัย และจะเลือกหลักสูตรจำนวนจำกัดที่มีข้อมูลครบถ้วนและมีแนวโน้มที่น่าสนใจ มาใช้เป็นกรณีศึกษาเชิงลึกในระยะ 3 ปี การวิเคราะห์จะมุ่งเน้นไปที่การ “สะท้อนความต้องการเรียน” และ “แนวโน้มที่สัมพันธ์กับการพัฒนาหลักสูตร” มิได้ลงลึกถึงคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ผลการสำเร็จการศึกษา หรือคุณภาพบัณฑิตในระยะยาว

1.4.2 ขอบเขตด้านเวลา

การวิเคราะห์ครอบคลุมข้อมูลการรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 (3 ปีการศึกษา) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรและระบบการบริหารจัดการข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และมีข้อมูลการรับนักศึกษาที่จัดเก็บเป็นหมวดหมู่ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ

1.4.3 ขอบเขตด้านสถานที่

การวิเคราะห์นี้ครอบคลุมหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยพิจารณาในระดับคณะและหลักสูตรที่เลือกเป็นกรณีศึกษา

1.4.4 ขอบเขตด้านข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์มาจากฐานข้อมูลการรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่สำนักบัณฑิตศึกษาจัดเก็บไว้เพื่อการรายงานผู้บริหารและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากระบบรับสมัครและการดำเนินการคัดเลือกของแต่ละปีการศึกษา หากมีข้อมูลเพิ่มเติม เช่น จำนวนผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาใหม่ ข้อมูลบางส่วนจะนำมาใช้ประกอบการตีความผล แต่จะไม่ใช้เป็นตัวแปรหลักของการวิเคราะห์ เพื่อรักษาความชัดเจนของขอบเขตงานตามข้อมูลที่มีอยู่จริง

1.5 ประโยชน์ของการวิเคราะห์ต่อการพัฒนางานในหน้าที่

การจัดทำรายงานเชิงวิเคราะห์ฉบับนี้ คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1.5.1 ด้านการบริหารระดับมหาวิทยาลัย ทำให้ผู้บริหารสำนักบัณฑิตศึกษาและผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีข้อมูลเชิงแนวโน้มที่ชัดเจน เกี่ยวกับจำนวนผู้สมัครและผู้ผ่านการคัดเลือกในระดับบัณฑิตศึกษา สามารถใช้ประกอบการกำหนดแผนรับและทิศทางการพัฒนาระดับบัณฑิตศึกษาในภาพรวม

1.5.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ทำให้คณะและคณะกรรมการหลักสูตรเห็นความเชื่อมโยงระหว่างจำนวนผู้สมัคร ความสอดคล้องของแผนรับ และความนิยมในหลักสูตร สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงหลักสูตร การออกแบบหลักสูตรใหม่ หรือการกำหนดจุดเน้นของหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน

1.5.3 ด้านการพัฒนาระบบทะเบียนและฐานข้อมูล เป็นตัวอย่างการนำข้อมูลจากระบบรับสมัครและงานทะเบียนมาใช้ในการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ทำให้เห็นแนวทางในการออกแบบฐานข้อมูลและรายงานในอนาคต ให้รองรับทั้งการรายงานเชิงตัวเลขและการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์

1.5.4 ด้านการพัฒนาของสำนักบัณฑิตศึกษา เป็นผลงานสะท้อนการพัฒนาประจำปี (Routine to Research/R2R หรือ Routine to Result) ของผู้ปฏิบัติงานด้านพัฒนาหลักสูตรงานทะเบียน และงานฐานข้อมูล ที่สามารถใช้เป็นตัวอย่างแนวทางการใช้ข้อมูลจริงมาวิเคราะห์ เพื่อยกระดับคุณภาพการทำงานของหน่วยงาน

1.5.5 ด้านการต่อยอดเชิงวิชาการและงานวิจัย ผลการวิเคราะห์สามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยเชิงลึกในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระดับบัณฑิตศึกษา เช่น การตรวจสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเรียน การประเมินประสิทธิผลของกลยุทธ์ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร หรือการพัฒนาระบบสารสนเทศสนับสนุนการรับนักศึกษา นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ยังสามารถทำหน้าที่เป็นข้อมูลตั้งต้นในการศึกษาพฤติกรรมทางเลือกเรียนของผู้สมัครในอนาคต อันเป็นประโยชน์ต่อทั้งการวิจัยเชิงนโยบายและการพัฒนาประจำปีของสำนักบัณฑิตศึกษา

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลในรายงานฉบับนี้มีความชัดเจน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับกรอบการวิเคราะห์ที่กำหนดไว้ คำสำคัญที่ใช้ในรายงานมีความหมายเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

1.6.1 **ระดับบัณฑิตศึกษา** หมายถึง การศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามขอบเขตการวิเคราะห์ในรายงานฉบับนี้

1.6.2 **แผนรับ** หมายถึง จำนวนรับนักศึกษาที่คณะหรือหลักสูตรกำหนดไว้ในแต่ละปีการศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบเป้าหมายในการรับนักศึกษาใหม่ระดับบัณฑิตศึกษา และใช้เป็นฐานในการคำนวณตัวชี้วัดเชิงปริมาณในการวิเคราะห์

1.6.3 **ผู้สมัคร** หมายถึง ผู้ที่ยื่นใบสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในแต่ละปีการศึกษา โดยนับจำนวนตามข้อมูลที่บันทึกในระบบรับสมัคร ซึ่งใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ความต้องการเรียน

1.6.4 **ผู้ผ่านการคัดเลือก** หมายถึง ผู้สมัครที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ของหลักสูตรและมหาวิทยาลัย และได้รับสิทธิ์เข้าศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในปีการศึกษานั้น ๆ โดยใช้เป็นข้อมูลในการประเมินประสิทธิผลของการรับนักศึกษาและระดับการแข่งขัน

1.6.5 **ความต้องการเรียน** หมายถึง ระดับความสนใจของผู้สมัครต่อการเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งในรายงานฉบับนี้พิจารณาจากตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ได้แก่ สัดส่วนของจำนวนผู้สมัครเทียบกับแผนรับ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้สมัครในแต่ละปีการศึกษา ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และระดับหลักสูตร

1.6.6 **แนวโน้มต่อการพัฒนาหลักสูตร** หมายถึง ทิศทางหรือข้อค้นพบที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษา ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการทบทวน ปรับปรุง หรือพัฒนาหลักสูตร รวมถึงการกำหนดแนวทางการนำเสนอหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการเรียนและบริบทการบริหารจัดการระดับบัณฑิตศึกษา

1.6.7 **อัตราการแข่งขัน** หมายถึง สัดส่วนของจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกเมื่อเทียบกับจำนวนผู้สมัคร ซึ่งใช้สะท้อนระดับความเข้มข้นของการแข่งขันในการเข้าศึกษาในแต่ละหลักสูตรหรือคณะ ตามกรอบการวิเคราะห์เชิงปริมาณในรายงานฉบับนี้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง

บทนี้มุ่งอธิบายกรอบแนวคิดและงานวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับ ดูแลการบริหารจัดการการรับนักเรียนระดับบัณฑิตศึกษา ความต้องการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตลอดจนแนวคิดด้านการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย และแนวคิดด้านสถิติและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาข้อมูลแผนรับจำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 เพื่อใช้เป็นกรอบอ้างอิงสำหรับการวิเคราะห์เชิงระบบในบทที่ 4 และการสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายในบทที่ 5 ดังนั้นเนื้อหาในบทนี้จึงประกอบด้วย 8 หัวข้อหลัก ได้แก่

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการรับนักเรียนระดับบัณฑิตศึกษา
- 2.2 แนวคิดด้านความต้องการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย (Data - Driven Decision Making)
- 2.5 แนวคิดและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ใช้ในการศึกษา
- 2.6 เกณฑ์คุณสมบัติและกระบวนการรับนักเรียนระดับบัณฑิตศึกษา
- 2.7 จำนวนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- 2.8 งานวิจัยและรายงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการรับนักเรียนระดับบัณฑิตศึกษา

การบริหารจัดการการรับนักเรียนระดับบัณฑิตศึกษา เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนรับนักศึกษา การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การรับสมัคร การคัดเลือก และการประกาศผลผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการได้มาซึ่งผู้เรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม สอดคล้องกับสมรรถนะที่หลักสูตรต้องการ และมีจำนวนสอดคล้องกับศักยภาพของหลักสูตรและทรัพยากรของสถาบัน (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, 2564)

ในบริบทของอุดมศึกษาไทย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาถูกมองว่าเป็นกลไกสำคัญในการผลิตกำลังคนระดับสูงและสร้างองค์ความรู้ใหม่ การบริหารจัดการการรับนักเรียนระดับนี้จึงไม่ใช่เพียงงานธุรการรับสมัคร แต่เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การบริหารคณาจารย์ และการเชื่อมโยงกับความต้องการกำลังคนของประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567)

สำหรับแนวคิดเรื่องแผนรับ ผู้สมัคร และผู้ผ่านการคัดเลือก นั้น ในเชิงการบริหาร แผนรับ (Enrollment Quota) คือจำนวนที่สถาบันกำหนดว่าจะรับนักศึกษาใหม่ในแต่ละหลักสูตร/คณะต่อปี ซึ่งพิจารณาจากทรัพยากร บุคลากร และมาตรฐานคุณภาพ ในขณะที่ “จำนวนผู้สมัคร” สะท้อนระดับความสนใจหรือความต้องการเรียนของผู้เรียนต่อหลักสูตรนั้น และ “จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก” แสดงถึงผลของกระบวนการคัดเลือกที่พิจารณาจากคุณสมบัติและศักยภาพของผู้สมัคร (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย, 2566)

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของการบริหารงานรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามักประกอบด้วยอัตราผู้สมัครต่อแผนรับ (Application – Quota Ratio) อัตราผู้ผ่านการคัดเลือกต่อแผนรับ (Selection – Quota Ratio) และอัตราผู้ยื่นยันสิทธิ์เข้าเรียนต่อจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้ช่วยให้ผู้บริหารมองเห็นทั้ง “ระดับการแข่งขัน” ของแต่ละหลักสูตร และ “ความเหมาะสม” ของแผนรับเมื่อเทียบกับความต้องการจริงของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2565)

ในมุมมองการวางแผนรับนักศึกษา (Enrollment Planning) แนวโน้มสมัยใหม่เน้นการใช้ข้อมูลย้อนหลังหลายปี เช่น ข้อมูลผู้สมัคร แผนรับ และผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อคาดการณ์และกำหนดแผนรับในอนาคตอย่างมีเหตุผล ลดปัญหาการเปิดแผนรับสูงเกินความต้องการหรือเปิดแผนรับต่ำจนเสียโอกาสในการรับนักศึกษาที่มีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566)

สำหรับสำนักบัณฑิตศึกษา แนวคิดดังกล่าวเชื่อมโยงโดยตรงกับบทบาทด้านการกำกับดูแลหลักสูตรและการบริหารงานทะเบียนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เนื่องจากข้อมูลการรับนักศึกษาเป็นฐานสำคัญในการพิจารณาเปิด – ปิดหลักสูตร การตรวจสอบความคุ้มค่าเชิงวิชาการ และเชิงงบประมาณ และการวางกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์หลักสูตรในอนาคต

2.2 แนวคิดด้านความต้องการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา

“ความต้องการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา” เป็นแนวคิดที่สามารถอธิบายได้ทั้งในมิติเชิงเศรษฐศาสตร์การศึกษาและมิติเชิงพฤติกรรมศาสตร์ทางการศึกษา กล่าวคือ เป็นการตัดสินใจของบุคคลในการลงทุนด้านการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพทางวิชาชีพ โอกาสความก้าวหน้าในสายงาน รวมถึงการพัฒนาความรู้และสมรรถนะเฉพาะด้านให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมและตลาดแรงงาน (พีระ พันธุ์งาม และคณะ, 2559)

งานวิจัยด้านการศึกษาของไทยหลายฉบับชี้ให้เห็นว่า การตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาไม่ได้เกิดจากปัจจัยด้านรายได้หรือคุณวุฒิเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลจากการผสมผสานของแรงจูงใจหลายด้าน ได้แก่ ความก้าวหน้าในสายอาชีพ โอกาสเลื่อนตำแหน่ง ความมั่นคงในวิชาชีพ ความสนใจในองค์ความรู้เฉพาะทาง ภาพลักษณ์และคุณภาพของสถาบัน รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ความยืดหยุ่นของเวลาเรียน ตลอดจนการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด (พีระ พันธุ์งาม และคณะ, 2559; ฝนทิพย์ อธิบัติ, 2562)

พนทิพย์ อธิบัติ (2562) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า แรงจูงใจด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพและการเพิ่มโอกาสด้านรายได้ เป็นปัจจัยสำคัญอันดับต้น ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจควบคู่กับความเชื่อมั่นต่อคุณภาพหลักสูตรและชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า “ความต้องการเรียน” ในระดับบัณฑิตศึกษา มีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับบริบทการทำงานและเส้นทางอาชีพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในระดับภาพรวมเชิงโครงสร้าง ข้อมูลจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2566) ซึ่งรายงานสถิติการศึกษาของประเทศไทย พบว่า จำนวนผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษามีแนวโน้มคงตัวหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในบางกลุ่มสาขาวิชา โดยเฉพาะสาขาบริหารธุรกิจ วิศวกรรมศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ ขณะที่บางสาขามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของความต้องการกำลังคนและทิศทางการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงเวลา

จากแนวคิดและหลักฐานเชิงประจักษ์ดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า “จำนวนผู้สมัคร” และ “สัดส่วนผู้สมัครเทียบกับแผนรับ” เป็นตัวชี้วัดเชิงปริมาณที่สามารถใช้แทนระดับความต้องการเรียนระดับบัณฑิตศึกษาได้ในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาแนวโน้มข้อมูลอย่างต่อเนื่องในหลายปี การศึกษา เมื่อเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าวกับระดับการแข่งขันและจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก จะช่วยให้การวิเคราะห์ความต้องการเรียนมีความชัดเจนมากขึ้น และสามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร การทบทวนแผนรับ และการกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบการวิเคราะห์ในบทที่ 3 และผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ของรายงานวิเคราะห์ฉบับนี้

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทิศทางการพัฒนาประเทศ ความก้าวหน้าทางวิชาการ และความต้องการของผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิต โดยทั่วไปประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ เช่น การวิเคราะห์บริบทและความต้องการ การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ การออกแบบโครงสร้างหลักสูตร การออกแบบการเรียนการสอนและการประเมินผล และการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (วรลักษณ์ เศรษฐเสถียร, 2550 อ่างถึงใน นิตยา สำเร็จผล, 2566)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ซึ่งประกาศโดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำหนดให้หลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอกต้องระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจน มีโครงสร้างหน่วยกิตที่เหมาะสม มีระบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ และมีระบบประกันคุณภาพหลักสูตรอย่างเป็นระบบ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

บทความวิจัยของนิตยา สำเร็จผล (2566) ศึกษาแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาศาขาลักสูตรและการสอน ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 โดยประยุกต์รูปแบบการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) พบว่าการเริ่มต้นจากการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการ แล้วจึงออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล ทำให้หลักสูตรมีความชัดเจนและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิตได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ภาวนา กิตติวิมลชัย (2567) ศึกษาหลักสูตรที่ไม่ผ่านการกำกับมาตรฐานในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้หลักสูตรไม่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่ การไม่ใช้ข้อมูลผลลัพธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาและข้อมูลความต้องการของผู้เรียนประกอบการพัฒนาหลักสูตร การไม่ปรับแผนรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์จริง และการขาดระบบติดตามผลการดำเนินงานของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

ในแง่นี้ ข้อมูลการรับนักศึกษา เช่น แผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก จึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา เพราะสามารถใช้สะท้อน “ความนิยมของหลักสูตร” “ความสามารถในการแข่งขัน” และ “สัญญาณเตือน” ของหลักสูตร ที่มีจำนวนผู้สมัครลดลงหรือมีผู้สมัครต่ำกว่าแผนรับอย่างต่อเนื่อง ซึ่งควรถูกนำไปใช้ประกอบการทบทวนและพัฒนาหลักสูตรในเชิงระบบ (สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา, 2565; สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย (Data - Driven Decision Making)

แนวคิด “การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการบริหารและตัดสินใจ” (Data - Driven Decision Making : DDDM) เน้นว่าผู้บริหารควรใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่น่าเชื่อถือและทันสมัยในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจ มากกว่าการใช้เพียงประสบการณ์หรือความรู้สึกส่วนตัว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) รายงานการศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง โดยชี้ให้เห็นว่า “ฐานข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา” ที่มีคุณภาพสามารถช่วยลดความคลาดเคลื่อนของการตัดสินใจเชิงนโยบายและทำให้การจัดสรรทรัพยากรมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สุรัชย์ เทียนขาว (2564) เสนอกรอบแนวคิดการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ข้อมูลขับเคลื่อนว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ คือ (1) การวิเคราะห์ข้อมูลให้แน่ใจว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและมีนัยยะเชิงวินิจฉัย (2) การใช้ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว ในการตัดสินใจทั้งด้านวิชาการและด้านการบริหาร และ (3) การใช้ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System) เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

เอกสารรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาบางแห่งในช่วงหลังระบุอย่างชัดเจนว่ามีการนำแนวคิด “การบริหารโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน” มาใช้ในการบริหารจัดการ ทั้งในด้านการวางแผน การติดตามผล และการปรับปรุงคุณภาพ เช่น แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบางแห่งที่ระบุให้การบริหารโดยใช้ข้อมูลเป็นหนึ่งในหลักการสำคัญของการดำเนินงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1, 2567)

ในบริบทของการบริหารจัดการระดับบัณฑิตศึกษา ข้อมูลที่เหมาะสมในการใช้เป็นฐานประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย ได้แก่ ข้อมูลผู้เรียนและบัณฑิต ข้อมูลการรับนักศึกษา ข้อมูลการสำเร็จการศึกษา ข้อมูลการประเมินคุณภาพหลักสูตร และข้อมูลจากผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ช่วยสะท้อนทั้งประสิทธิภาพการจัดการศึกษาและความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ซึ่งมีการจัดเก็บอย่างต่อเนื่องในแต่ละปีการศึกษา สามารถนำมาใช้วิเคราะห์แนวโน้มความต้องการเรียนในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ และสามารถใช้เป็นฐานประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย เช่น การพิจารณาเปิดหรือปรับปรุงหลักสูตร การกำหนดกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์หลักสูตร ตลอดจนการปรับแผนรับนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในแต่ละช่วงเวลา (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566)

สำหรับสำนักบัณฑิตศึกษา การพัฒนารายงานเชิงวิเคราะห์จากข้อมูลดังกล่าว จึงเป็นส่วนหนึ่งของการสร้าง “ระบบฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์” ที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นภาพรวมแนวโน้มการรับนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคณะ และระบุหลักสูตรที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาหรือปรับกลยุทธ์ในอนาคต

2.5 แนวคิดและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในรายงานฉบับนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกของระดับบัณฑิตศึกษา ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 จำเป็นต้องอาศัยแนวคิดด้านสถิติเชิงพรรณนาและเทคนิคการวิเคราะห์แนวโน้มเพื่อให้การตีความข้อมูลมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ

ยูคาคี ปณะราช (2565) อธิบายว่า สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เช่น ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการสรุปลักษณะข้อมูล และสามารถใช้ในการนำเสนอข้อมูลเชิงตารางและกราฟได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงการศึกษาและการบริหารการศึกษา ซึ่งมักเป็นข้อมูลจำนวนมากที่ต้องการการสรุปให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและเปรียบเทียบได้

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษา รายงานฉบับนี้จะใช้เทคนิคหลัก ๆ ดังนี้

2.5.1 การคำนวณร้อยละและอัตราส่วน

- 1) ร้อยละของผู้สมัครต่อแผนรับ (จำนวนผู้สมัคร ÷ แผนรับ × 100) เพื่อสะท้อนระดับความต้องการเรียนในแต่ละคณะและภาพรวมของมหาวิทยาลัย
- 2) ร้อยละของผู้ผ่านการคัดเลือกต่อแผนรับ (จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ÷ แผนรับ × 100) เพื่อสะท้อนความสามารถในการคัดเลือกผู้เรียนให้ได้ตามเป้าหมาย
- 3) อัตราส่วนผู้ผ่านการคัดเลือกต่อผู้สมัคร เพื่อแสดงระดับการแข่งขันของการคัดเลือกในแต่ละปีและแต่ละคณะ

2.5.2 การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis)

การเปรียบเทียบค่าตัวชี้วัดในช่วง 3 ปีการศึกษา 2565 – 2567 เพื่อดูแนวโน้มเพิ่มขึ้น ลดลง หรือคงที่ของจำนวนผู้สมัครและผู้ผ่านการคัดเลือก ทั้งในภาพรวมและรายคณะ ซึ่งเป็นแนวทางที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเวลาทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566)

2.5.3 การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างคณะและระดับหลักสูตร

การเปรียบเทียบตัวชี้วัดระหว่างคณะ ระหว่างระดับปริญญาโท – ปริญญาเอก และระหว่างหลักสูตรที่เลือกเป็นกรณีศึกษา เพื่อค้นหาค่าจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา เช่น คณะหรือหลักสูตรที่มีผู้สมัครสูงกว่าหรือ ต่ำกว่าแผนรับอย่างต่อเนื่อง

2.5.4 การนำเสนอข้อมูลด้วยกราฟและแผนภาพ

การใช้กราฟเส้น แผนภูมิแท่ง และแผนภาพสรุป เพื่อสื่อสารแนวโน้มและผลการวิเคราะห์ให้ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจได้ง่าย ซึ่งเป็นแนวทางที่ยุภาติ ปณะราช (2565) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) แนะนำให้ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงนโยบาย

เทคนิคและเครื่องมือดังกล่าวจะถูกนำไปใช้ในบทที่ 4 ของรายงาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 ให้ได้ข้อค้นพบที่มีความถูกต้อง ชัดเจน และสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์และการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

2.6 เกณฑ์คุณสมบัติและกระบวนการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีมีการกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติและกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สอดคล้องกับระดับการศึกษา ลักษณะของหลักสูตร และมาตรฐานทางวิชาการ โดยสามารถจำแนกสาระสำคัญออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ คุณสมบัติของผู้สมัคร โครงสร้างแผนการศึกษา และกระบวนการคัดเลือก (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สำนักบัณฑิตศึกษา, 2568) ดังตัวอย่างในภาคผนวก และแสดงได้ดังนี้

2.6.1 คุณสมบัติของผู้สมัคร

1) ระดับปริญญาโท

ผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือกำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายของหลักสูตร โดยต้องสำเร็จการศึกษาก่อนวันเปิดภาคการศึกษา ทั้งนี้ คุณสมบัติที่ใช้สมัครต้องเป็นคุณสมบัติที่ได้รับการรับรอง และควรเป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องหรือใกล้เคียงกับหลักสูตรที่สมัคร ในบางหลักสูตรอาจมีการกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติม เช่น ประสบการณ์การทำงาน หรือพื้นฐานความรู้เฉพาะด้าน เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของหลักสูตรและกลุ่มผู้เรียนเป้าหมาย

2) ระดับปริญญาเอก

ผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาเอกต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือในบางกรณีสามารถรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีผลการเรียนดีมาก โดยต้องมีพื้นฐานทางวิชาการที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่สมัคร นอกจากนี้ ผู้สมัครต้องมีผลการทดสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งสะท้อนถึงความพร้อมในการศึกษาวิจัยในระดับสูง และอาจมีคุณสมบัติเฉพาะเพิ่มเติมตามข้อกำหนดของแต่ละหลักสูตร

2.6.2 โครงสร้างแผนการศึกษา

1) ระดับปริญญาโท

หลักสูตรระดับปริญญาโทมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และแบ่งออกเป็น 2 แผน ได้แก่

แผน ก (เน้นการวิจัย)

- (1) แบบ ก1: ทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว
- (2) แบบ ก2: เรียนรายวิชาและทำวิทยานิพนธ์

แผน ข (เน้นรายวิชา)

ไม่มีวิทยานิพนธ์ แต่มีการศึกษาค้นคว้าอิสระ แผนการศึกษาดังกล่าวสะท้อนความแตกต่างของวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิต ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

2) ระดับปริญญาเอก

หลักสูตรระดับปริญญาเอกแบ่งออกเป็น 2 แผนหลัก ได้แก่

แผน 1 (เน้นวิจัยเป็นหลัก)

- (1) แบบ 1.1 สำหรับผู้สำเร็จปริญญาโท
- (2) แบบ 1.2 สำหรับผู้สำเร็จปริญญาตรี

แผน 2 (วิจัยร่วมกับรายวิชา)

- (1) แบบ 2.1 สำหรับผู้สำเร็จปริญญาโท

(2) แบบ 2.2 สำหรับผู้สำเร็จปริญญาตรี

โดยทุกแผนมีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์และรายวิชาที่แตกต่างกันตามระดับพื้นฐานของผู้เรียน

2.6.3 กระบวนการรับสมัครและคัดเลือก

กระบวนการรับสมัครดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ โดยผู้สมัครต้องกรอกข้อมูลและอัปโหลดเอกสารประกอบการสมัคร เช่น ใบแสดงผลการศึกษา (Transcript) และเอกสารอื่นตามที่กำหนด การคัดเลือกผู้สมัครอาจดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ การพิจารณาคุณสมบัติจากเอกสาร หรือวิธีการอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเห็นสมควร

ทั้งนี้ การพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีความเหมาะสมกับลักษณะของหลักสูตร

2.6.4 ความสัมพันธ์ระหว่างเกณฑ์การรับกับการรับนักศึกษา

เกณฑ์คุณสมบัติและกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครมีบทบาทสำคัญต่อรูปแบบของการรับนักศึกษาในแต่ละหลักสูตร เนื่องจากความเข้มงวดของเกณฑ์ เช่น ความสอดคล้องของคุณวุฒิเดิม ระดับผลการเรียน หรือผลการทดสอบภาษาอังกฤษ อาจส่งผลต่อจำนวนผู้สมัครและอัตราการผ่านการคัดเลือก

ดังนั้น ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การรับนักศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณา ร่วมกับข้อมูลแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกในบทที่ 4 เพื่อให้สามารถอธิบายแนวโน้มการรับนักศึกษาได้อย่างมีเหตุผล และนำไปสู่การกำหนดแนวทางเชิงบริหารในบทที่ 5 ต่อไป

2.7 จำนวนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สำนักบัณฑิตศึกษา (2568) กล่าวถึง การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาว่า เป็นภารกิจสำคัญในการพัฒนากำลังคนระดับสูงและสร้างองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยมีการเปิดหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในหลากหลายสาขาวิชา ครอบคลุมทั้งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และศิลปศาสตร์

จำนวนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 มีลักษณะค่อนข้างคงที่ โดยมีการเปิดสอนในหลายคณะ และมีทั้งหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการจัดการศึกษาระดับสูงในหลากหลายสาขาวิชา ทั้งนี้ จำนวนหลักสูตรดังกล่าวสามารถใช้เป็นตัวแทนเชิงโครงสร้างของ “ศักยภาพในการรองรับผู้เรียน” ของแต่ละคณะและของมหาวิทยาลัยในภาพรวม

การพิจารณาจำนวนหลักสูตรจำแนกรายคณะและระดับปริญญา จะช่วยให้เห็นความแตกต่างของการกระจายหลักสูตรในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา รวมถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรในช่วงเวลา 3 ปี ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกในบทที่ 4 เพื่อสะท้อนความสอดคล้องระหว่าง “จำนวนหลักสูตร” กับ “ผลลัพธ์การรับนักศึกษา” ได้อย่างมีเหตุผล สำหรับรายละเอียดจำนวนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาจำแนกรายคณะและระดับปริญญา ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 ผู้วิเคราะห์ได้แสดงรายละเอียดไว้ในภาคผนวก และสรุปได้ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 จำนวนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะและระดับปริญญา ปีการศึกษา 2565 – 2567

คณะ	ปริญญาโท			ปริญญาเอก		
	2565	2566	2567	2565	2566	2567
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	4	4	4	2	2	2
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	1	1	1	0	0	0
คณะวิศวกรรมศาสตร์	6	6	6	3	3	3
คณะบริหารธุรกิจ	1	1	1	1	1	1
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	1	1	1	0	0	0
คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	1	0	0	1	0	0
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4	4	4	2	2	3
คณะศิลปกรรมศาสตร์	2	2	2	0	0	0
คณะกรรมการแพทย์บูรณาการ*	1	1	1	0	0	0
คณะศิลปศาสตร์	2	2	2	1	2	2
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	0	1	1	0	0	0
รวมทั้งสิ้น	23	23	23	10	10	11

หมายเหตุ : * ใช้ชื่อ “คณะกรรมการแพทย์บูรณาการ” เพื่อความสอดคล้องของข้อมูลทุกปีการศึกษา

ที่มา : สักราะห์จากข้อมูลรายชื่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สำนักบัณฑิตศึกษา (2568)

จากตารางที่ 2.1 พบว่า โครงสร้างหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 มีลักษณะค่อนข้างคงที่ในระดับปริญญาโท โดยมีจำนวนรวม 23 หลักสูตรในทุกปีการศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าระดับปริญญาโทยังคงเป็นฐานหลักของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในขณะที่ระดับปริญญาเอกมีจำนวนคงที่ที่ 10 หลักสูตรในปีการศึกษา 2565 และ 2566 และเพิ่มขึ้นเป็น 11 หลักสูตรในปีการศึกษา 2567 โดยการเพิ่มขึ้นดังกล่าว เกิดจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งสะท้อนแนวโน้มการขยายตัวของการจัดการศึกษาในระดับสูงขึ้น

เมื่อพิจารณารายคณะ พบว่า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีจำนวนหลักสูตรระดับปริญญาเอก มากที่สุดอย่างต่อเนื่อง (3 หลักสูตร) รองลงมาคือคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและคณะศิลปศาสตร์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต ขณะที่บางคณะยังคงเปิดสอนเฉพาะ

ระดับปริญญาโท เช่น คณะเทคโนโลยีการเกษตร และคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ นอกจากนี้ ยังพบ การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในบางคณะ เช่น คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนที่ไม่มีการเปิดหลักสูตร ในช่วงปีการศึกษา 2566 – 2567 และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ที่เริ่มมีการเปิดหลักสูตรระดับ ปริญญาโทในปีการศึกษา 2566 เป็นต้น

ดังนั้น โครงสร้างการกระจายหลักสูตรตามระดับปริญญาในแต่ละคณะจึงเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ส่งผลต่อศักยภาพในการรับนักศึกษา และสามารถนำไปใช้เป็นการรอบในการวิเคราะห์แนวโน้มการรับ นักศึกษาในบทที่ 4 และการเสนอแนวทางเชิงบริหารในบทที่ 5 ได้อย่างมีเหตุผล

2.8 งานวิจัยและรายงานที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยและรายงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่

2.8.1 งานวิจัยด้านความต้องการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา

พิระ พันธุ์งาม และคณะ (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษาของกลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจทางวิชาชีพ โอกาส ก้าวหน้าในสายงาน และภาพลักษณ์สถาบัน เป็นตัวทำนายนำสำคัญของการตัดสินใจศึกษาต่อ โดยเฉพาะ ในกลุ่มข้าราชการครูและบุคลากรภาครัฐ

พนทิพย์ อธิบดี (2562) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตร ความยืดหยุ่นของเวลาเรียน และการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจ ขณะที่ปัจจัยด้านค่าเล่าเรียน มีความสำคัญรองลงมาในกลุ่มที่ได้รับทุนจากต้นสังกัด

2.8.2 งานวิจัยด้านการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

นิตยา สำเร็จผล (2566) ศึกษาแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 พบว่าการใช้รูปแบบการออกแบบย้อนกลับ ร่วมกับการรับฟังความต้องการของผู้เรียน และผู้ใช้บัณฑิต ช่วยให้หลักสูตรตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้นและผ่านการกำกับ มาตรฐานได้อย่างมีคุณภาพ

ภาวนา กิตติวิมลชัย (2567) วิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรที่ไม่ผ่านการกำกับมาตรฐาน ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยวิเคราะห์สาเหตุจากมุมมองผู้บริหารหลักสูตร พบว่าส่วนหนึ่งเกิดจาก การไม่ใช้ข้อมูลผลการรับนักศึกษาและผลการเรียนของผู้เรียนมาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ทำให้ ไม่สามารถมองเห็นจุดอ่อนและจุดแข็งของหลักสูตรเพื่อการพัฒนาได้อย่างเพียงพอ

2.8.3 รายงานและเอกสารเชิงนโยบาย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559; 2566) รายงานการศึกษาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา และรายงานสถิติการศึกษา ของประเทศไทย โดยเน้นว่าข้อมูลเชิงสถิติและฐานข้อมูลมาตรฐานมีความสำคัญต่อการตัดสินใจ

เชิงนโยบายระดับชาติ และระดับสถาบัน โดยเฉพาะการกำหนดแผนผลิตกำลังคนระดับสูง และการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

นอกจากนี้ เอกสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2567) ให้ตัวอย่างแนวทางและประเด็น ทำทนายด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษา เช่น การแข่งขัน ด้านคุณภาพ การตอบสนองต่อมาตรฐานระดับอุดมศึกษาใหม่ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการรับสมัครและจัดการทะเบียนนักศึกษา

จากการทบทวนเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 สามารถสรุปได้ว่าการบริหารจัดการการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ไม่สามารถพิจารณาเพียงจำนวนการรับเข้าในแต่ละปีการศึกษาได้ หากแต่ต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก เพื่อสะท้อนระดับความต้องการเรียน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของผู้สมัคร และความเหมาะสม ของการกำหนดแผนรับในแต่ละช่วงเวลา

แนวคิดด้านความต้องการเรียนระดับบัณฑิตศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องชี้ให้เห็นว่า จำนวนผู้สมัครและสัดส่วนผู้สมัครเทียบกับแผนรับสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดเชิงปริมาณในการสะท้อน ความนิยมและศักยภาพของหลักสูตรในระดับหนึ่ง เมื่อพิจารณาร่วมกับข้อมูลผู้ผ่านการคัดเลือก จะช่วย ให้การวิเคราะห์มีความรอบด้านมากขึ้น และสามารถนำไปใช้ประกอบการพัฒนาหลักสูตร และการวางแผนรับนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ แนวคิดการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ เชิงนโยบาย และแนวคิดด้านสถิติเชิงพรรณนาเน้นย้ำถึงความสำคัญของการนำข้อมูลย้อนหลังหลายปี มาวิเคราะห์แนวโน้ม เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารอย่างมีเหตุผลและตรวจสอบได้ โดยเฉพาะ ในบริบทของสำนักบัณฑิตศึกษา ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการกำกับดูแลคุณภาพหลักสูตร และการบริหารงานทะเบียนระดับบัณฑิตศึกษา

จากการทบทวนเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่าการวิเคราะห์สถานการณ์การรับนักศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษา มักพิจารณาข้อมูลสำคัญหลายด้านร่วมกัน ได้แก่ แผนการรับนักศึกษา จำนวน ผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ผู้วิเคราะห์จึงกำหนดกรอบการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ออกเป็น 3 มิติหลัก ซึ่งจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 และใช้เป็นฐาน ในการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในบทที่ 5 ต่อไป ได้แก่

1) มิติด้านแผนรับนักศึกษา เป็นการวิเคราะห์จำนวนแผนรับนักศึกษาที่กำหนดในแต่ละปี การศึกษา ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพในการรับนักศึกษาของหลักสูตรและมหาวิทยาลัย รวมถึงนโยบาย การบริหารจัดการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในช่วงเวลานั้น

2) มิติด้านจำนวนผู้สมัคร เป็นการวิเคราะห์จำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งสะท้อนระดับความสนใจและความต้องการศึกษาต่อของผู้เรียนต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ในมหาวิทยาลัย

3) มิติด้านจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก เป็นการวิเคราะห์จำนวนผู้สมัครที่ผ่านการพิจารณา คัดเลือกให้เข้าศึกษา ซึ่งสะท้อนผลของกระบวนการคัดเลือกและความสอดคล้องระหว่างจำนวนผู้สมัคร กับแผนรับของหลักสูตร

บทที่ 3

วิธีการวิเคราะห์

บทนี้อธิบายถึงแหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ การเตรียมและจัดการข้อมูล ตลอดจนเทคนิคและเครื่องมือทางสถิติและสารสนเทศที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2565–2567 ของสำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อให้ผู้อ่านเห็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ และสามารถตรวจสอบขั้นตอนการวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน ประกอบด้วย

- 3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์
- 3.2 ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการวิเคราะห์
- 3.3 การเตรียมและจัดการข้อมูล
- 3.4 เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 ข้อจำกัดของข้อมูล

3.1 แหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ในรายงานฉบับนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่ได้จากระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลของสำนักบัณฑิตศึกษา ซึ่งมีการจัดทำรายงานสรุปการรับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา โดยแบ่งตามคณะและระดับการศึกษา โดยเฉพาะข้อมูลในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

- 3.1.1 รายงานการรับนักศึกษา ปีการศึกษา 2565
- 3.1.2 รายงานการรับนักศึกษา ปีการศึกษา 2566
- 3.1.3 รายงานการรับนักศึกษา ปีการศึกษา 2567

โดยแต่ละไฟล์ประกอบด้วยข้อมูลแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก แยกตาม คณะ ระดับการศึกษา (ปริญญาโท/ปริญญาเอก) ในบางส่วนมีรายละเอียดระดับหลักสูตร ซึ่งผู้จัดทำจะนำข้อมูลที่มีความครบถ้วนมาใช้เป็นกรณีศึกษาเชิงลึกในบทวิเคราะห์

ข้อมูลทั้งหมดเป็นข้อมูลที่จัดเก็บและตรวจสอบเบื้องต้นโดยสำนักบัณฑิตศึกษา เพื่อใช้ในการจัดทำรายงานเสนอผู้บริหารและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปีการศึกษา และในรายงานฉบับนี้ผู้จัดทำได้นำข้อมูลดังกล่าวมาเรียบเรียงและวิเคราะห์เพิ่มเติมในเชิงระบบ เพื่อสะท้อนแนวโน้มความต้องการเรียนและใช้ประกอบข้อเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตร และการบริหารจัดการงานบัณฑิตศึกษา

3.2 ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลในรายงานฉบับนี้มุ่งเน้นที่ตัวแปรเชิงปริมาณหลักที่สะท้อนกระบวนการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

3.2.1 ตัวแปรพื้นฐาน

- 1) แผนรับ (จำนวนรับที่กำหนดในแต่ละคณะ/ระดับการศึกษา/หลักสูตร)
- 2) จำนวนผู้สมัคร (ผู้ที่ยื่นใบสมัครในแต่ละปีการศึกษา)
- 3) จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก หรือ “สอบผ่าน” (ผู้ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกตามที่กำหนด)

3.2.2 ตัวแปรจำแนก (ใช้ในการจัดกลุ่มข้อมูล)

- 1) ปีการศึกษา (ปีการศึกษา 2565, 2566, 2567)
- 2) คณะ
- 3) ระดับการศึกษา (ปริญญาโท / ปริญญาเอก)
- 4) หลักสูตร (เฉพาะกรณีศึกษาที่เลือก)

3.2.3 ตัวชี้วัดที่คำนวณเพิ่มขึ้นจากข้อมูลพื้นฐาน

- 1) ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ = $(\text{จำนวนผู้สมัคร} / \text{แผนรับ}) \times 100$
- 2) ร้อยละผู้ผ่านการคัดเลือกต่อผู้สมัคร = $(\text{จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก} / \text{จำนวนผู้สมัคร}) \times 100$
- 3) ร้อยละผู้ผ่านการคัดเลือกต่อแผนรับ = $(\text{จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก} / \text{แผนรับ}) \times 100$

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และระดับหลักสูตร เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบโครงสร้างการรับนักศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (ยุภาติ ปณธราช, 2565)

3.3 การเตรียมและจัดการข้อมูล

เพื่อให้ข้อมูลจากทั้ง 3 ปีการศึกษาสามารถนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้จัดทำได้ดำเนินการเตรียมและจัดการข้อมูล ตามขั้นตอนหลัก ดังนี้

3.3.1 การรวบรวมและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล

- 1) ตรวจสอบว่าไฟล์รายงานของปี 2565 2566 และ 2567 มีข้อมูลคณะ และระดับการศึกษาครบถ้วนเทียบเคียงกัน
- 2) ตรวจสอบความถูกต้องของยอดรวมในแต่ละปี (เช่น ผลรวมจำนวนผู้สมัครของทุกคณะตรงกับยอดรวมทั้งมหาวิทยาลัย)
- 3) การปรับรูปแบบข้อมูลให้อยู่ในโครงสร้างเดียวกัน

4) จัดรูปแบบชื่อคณะ ระดับการศึกษา และหลักสูตรให้สอดคล้องกัน ทั้งสามปีการศึกษา

4) สร้างตารางสรุปกลาง (Consolidated Table) ที่รวมข้อมูลจากทั้ง 3 ไฟล์ โดยจัดให้อยู่ในรูปแบบ ปีการศึกษา – คณะ – ระดับการศึกษา – แผนรับ – ผู้สมัคร – ผู้ผ่านการคัดเลือก

3.3.2 การคำนวณตัวชี้วัดที่ใช้ในการวิเคราะห์

1) เพิ่มคอลัมน์ตัวชี้วัด เช่น ร้อยละผู้สมัครเทียบกับแผนรับ ร้อยละผู้ผ่านการคัดเลือกเทียบกับแผนรับ และร้อยละผู้ผ่านการคัดเลือกเทียบกับจำนวนผู้สมัคร

2) ใช้ฟังก์ชันในโปรแกรมตารางคำนวณ (เช่น Microsoft Excel) ในการคำนวณ เพื่อให้สามารถปรับปรุงและตรวจสอบข้อมูลได้ง่าย

3.3.3 การตรวจสอบความสอดคล้องของค่าที่คำนวณแล้ว

1) ตรวจสอบค่าผิดปกติ เช่น ร้อยละเกิน 100 หรือมีค่าติดลบ

2) เปรียบเทียบค่าที่คำนวณได้กับรายงานเดิม (หากมี) เพื่อความมั่นใจในความถูกต้องของข้อมูล

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลในรายงานฉบับนี้ใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และการวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) เป็นหลัก โดยอาศัยเครื่องมือดังนี้

3.4.1 โปรแกรมตารางคำนวณ (เช่น Microsoft Excel) ใช้สำหรับ

1) บันทึกและรวมข้อมูลจากไฟล์รายงานทั้งสามปี
 2) คำนวณค่าสถิติเชิงพรรณนา (จำนวน ร้อยละ) และตัวชี้วัดต่าง ๆ
 3) จัดทำตารางสรุปข้อมูลแยกตามปีการศึกษา คณะ และระดับการศึกษา พร้อมทั้งสร้างกราฟแสดงแนวโน้ม เช่น กราฟเส้น (Line Chart) และกราฟแท่ง (Bar Chart) เพื่อแสดงแนวโน้มจำนวนผู้สมัครและผู้ผ่านการคัดเลือกในแต่ละปี (ยูภาติ ปณธราช, 2565)

3.4.2 เทคนิคการวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis)

1) เปรียบเทียบค่าตัวชี้วัดด้านการรับนักศึกษาาระหว่างปีการศึกษา 2565 – 2567 ทั้งในระดับรวมของมหาวิทยาลัยและระดับคณะ

2) พิจารณาทิศทางการเปลี่ยนแปลง (เพิ่มขึ้น – ลดลง – คงที่) ของจำนวนผู้สมัครและผู้ผ่านการคัดเลือก

3) ใช้แผนภูมิช่วยอธิบายและตีความแนวโน้มให้เห็นชัดเจน (Chairungruang et al., 2022)

3.4.3 การวิเคราะห์กรณีศึกษารายหลักสูตร (Case - Based Analysis)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก ผู้จัดทำได้นำแนวทางการวิเคราะห์กรณีศึกษา (Case-Based Analysis) มาใช้ เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจลักษณะและแนวโน้มการสมัครเข้าศึกษาของหลักสูตรในมิติต่าง ๆ ได้อย่างละเอียดมากยิ่งขึ้น โดยการวิเคราะห์ในส่วนนี้มิได้มุ่งเพียงการนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณของจำนวนผู้สมัครเท่านั้น แต่ยังมีวิเคราะห์รูปแบบ แนวโน้ม และลักษณะเฉพาะของหลักสูตรที่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้สามารถอธิบายสถานการณ์การรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาได้อย่างรอบด้าน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1) การคัดเลือกหลักสูตรสำหรับการวิเคราะห์กรณีศึกษา ผู้จัดทำได้พิจารณาคัดเลือกหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาบางหลักสูตรที่มีลักษณะของข้อมูลผู้สมัครและผู้ผ่านการคัดเลือกที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน เช่น หลักสูตรที่มีจำนวนผู้สมัครเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรที่มีจำนวนผู้สมัครสูงเมื่อเทียบกับแผนรับ หรือหลักสูตรที่มีจำนวนผู้สมัครต่ำกว่าแผนรับ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถสะท้อนลักษณะของหลักสูตรที่มีระดับความต้องการเรียนแตกต่างกัน และสามารถนำมาใช้เป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์เชิงลึกได้อย่างเหมาะสม

2) การวิเคราะห์เชื่อมโยงลักษณะของหลักสูตรกับแนวโน้มการสมัคร ซึ่งภายหลังจากการคัดเลือกหลักสูตรตัวอย่างแล้ว ผู้จัดทำได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ โดยเชื่อมโยงแนวโน้มจำนวนผู้สมัครกับลักษณะของหลักสูตร เช่น ระยะเวลาที่เปิดดำเนินการของหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรในช่วงเวลาต่าง ๆ หรือปัจจัยด้านโครงสร้างหลักสูตรที่อาจส่งผลกระทบต่อความสนใจของผู้สมัคร ทั้งนี้เพื่อให้สามารถอธิบายแนวโน้มของจำนวนผู้สมัครได้อย่างมีบริบท และช่วยให้การวิเคราะห์ไม่จำกัดอยู่เพียงข้อมูลเชิงตัวเลขเท่านั้น แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับงานของ อนงค์นาค โยคุณ (2563) ที่ใช้ข้อมูลการสมัครเข้าศึกษาในแต่ละสาขามารวบรวมวิเคราะห์แนวโน้มและนำไปสู่ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาหลักสูตรในระดับคณะ

3) การกำหนดเกณฑ์เชิงปริมาณสำหรับการจำแนกระดับความต้องการเรียนของหลักสูตร เพื่อให้การวิเคราะห์มีความชัดเจนและเป็นระบบ ผู้วิเคราะห์ได้กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกระดับความต้องการเรียนของหลักสูตร โดยใช้ตัวชี้วัด “ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ” เป็นเกณฑ์หลักในการพิจารณา ซึ่งสามารถสะท้อนระดับความสนใจของผู้สมัครได้โดยตรง โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

หลักสูตรที่มีความต้องการเรียนสูง หมายถึง หลักสูตรที่มีร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับมากกว่าร้อยละ 100

หลักสูตรที่มีความต้องการเรียนระดับสมดุล หมายถึง หลักสูตรที่มีร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับอยู่ระหว่างร้อยละ 50 – 100

หลักสูตรที่มีความต้องการเรียนต่ำ หมายถึง หลักสูตรที่มีร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับน้อยกว่าร้อยละ 50

การกำหนดเกณฑ์ดังกล่าวเป็นการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ (Operational Definition) ที่ผู้วิเคราะห์พัฒนาขึ้น โดยอาศัยหลักการเปรียบเทียบระหว่าง “จำนวนผู้สมัคร” กับ “จำนวนรับของหลักสูตร” ซึ่งเป็นแนวทางที่นิยมใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์การรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยใช้สัดส่วนผู้สมัครต่อจำนวนรับ (Applicant – to - Seat Ratio) เป็นตัวชี้วัดระดับความสนใจของหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

ทั้งนี้ การจำแนกระดับความต้องการเรียนออกเป็นระดับสูง ระดับสมดุล และระดับต่ำ เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับการจัดกลุ่มข้อมูลตามช่วงค่า (Range Classification) ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) เพื่อให้สามารถตีความและเปรียบเทียบข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ โดยเกณฑ์ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับที่กำหนดขึ้นในงานวิเคราะห์นี้ เป็นการกำหนดช่วงค่าให้เหมาะสมกับลักษณะการกระจายของข้อมูลจริง เพื่อใช้จำแนกระดับความต้องการเรียนของหลักสูตรอย่างชัดเจน และสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์เชิงบริหารได้

3.5 ข้อจำกัดของข้อมูล

แม้ว่าข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์จะมาจากกระบบรายงานทางการของสำนักบัณฑิตศึกษา แต่ก็มีข้อจำกัดบางประการที่ควรตระหนัก ได้แก่

3.5.1 ข้อมูลเป็นเพียงจำนวนเชิงปริมาณ ยังไม่ได้รวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น เหตุผล การเลือกเรียน ความพึงพอใจของผู้สมัคร หรือความเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร

3.5.2 ข้อมูลรายหลักสูตรอาจมีความครบถ้วนไม่เท่ากันในแต่ละปีการศึกษา ผู้จัดทำจึงเลือกใช้เฉพาะหลักสูตรที่มีข้อมูลครบถ้วนเป็นกรณีศึกษาเท่านั้น

3.5.3 การตีความแนวโน้มในบางคณะอาจต้องใช้ข้อมูลประกอบอื่น ๆ เช่น การเปิด – ปิด หลักสูตรในปีนั้น ๆ หรือนโยบายเฉพาะของคณะ ซึ่งอยู่นอกเหนือขอบเขตข้อมูลเชิงตัวเลขในรายงานนี้

ผู้จัดทำรายงานวิเคราะห์นี้ จึงใช้การตีความอย่างระมัดระวัง โดยมุ่งเน้นการชี้ให้เห็นแนวโน้มเชิงโครงสร้างและเสนอให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติมในอนาคต เพื่อเสริมมิติการวิเคราะห์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

บทที่ 4 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 โดยอาศัยข้อมูลแผนรับจำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ซึ่งได้ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบในฐานข้อมูลของสำนักบัณฑิตศึกษา ข้อมูลดังกล่าวผ่านกระบวนการวิเคราะห์ตามวิธีการในบทที่ 3 ทั้งการวิเคราะห์เชิงปริมาณ การเปรียบเทียบรายปีการศึกษา และการจัดทำภาพแนวโน้ม (Trend Analysis) เพื่อให้สามารถสะท้อนความต้องการเรียนของผู้สมัครระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และระดับหลักสูตร รวมถึงใช้เป็นฐานสำหรับการตีความประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการการรับนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ในบทนี้จะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

- 4.1 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
- 4.2 ผลการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
- 4.3 ผลการวิเคราะห์กรณีศึกษารายหลักสูตรเชิงลึกที่มีแนวโน้มการรับนักศึกษาน่าสนใจ
- 4.4 แนวทางการใช้ข้อมูลการรับนักศึกษาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการข้อมูลของสำนักบัณฑิตศึกษาปรับให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ในบทที่ 1

4.1 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

4.1.1 แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในภาพรวมระดับมหาวิทยาลัย

ส่วนนี้มุ่งวิเคราะห์แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในภาพรวมระดับมหาวิทยาลัย โดยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของจำนวนแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 เพื่อสะท้อนทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการรับนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ทั้งในมิติของปริมาณผู้สมัครและผลลัพธ์ของการคัดเลือก ทั้งนี้ การวิเคราะห์ในส่วนนี้มุ่งเน้นการพิจารณาแนวโน้มเชิงเวลาเป็นสำคัญ โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณประกอบการอธิบาย ก่อนนำไปสู่การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในหัวข้อถัดไป

ตารางที่ 4.1 ภาพรวมการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567

ปีการศึกษา	แผนรับ (คน)	ผู้สมัคร (คน)	ผู้ผ่าน (คน)	ผู้สมัครต่อแผนรับ (ร้อยละ)	ผู้ผ่านต่อผู้สมัคร (ร้อยละ)	ผู้ผ่านต่อแผนรับ (ร้อยละ)
2565	1,928	1,400	1,052	72.64	75.14	54.58
2566	2,039	1,624	1,540	79.62	94.82	75.52
2567	2,212	1,708	1,412	77.19	82.65	63.81

หมายเหตุ: ตัวชี้วัดร้อยละในตารางนี้ใช้เพื่ออธิบายแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในรายปีในระดับเบื้องต้นเท่านั้น โดยยังไม่มุ่งเน้นการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในเชิงโครงสร้าง ซึ่งจะนำเสนอรายละเอียดในหัวข้อ 4.2 ต่อไป

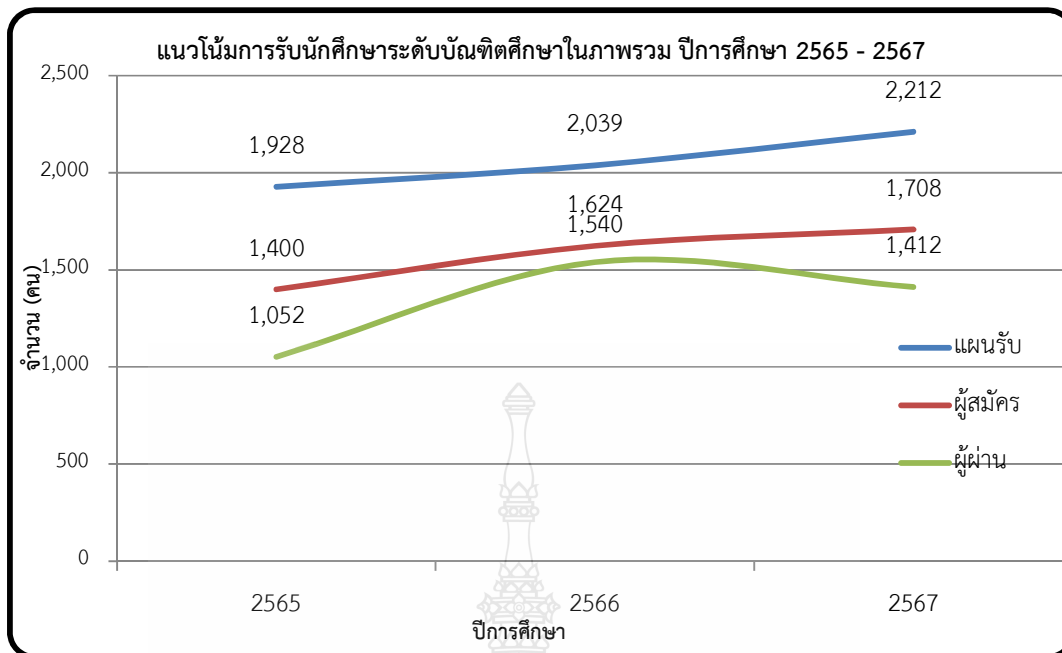
จากตารางที่ 4.1 พบว่า

1) ภาพรวมการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567 เมื่อพิจารณาจำนวนผู้สมัคร พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 1,400 คน ในปีการศึกษา 2565 เป็น 1,624 คน ในปีการศึกษา 2566 และเพิ่มขึ้นเป็น 1,708 คน ในปีการศึกษา 2567 สะท้อนให้เห็นถึงความสนใจเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ยังคงอยู่ในระดับต่อเนื่อง แม้มหาวิทยาลัยจะมีการปรับเพิ่มแผนรับในแต่ละปี

2) เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก พบว่า มีการเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนจาก 1,052 คน ในปีการศึกษา 2565 เป็น 1,540 คน ในปีการศึกษา 2566 ก่อนลดลงเล็กน้อยในปีการศึกษา 2567 เหลือ 1,412 คน แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการคัดเลือกหรือคุณสมบัติของผู้สมัครในแต่ละปี ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละหลักสูตร

3) เมื่อพิจารณาจำนวนแผนรับ พบว่า มีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 1,928 คน ในปีการศึกษา 2565 เป็น 2,039 คน ในปีการศึกษา 2566 และเพิ่มขึ้นเป็น 2,212 คน ในปีการศึกษา 2567 แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาร่วมกับจำนวนผู้สมัครและผู้ผ่านการคัดเลือก พบว่าการเพิ่มขึ้นของแผนรับยังไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้สมัครและผู้ผ่านในสัดส่วนเดียวกัน ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรนำไปวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในหัวข้อถัดไป

จากตารางที่ 4.1 สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในภาพรวม ปีการศึกษา 2565 – 2567

ที่มา : จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.1

จากภาพที่ 4.1 กราฟเส้นซึ่งแสดงแนวโน้มการรับนักศึกษาในภาพรวมระดับบัณฑิตศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2565 – 2567 พบว่า แพนรับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกปีการศึกษา ขณะที่จำนวนผู้สมัครมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน โดยเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2566 และยังคงเพิ่มขึ้นในปีการศึกษา 2567 แม้อัตราการเพิ่มจะชะลอลงเล็กน้อย ในส่วนของจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2566 ก่อนลดลงเล็กน้อย ในปีการศึกษา 2567 แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าแม้ความสนใจในการสมัครเข้าศึกษาจะยังคงอยู่ในระดับต่อเนื่อง แต่การเพิ่มขึ้นของแพนรับยังไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ควรนำไปวิเคราะห์เชิงลึกในระดับคณะและระดับหลักสูตรต่อไป

4.1.2 แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

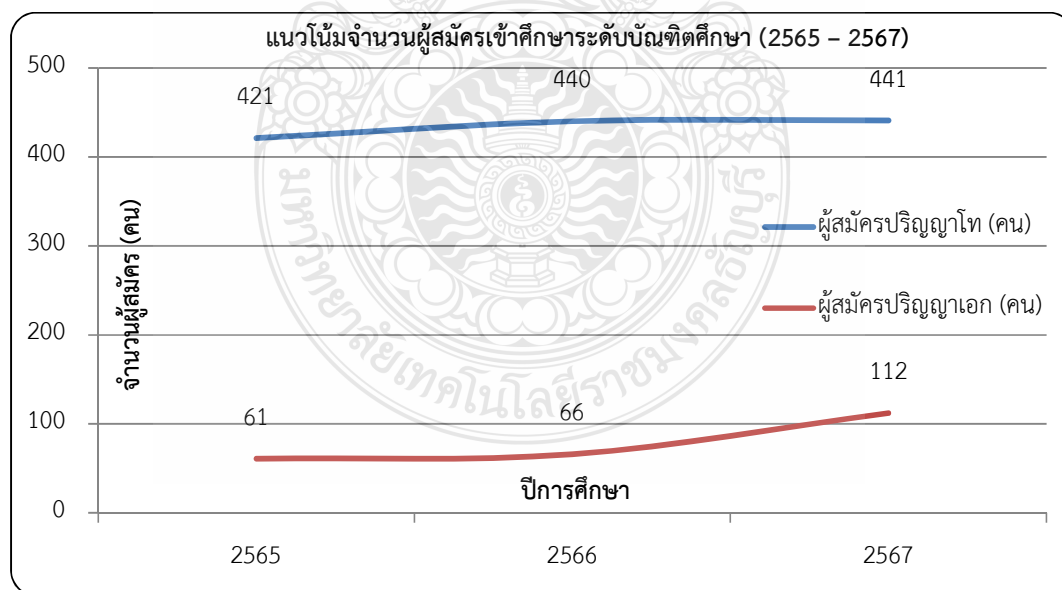
การวิเคราะห์ในหัวข้อนี้มุ่งพิจารณาแนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก เพื่อให้เห็นความแตกต่างของทิศทางการเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้สมัครในแต่ละระดับการศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 ซึ่งจะช่วยให้สามารถช่วยสะท้อนโครงสร้างความสนใจของผู้สมัครในระดับบัณฑิตศึกษาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4.2 จำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา
ปีการศึกษา 2565 – 2567

ปีการศึกษา	ผู้สมัครระดับปริญญาโท (คน)	ผู้สมัครระดับปริญญาเอก (คน)	รวม (คน)
2565	421	61	482
2566	440	66	506
2567	441	112	553

จากตารางที่ 4.2 พบว่า จำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มจาก 482 คนในปีการศึกษา 2565 เป็น 553 คนในปีการศึกษา 2567 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้สมัครระดับปริญญาโทมีจำนวนสูงกว่าระดับปริญญาเอกอย่างชัดเจนในทุกปีการศึกษา โดยมีจำนวนผู้สมัครอยู่ในช่วงระหว่าง 421 – 441 คนต่อปี ขณะที่ผู้สมัครระดับปริญญาเอกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2567 ซึ่งมีจำนวนผู้สมัครเพิ่มขึ้นเป็น 112 คน สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มความสนใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาเอกที่เพิ่มมากขึ้นในบางสาขาวิชา

จากตารางที่ 4.2 สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 แนวโน้มจำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกระดับการศึกษา ปีการศึกษา
2565 – 2567

ที่มา : จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.2

จากภาพที่ 4.2 กราฟเส้นซึ่งแสดงแนวโน้มจำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 พบว่า จำนวนผู้สมัครเข้าศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มจาก 482 คน ในปีการศึกษา 2565 เป็น 506 คน ในปีการศึกษา 2566 และเพิ่มขึ้นเป็น 553 คน ในปีการศึกษา 2567 แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้สมัครระดับปริญญาโทมีจำนวนมากที่สุดในทุกปีการศึกษา โดยมีจำนวนผู้สมัคร 421 คน ในปีการศึกษา 2565 เพิ่มขึ้นเป็น 440 คน ในปีการศึกษา 2566 และ 441 คน ในปีการศึกษา 2567 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทยังคงได้รับความสนใจจากผู้สมัครเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ผู้สมัครระดับปริญญาเอกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มจาก 61 คน ในปีการศึกษา 2565 เป็น 66 คน ในปีการศึกษา 2566 และเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในปีการศึกษา 2567 เป็นจำนวน 112 คน แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มความสนใจในการศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นสูงที่เพิ่มขึ้นในช่วงปีการศึกษาดังกล่าว

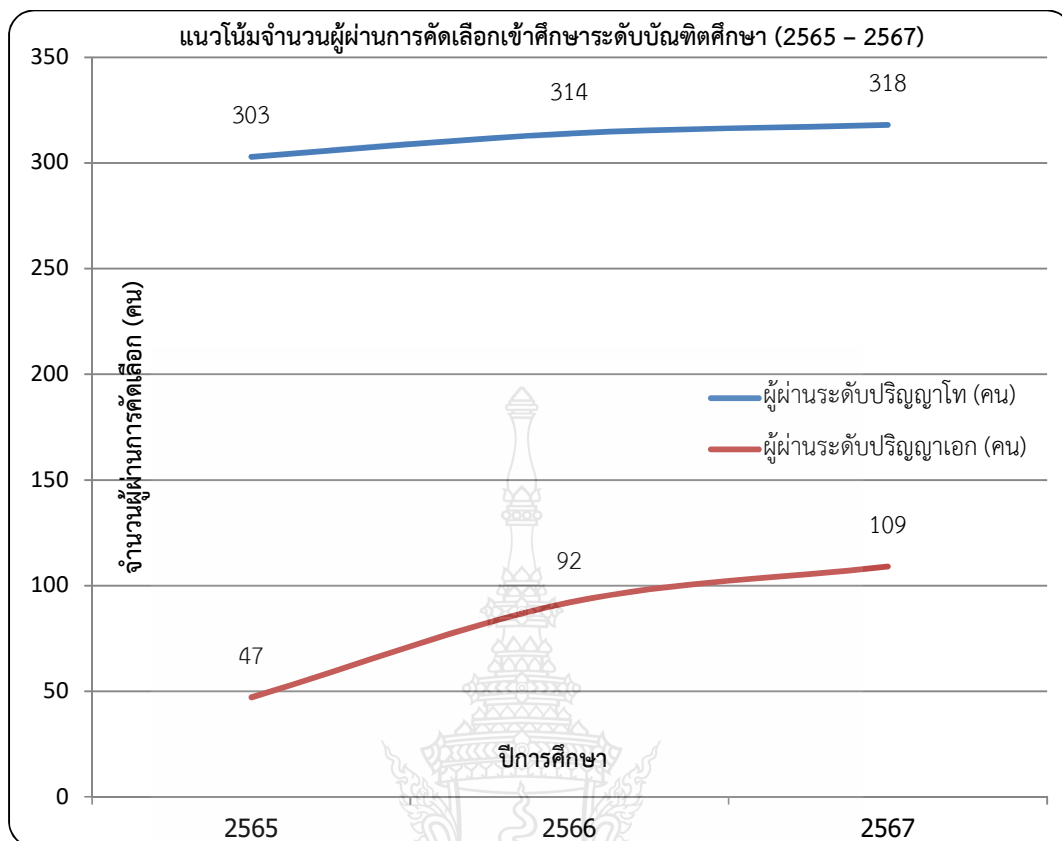
โดยสรุป แนวโน้มของจำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีทิศทางเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในระดับปริญญาเอก ซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในปีการศึกษา 2567

ตารางที่ 4.3 จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา
ปีการศึกษา 2565 – 2567

ปีการศึกษา	ผู้ผ่านระดับปริญญาโท (คน)	ผู้ผ่านระดับปริญญาเอก (คน)	รวม (คน)
2565	303	47	350
2566	314	92	406
2567	318	109	427

จากตารางที่ 4.3 พบว่า จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 350 คนในปีการศึกษา 2565 เป็น 427 คนในปีการศึกษา 2567 เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ผ่านการคัดเลือกในระดับปริญญาโทยังคงมีจำนวนมากที่สุดในทุกปีการศึกษา อย่างไรก็ตาม ระดับปริญญาเอกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2567 ซึ่งมีผู้ผ่านการคัดเลือกเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษาก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของผู้สมัครที่มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์การคัดเลือกในระดับการศึกษาขั้นสูง

จากตารางที่ 4.3 สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 แนวโน้มจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา
ปีการศึกษา 2565 – 2567

ที่มา : จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.3

จากภาพที่ 4.3 กราฟเส้นซึ่งแสดงแนวโน้มจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 พบว่า จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มจาก 350 คน ในปีการศึกษา 2565 เป็น 406 คน ในปีการศึกษา 2566 และเพิ่มขึ้นเป็น 427 คน ในปีการศึกษา 2567 แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของผู้ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ผ่านการคัดเลือกในระดับปริญญาโท ยังคงมีจำนวนมากที่สุดในทุกปีการศึกษา โดยมีจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก 303 คน ในปีการศึกษา 2565 เพิ่มขึ้นเป็น 314 คน ในปีการศึกษา 2566 และ 318 คน ในปีการศึกษา 2567 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าระดับปริญญาโท ยังคงเป็นระดับการศึกษาที่มีจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกมากที่สุดอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ผู้ผ่านการคัดเลือกในระดับปริญญาเอกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยเพิ่มจาก 47 คน ในปีการศึกษา 2565 เป็น 92 คน ในปีการศึกษา 2566 และเพิ่มขึ้นเป็น 109 คน ในปีการศึกษา 2567 แสดงให้เห็นถึงจำนวน

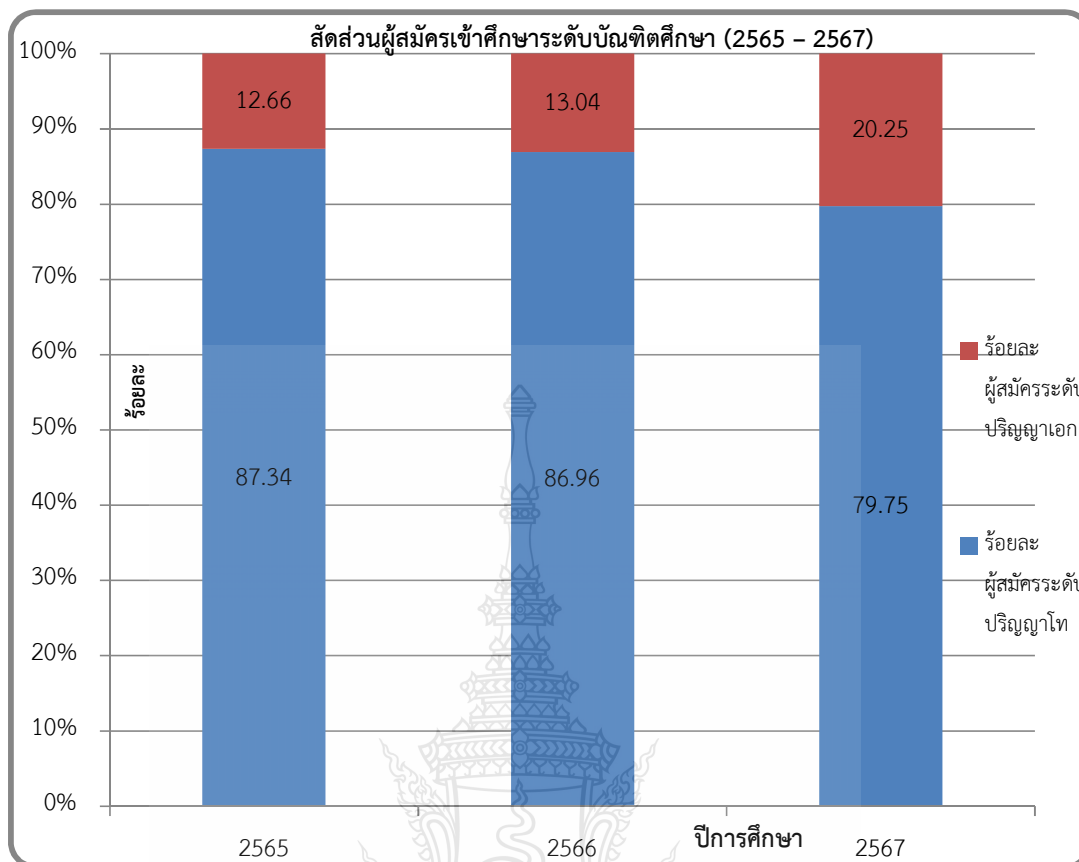
ผู้สมัครที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกในระดับการศึกษาชั้นสูงที่เพิ่มขึ้นในช่วงปีการศึกษาดังกล่าว โดยสรุปแนวโน้มของจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีทิศทางเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในระดับปริญญาเอก ซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นค่อนข้างชัดเจน ในช่วงปีการศึกษา 2566 – 2567

ตารางที่ 4.4 สัดส่วนผู้สมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567

ปีการศึกษา	ผู้สมัครระดับปริญญาโท (คน)	ผู้สมัครระดับปริญญาเอก (คน)	รวม	ร้อยละระดับปริญญาโท	ร้อยละระดับปริญญาเอก
2565	421	61	482	87.34	12.66
2566	440	66	506	86.96	13.04
2567	441	112	553	79.75	20.25

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้สมัครระดับปริญญาโทมีสัดส่วนสูงกว่าระดับปริญญาเอกอย่างชัดเจนในทุกปีการศึกษา โดยในปีการศึกษา 2565 และ 2566 ผู้สมัครระดับปริญญาโทมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 86 ของผู้สมัครทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ในปีการศึกษา 2567 สัดส่วนผู้สมัครระดับปริญญาเอกเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20.25 ส่งผลให้สัดส่วนผู้สมัครระดับปริญญาโทลดลงเล็กน้อย แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการขยายตัวของความสนใจในการศึกษาระดับปริญญาเอกในบางสาขาวิชา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรระดับการวิจัยหรือการเปิดหลักสูตรใหม่ในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 4.4 สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 สัดส่วนผู้สมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567

ที่มา : จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.4

จากภาพที่ 4.4 กราฟแท่งแสดงสัดส่วนผู้สมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้สมัครระดับปริญญาโท ยังคงมีสัดส่วนสูงที่สุดในทุกปีการศึกษา อย่างไรก็ตาม สัดส่วนผู้สมัครระดับปริญญาเอกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2567 ซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของความสนใจในการศึกษาระดับการวิจัยขั้นสูงในบางสาขาวิชา

จากผลการวิเคราะห์จำนวนและสัดส่วนผู้สมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 พบว่า การศึกษาต่อระดับปริญญาโทยังคงเป็นส่วนหลักของการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยมีจำนวนและสัดส่วนผู้สมัครสูงกว่าระดับปริญญาเอกอย่างชัดเจนในทุกปีการศึกษา อย่างไรก็ตาม แนวโน้มข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่าผู้สมัครระดับปริญญาเอกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2567 ซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เมื่อเทียบกับปีการศึกษาก่อนหน้า แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของความต้องการ

ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในภาพรวมของมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ในระดับภาพรวมเพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถอธิบายความแตกต่างของความต้องการเรียนในแต่ละกลุ่มสาขาวิชาได้อย่างชัดเจน ดังนั้น เพื่อให้เห็นภาพโครงสร้างและทิศทางการรับนักศึกษาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ในลำดับถัดไปจึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในระดับคณะ โดยพิจารณาแนวโน้มของแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกในแต่ละปีการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 4.5

4.1.3 แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะ

การวิเคราะห์ในหัวข้อนี้มุ่งพิจารณาแนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยจำแนกรายคณะ เพื่อสะท้อนให้เห็นความแตกต่างของทิศทางการเปลี่ยนแปลงของจำนวนแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกในแต่ละคณะ ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 ซึ่งจะช่วยให้เห็นลักษณะความต้องการเรียนและผลลัพธ์ของการรับนักศึกษาในระดับคณะได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ภายหลังจากการวิเคราะห์ภาพรวมในระดับมหาวิทยาลัยในหัวข้อ 4.1.1 และการจำแนกตามระดับการศึกษาในหัวข้อ 4.1.2 แล้ว การวิเคราะห์ในส่วนนี้จึงมุ่งลงลึกในระดับคณะ โดยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของจำนวนแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกในแต่ละปีการศึกษา เพื่อให้เห็นแนวโน้มและความแตกต่างของการรับนักศึกษาในแต่ละคณะอย่างเป็นระบบ โดยผลการวิเคราะห์แนวโน้มดังกล่าวจะแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะ แยกตามปีการศึกษา 2565 – 2567

คณะ	ปีการศึกษา	แผนรับ (คน)	ผู้สมัคร (คน)	ผู้ผ่านการคัดเลือก/ รายงานตัว (คน)
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	2565	75	141	93
	2566	85	138	107
	2567	95	157	111
วิศวกรรมศาสตร์	2565	82	91	72
	2566	113	87	67
	2567	118	76	57
บริหารธุรกิจ	2565	150	64	54
	2566	150	66	60
	2567	125	99	98

ตารางที่ 4.5 แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะ แยกตามปีการศึกษา
2565 – 2567 (ต่อ)

คณะ	ปีการศึกษา	แผนรับ (คน)	ผู้สมัคร (คน)	ผู้ผ่านการคัดเลือก/ รายงานตัว (คน)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2565	50	14	13
	2566	53	15	16
	2567	68	27	26
ศิลปกรรมศาสตร์	2565	35	17	13
	2566	30	53	46
	2567	42	41	38
ศิลปศาสตร์	2565	60	20	19
	2566	50	56	57
	2567	72	43	39
เทคโนโลยีการเกษตร	2565	10	4	3
	2566	10	6	5
	2567	10	2	2
เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	2565	15	6	4
	2566	15	13	10
	2567	15	5	5
การแพทย์บูรณาการ	2565	15	2	0
	2566	15	2	0
	2567	15	2	2
สถาปัตยกรรมศาสตร์	2565	–	–	–
	2566	10	5	4
	2567	15	3	2

หมายเหตุ :

- ข้อมูลรวมจากรายงานสรุปยอดผู้สมัครระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2565 – 2567
- “–” หมายถึงไม่มีการเปิดรับในปีการศึกษานั้น
- ใช้เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มรายปีในระดับคณะ ก่อนสังเคราะห์เชิงโครงสร้างในตาราง
ผลรวม 3 ปี

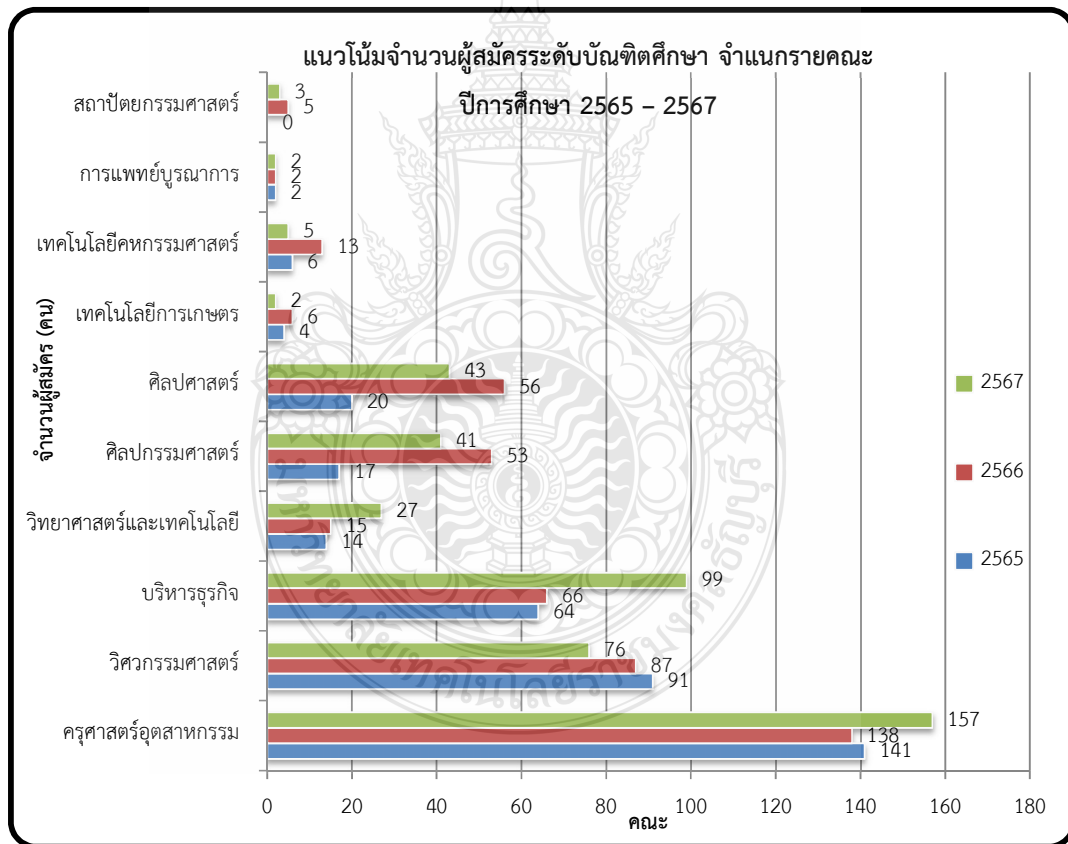
จากตารางที่ 4.5 เมื่อพิจารณาแนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะ ระหว่างปีการศึกษา 2565 - 2567 พบว่า แต่ละคณะมีทิศทางการเปลี่ยนแปลงของจำนวนแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกแตกต่างกันอย่างชัดเจน

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งในด้านแผนรับและจำนวนผู้สมัครอย่างต่อเนื่อง ขณะที่คณะวิศวกรรมศาสตร์มีแผนรับเพิ่มขึ้น แต่จำนวนผู้สมัครและผู้ผ่านการคัดเลือกมีแนวโน้มลดลงในช่วงหลัง สะท้อนถึงความไม่สอดคล้องระหว่างแผนรับกับความต้องการเรียน

ในบางคณะ เช่น คณะบริหารธุรกิจและคณะศิลปกรรมศาสตร์ พบว่ามีจำนวนผู้สมัครเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในบางปี ขณะที่บางคณะ เช่น การแพทย์บูรณาการและเทคโนโลยีการเกษตร มีจำนวนผู้สมัครในระดับต่ำอย่างต่อเนื่อง

แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของความต้องการเรียนในแต่ละคณะ ซึ่งควรนำไปพิจารณาร่วมกับการวิเคราะห์เชิงลึกในระดับหลักสูตรต่อไป

จากตารางที่ 4.5 สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 แนวโน้มจำนวนผู้สมัครระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะ
ระหว่างปีการศึกษา 2565 - 2567

ที่มา : จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.5

จากภาพที่ 4.5 กราฟแท่งแสดงแนวโน้มจำนวนผู้สมัครระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะ ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 พบว่า แนวโน้มความต้องการเรียนในแต่ละคณะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยบางคณะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่บางคณะมีแนวโน้มลดลง หรือมีความผันผวนในแต่ละปี แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะความต้องการเรียนที่แตกต่างกันตามบริบทของแต่ละคณะ และเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญสำหรับการวิเคราะห์เชิงลึกในระดับหลักสูตรต่อไป

4.2 ผลการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ภายหลังจากการวิเคราะห์แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในหัวข้อ 4.1 ซึ่งมุ่งพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของจำนวนแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ในเชิงเวลาแล้ว การวิเคราะห์ในหัวข้อนี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยพิจารณาแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ การวิเคราะห์ดังกล่าวใช้ตัวชี้วัดเชิงร้อยละ ได้แก่ ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ ร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร และร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับ เพื่อสะท้อนลักษณะการรับนักศึกษาในมิติของระดับความต้องการสมัคร ความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัครกับเกณฑ์การคัดเลือก และผลลัพธ์ของการรับจริงเมื่อเทียบกับแผนรับที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในหัวข้อนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และระดับหลักสูตรตามลำดับ

4.2.1 ผลการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในภาพรวมระดับมหาวิทยาลัย

เพื่อให้เห็นภาพรวมของโครงสร้างการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ผู้วิเคราะห์ได้ทำการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลผลรวมตลอดช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 ซึ่งประกอบด้วยแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกในภาพรวมของมหาวิทยาลัย สำหรับการวิเคราะห์ในส่วนนี้มุ่งสะท้อนระดับความต้องการสมัคร ความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัครกับเกณฑ์การคัดเลือก และผลลัพธ์ของการรับจริงเมื่อเทียบกับแผนรับที่กำหนดไว้ โดยใช้ตัวชี้วัดในรูปแบบร้อยละ ได้แก่ ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ ร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร และร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับ ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในภาพรวมมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2565 – 2567

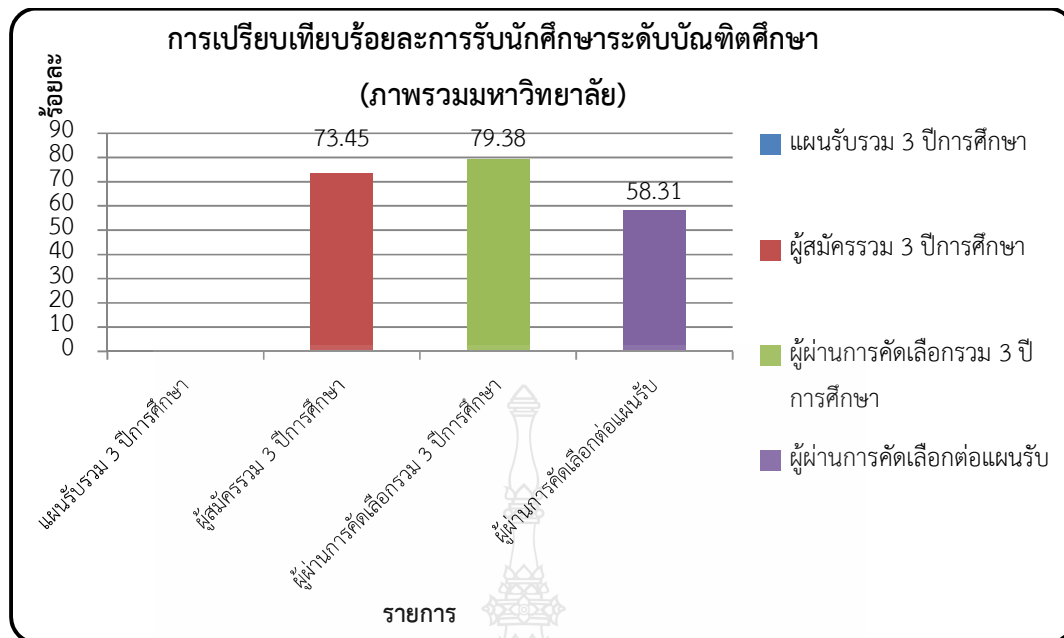
รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แผนรับรวม 3 ปีการศึกษา	1,499	-
ผู้สมัครรวม 3 ปีการศึกษา	1,101	73.45
ผู้ผ่านการคัดเลือกรวม 3 ปีการศึกษา	874	79.38
ผู้ผ่านการคัดเลือกต่อแผนรับ	874	58.31

หมายเหตุ: ตัวชี้วัดร้อยละในตารางนี้คำนวณจากผลรวมข้อมูลตลอด 3 ปีการศึกษา (2565 – 2567) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ คำนวณจาก (จำนวนผู้สมัครรวม ÷ แผนรับรวม) × 100 เพื่อสะท้อนระดับความต้องการสมัครในภาพรวม
2. ร้อยละผู้ผ่านการคัดเลือกต่อผู้สมัคร คำนวณจาก (จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ÷ จำนวนผู้สมัครรวม) × 100 เพื่อสะท้อนความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัครกับเกณฑ์การคัดเลือก
3. ร้อยละผู้ผ่านการคัดเลือกต่อแผนรับ คำนวณจาก (จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ÷ แผนรับรวม) × 100 เพื่อสะท้อนระดับความสำเร็จของการรับนักศึกษาเมื่อเทียบกับแผนรับที่กำหนดไว้

จากตารางที่ 4.6 ซึ่งแสดงผลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในภาพรวมระดับมหาวิทยาลัย ตลอดช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 พบว่า จำนวนผู้สมัครรวมคิดเป็นร้อยละ 73.45 ต่อแผนรับ สะท้อนให้เห็นว่าระดับความต้องการสมัครโดยรวมยังต่ำกว่าแผนรับที่กำหนดไว้ ขณะที่ร้อยละผู้ผ่านการคัดเลือกต่อผู้สมัครอยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 79.38 แสดงให้เห็นว่าผู้สมัครส่วนใหญ่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับเกณฑ์การคัดเลือกในภาพรวม อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาร้อยละผู้ผ่านการคัดเลือกต่อแผนรับ พบว่าอยู่ที่ร้อยละ 58.31 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการรับนักศึกษาโดยรวมยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระดับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นภาพสะท้อนในระดับองค์กร และเป็นฐานสำคัญสำหรับการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในระดับคณะต่อไป

จากตารางที่ 4.6 สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 การเปรียบเทียบร้อยละการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
(ภาพรวมมหาวิทยาลัย)

ที่มา : จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 กราฟแท่งแสดงการเปรียบเทียบตัวชี้วัดด้านการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในภาพรวมระดับมหาวิทยาลัย โดยพิจารณาจากร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ ร้อยละผู้ผ่านการคัดเลือกต่อผู้สมัคร และร้อยละผู้ผ่านการคัดเลือกต่อแผนรับ พบว่า ร้อยละผู้ผ่านการคัดเลือกต่อผู้สมัครมีค่าสูงที่สุด รองลงมาคือร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ และร้อยละผู้ผ่านการคัดเลือกต่อแผนรับตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า แม้ผู้สมัครส่วนใหญ่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับเกณฑ์การคัดเลือก แต่จำนวนผู้สมัครโดยรวมยังไม่เพียงพอต่อแผนรับ ส่งผลให้การรับนักศึกษาในภาพรวมยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระดับมหาวิทยาลัย

4.2.2 ผลการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระดับคณะ (ภาพรวม 3 ปี)

ภายหลังจากการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในภาพรวมระดับมหาวิทยาลัยในหัวข้อ 4.2.1 แล้ว การวิเคราะห์ในหัวข้อนี้มุ่งเน้นการพิจารณาในระดับคณะ โดยใช้ข้อมูลผลรวมตลอดช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 เพื่อสะท้อนให้เห็นโครงสร้างและความแตกต่างของการรับนักศึกษาในแต่ละคณะอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์ดังกล่าวพิจารณาจากแผนรับรวม จำนวนผู้สมัครรวม และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกรวมของแต่ละคณะ พร้อมคำนวณตัวชี้วัดสำคัญ ได้แก่ ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ ร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร และร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับ

เพื่อให้เปรียบเทียบลักษณะความต้องการเรียน ความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัครกับเกณฑ์ การคัดเลือก และระดับความสำเร็จของการรับนักศึกษาเมื่อเทียบกับแผนรับในแต่ละคณะ ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ในระดับคณะจะช่วยสะท้อนความแตกต่างเชิงโครงสร้างของการรับนักศึกษา ในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา และสามารถใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและ การกำหนดแผนรับในระดับคณะต่อไป ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรวมรายคณะ ปีการศึกษา 2565 – 2567

คณะ	แผนรับรวม	ผู้สมัครรวม	ผู้ผ่านรวม	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
	3 ปีการศึกษา (คน)	3 ปีการศึกษา (คน)	3 ปีการศึกษา (คน)	ผู้สมัคร ต่อแผนรับ	ผู้ผ่าน ต่อผู้สมัคร	ผู้ผ่าน ต่อแผนรับ
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	255	436	311	170.98	71.33	121.96
วิศวกรรมศาสตร์	313	254	196	81.15	77.17	62.62
บริหารธุรกิจ	410	229	212	55.85	92.58	51.71
วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	171	56	55	32.75	98.21	32.16
ศิลปกรรมศาสตร์	65	29	23	44.62	79.31	35.38
ศิลปศาสตร์	140	47	41	33.57	87.23	29.29
สถาปัตยกรรมศาสตร์	25	8	6	32.00	75.00	24.00
เทคโนโลยีการเกษตร	30	12	9	40.00	75.00	30.00
เทคโนโลยีคหกรรม ศาสตร์	45	24	19	53.33	79.17	42.22
การแพทย์บูรณาการ	45	6	2	13.33	33.33	4.44

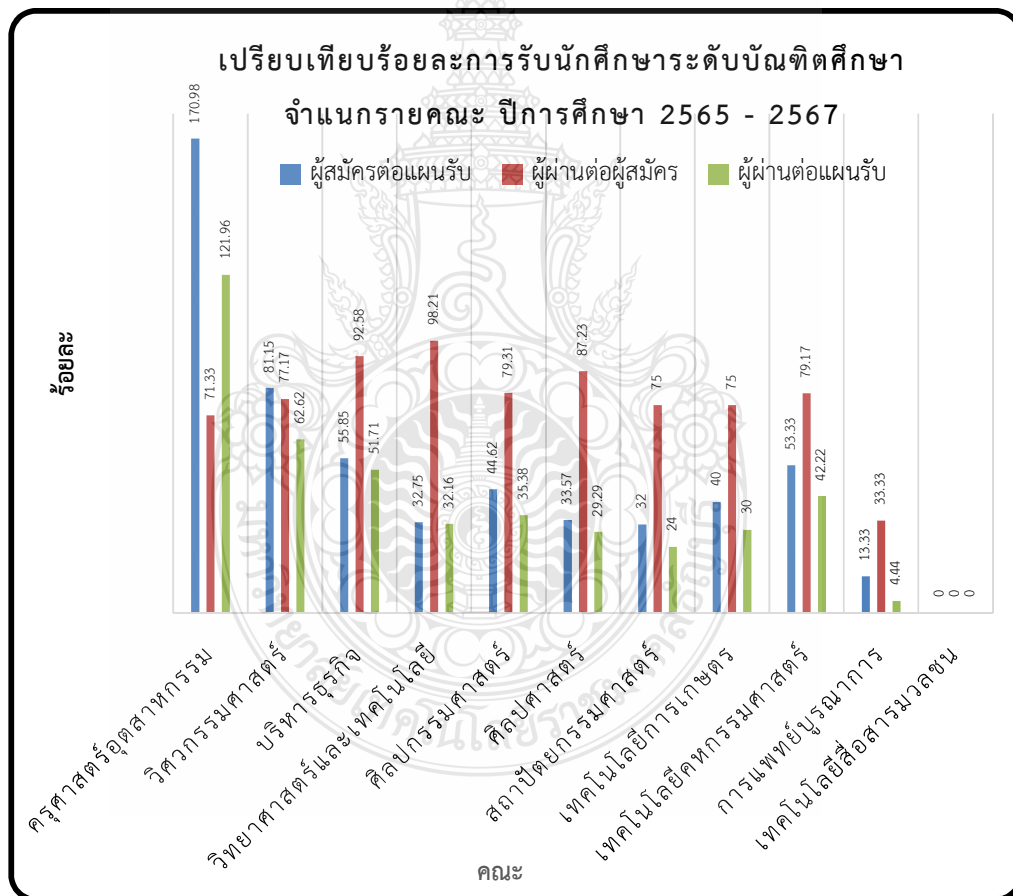
หมายเหตุ : ร้อยละ คำนวณจากผลรวม 3 ปีการศึกษาติดต่อกัน เพื่อให้ดูแนวโน้มเชิงโครงสร้าง
ในระดับคณะ

จากตารางที่ 4.7 ซึ่งแสดงผลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในภาพรวมเชิงโครงสร้าง จำแนกรายคณะตลอดช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 พบว่า ตัวชี้วัดด้านการรับนักศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคณะ ทั้งในมิติของความต้องการเรียน ความสอดคล้อง ของคุณสมบัติผู้สมัคร และประสิทธิผลของการรับจริงเมื่อเทียบกับแผนรับ

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมเป็นคณะที่มีความโดดเด่นด้านความต้องการเรียน โดยมีร้อยละ ผู้สมัครต่อแผนรับสูงถึงร้อยละ 170.98 และร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับสูงกว่าร้อยละ 100 สะท้อนว่า ความต้องการเรียนสูงกว่าศักยภาพตามแผนรับที่กำหนดไว้ และมีศักยภาพในการรองรับผู้เรียนมากกว่า เป้าหมายในบางช่วงเวลา

ในขณะที่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจมีร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร อยู่ในระดับสูง สะท้อนว่าผู้สมัครส่วนใหญ่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับเกณฑ์การคัดเลือก อย่างไรก็ตาม ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับยังอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง แสดงให้เห็นถึงช่องว่างด้านการดึงดูดผู้สมัคร ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการสื่อสารภาพลักษณ์หลักสูตรหรือความยืดหยุ่นของรูปแบบการจัดการเรียน การสอน

สำหรับกลุ่มคณะที่มีร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับต่ำอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะศิลปศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีการเกษตร แม้บางคณะ จะมีร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัครสูง แต่อุปสงค์เริ่มต้นยังอยู่ในระดับต่ำ สะท้อนความท้าทายเชิงโครงสร้าง ที่ควรพิจารณาในเชิงกลยุทธ์มากกว่าการปรับเกณฑ์คัดเลือกเพียงอย่างเดียวในระดับรายหลักสูตร ในหัวข้อ 4.3 ต่อไป

จากตารางที่ 4.7 สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 4.7

ภาพที่ 4.7 การเปรียบเทียบร้อยละการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะ
ที่มา : จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.7

ภาพที่ 4.7 กราฟแท่งแสดงการเปรียบเทียบตัวชี้วัดด้านการรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายคณะ ปีการศึกษา 2565 – 2567 โดยพิจารณาจากร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ ร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร และร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับ พบว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมีค่าร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับและร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับสูงกว่าคณะอื่นอย่างชัดเจน ขณะที่หลายคณะมีร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัครอยู่ในระดับสูงแต่มีร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับต่ำ สะท้อนว่าคุณสมบัติผู้สมัครมีความสอดคล้องกับเกณฑ์คัดเลือก แต่จำนวนผู้สนใจสมัครยังต่ำกว่าเป้าหมาย ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการกำหนดแผนรับในระดับคณะต่อไป

จากผลการวิเคราะห์ในระดับคณะข้างต้น ซึ่งสะท้อนแนวโน้มและความแตกต่างของความต้องการเรียนในภาพรวม ผู้วิเคราะห์จึงดำเนินการวิเคราะห์ในระดับหลักสูตรภายในคณะเพิ่มเติม โดยจำแนกตามระดับปริญญาโทและปริญญาเอก เพื่อให้สามารถอธิบายความแตกต่างของความต้องการเรียนในระดับสาขาวิชาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

4.2.3 ผลการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระดับหลักสูตร

ภายหลังจากการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในระดับคณะในหัวข้อ 4.2.2 ซึ่งสะท้อนโครงสร้างการรับนักศึกษาในภาพรวมของแต่ละคณะแล้ว การวิเคราะห์ในหัวข้อนี้มุ่งลงลึกในระดับหลักสูตร โดยจำแนกตามระดับปริญญาโทและปริญญาเอก เพื่ออธิบายความแตกต่างของความต้องการเรียนในระดับสาขาวิชาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น การวิเคราะห์ใช้ข้อมูลผลรวมตลอดช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 โดยพิจารณาแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกของแต่ละหลักสูตร พร้อมคำนวณตัวชี้วัด ได้แก่ ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ ร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร และร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับ เพื่อสะท้อนระดับความต้องการเรียน ความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัคร และประสิทธิผลของการรับนักศึกษาในระดับหลักสูตร ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์จะช่วยให้เห็นโครงสร้างภายในของแต่ละคณะอย่างเป็นระบบ และสามารถระบุหลักสูตรที่มีแนวโน้มความต้องการเรียนแตกต่างกันได้อย่างชัดเจน ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 สรุปผลการรับนักศึกษารายหลักสูตร (รวม 3 ปี) จำแนกรายคณะและระดับการศึกษา

คณะ	ระดับ	แผนรับรวม	ผู้สมัครรวม	ผู้ผ่านการคัดเลือก	ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ	ร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร	ร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับ
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	ป.โท	215	368	243	171.16	66.03	113.02
	ป.เอก	40	68	68	170.00	100.00	170.00
วิศวกรรมศาสตร์	ป.โท	240	213	159	88.75	74.65	66.25
	ป.เอก	73	41	37	56.16	90.24	50.68

ตารางที่ 4.8 สรุปผลการรับนักศึกษารายหลักสูตร (รวม 3 ปี) จำแนกรายคณะและระดับการศึกษา

คณะ	ระดับ	แผนรับรวม	ผู้สมัครรวม	ผู้ผ่านการคัดเลือก	ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ	ร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร	ร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับ
บริหารธุรกิจ	ป.โท	370	181	168	48.92	92.82	45.41
	ป.เอก	40	48	44	120.00	91.67	110.00
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ป.โท	127	47	46	37.01	97.87	36.22
	ป.เอก	44	9	9	20.45	100.00	20.45
ศิลปกรรมศาสตร์	ป.โท	65	29	23	44.62	79.31	35.38
	ป.โท	140	47	41	33.57	87.23	29.29
	ป.เอก	42	82	74	195.24	90.24	176.19
เทคโนโลยีการเกษตร	ป.โท	30	12	9	40.00	75.00	30.00
เทคโนโลยีการศึกษาศาสตร์	ป.โท	45	24	19	53.33	79.17	42.22
การแพทย์บูรณาการ	ป.โท	45	6	2	13.33	33.33	4.44
สถาปัตยกรรมศาสตร์	ป.โท	25	8	6	32.00	75.00	24.00

หมายเหตุ: ตัวชี้วัดร้อยละคำนวณจากผลรวมข้อมูลตลอด 3 ปีการศึกษา (2565 – 2567) โดยมี

รายละเอียด ดังนี้

1. ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ = $(\text{ผู้สมัครรวม} \div \text{แผนรับรวม}) \times 100$
2. ร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร = $(\text{ผู้ผ่านการคัดเลือก} \div \text{ผู้สมัครรวม}) \times 100$
3. ร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับ = $(\text{ผู้ผ่านการคัดเลือก} \div \text{แผนรับรวม}) \times 100$

จากตารางที่ 4.8 ซึ่งแสดงผลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกรายหลักสูตร ในภาพรวม 3 ปีการศึกษา (ปีการศึกษา 2565 – 2567) พบว่า โครงสร้างความต้องการเรียนและผลลัพธ์ การรับนักศึกษาในระดับหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ทั้งในมิติของความต้องการเรียน ความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัคร และประสิทธิผลของการรับนักศึกษา

เมื่อพิจารณาในมิติ “ความต้องการเรียน” ผ่านตัวชี้วัดร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ พบว่า คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมีความโดดเด่นทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยมีค่าร้อยละสูงถึง 171.16 และ 170.00 ตามลำดับ สะท้อนถึงความต้องการเรียนที่สูงกว่าศักยภาพตามแผนรับ อย่างชัดเจน ขณะที่คณะศิลปศาสตร์ในระดับปริญญาเอกมีค่าร้อยละสูงที่สุดที่ 195.24 แสดงให้เห็นถึง ศักยภาพในการดึงดูดผู้สมัครของหลักสูตรในบางสาขาวิชา ในทางตรงกันข้าม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงคณะการแพทย์บูรณาการ มีค่าร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะ

ในระดับปริญญาเอกของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีค่าเพียงร้อยละ 20.45 และระดับปริญญาโทของคณะการแพทย์บูรณาการที่มีค่าเพียงร้อยละ 13.33 สะท้อนถึงข้อจำกัดด้านความต้องการเรียนของผู้เรียนในบางสาขาวิชา

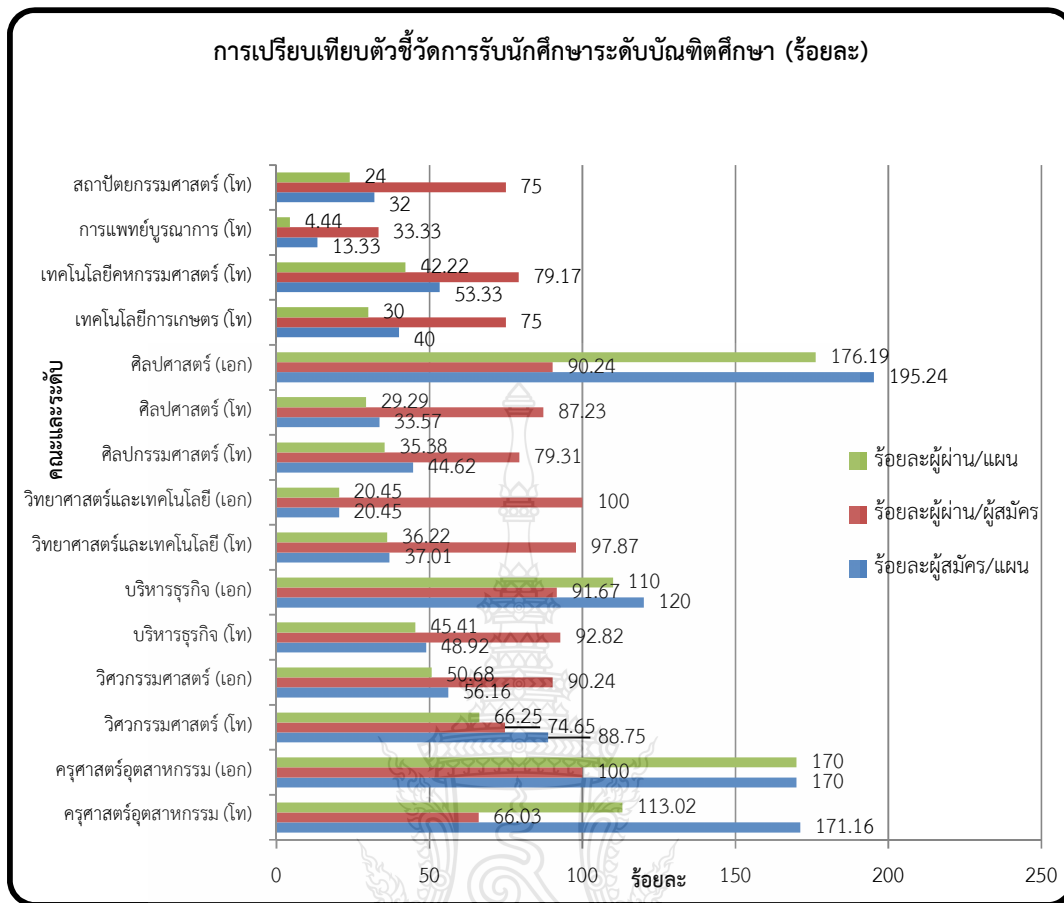
ในมิติ “ความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัครกับเกณฑ์การคัดเลือก” ผ่านร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร พบว่า หลายหลักสูตรมีค่าอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมในระดับปริญญาเอกที่มีค่าเท่ากับร้อยละ 100 สะท้อนว่าผู้สมัครส่วนใหญ่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับเกณฑ์การคัดเลือก อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาร่วมกับจำนวนผู้สมัครที่อยู่ในระดับต่ำในบางหลักสูตร อาจสะท้อนว่าข้อจำกัดสำคัญไม่ได้อยู่ที่กระบวนการคัดเลือก แต่เป็นจำนวนผู้สมัครตั้งต้น

ในมิติ “ประสิทธิภาพของการรับนักศึกษา” ผ่านร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับ พบว่า หลักสูตรที่มีความต้องการเรียนสูง เช่น คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและคณะศิลปศาสตร์ในระดับปริญญาเอก มีค่าร้อยละสูงกว่า 100 แสดงถึงศักยภาพในการรับนักศึกษาเกินแผนรับ ในขณะที่หลายหลักสูตรมีค่าร้อยละอยู่ในระดับต่ำ สะท้อนว่าการรับนักศึกษาไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับระดับความต้องการเรียนในแต่ละสาขาวิชา

โดยสรุป ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า ความแตกต่างของการรับนักศึกษาในระดับหลักสูตรไม่ได้เกิดขึ้นเพียงในมิติของจำนวนผู้สมัครเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับโครงสร้างความต้องการเรียนในแต่ละสาขาวิชา ความเหมาะสมของแผนรับ และระดับความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัครกับเกณฑ์การคัดเลือก ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งในการใช้เป็นฐานสำหรับการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 4.3 และการกำหนดแนวทางเชิงนโยบายในหัวข้อ 4.4 ต่อไป

จากตารางที่ 4.8 สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 4.8

ภาพที่ 4.8 การเปรียบเทียบตัวชี้วัดการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ร้อยละ)

ที่มา : จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.8

จากภาพที่ 4.8 กราฟแท่งแสดงการเปรียบเทียบตัวชี้วัดการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในภาพรวม 3 ปีการศึกษา (ปีการศึกษา 2565 – 2567) จำแนกรายคณะและระดับการศึกษา ใน 3 มิติ ได้แก่ ความต้องการเข้าศึกษา (ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ) ความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัคร กับเกณฑ์การคัดเลือก (ร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร) และประสิทธิผลของการรับนักศึกษา (ร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับ) พบว่า โครงสร้างการรับนักศึกษามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในแต่ละคณะและระดับการศึกษา

ในมิติความต้องการเข้าศึกษา พบว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและคณะศิลปะศาสตร์ ในระดับปริญญาเอกมีค่าร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับอยู่ในระดับสูงมาก (มากกว่าร้อยละ 170) สะท้อนถึงความสนใจเข้าศึกษาในหลักสูตรที่สูงกว่าจำนวนแผนรับอย่างชัดเจน ในขณะที่บางคณะ เช่น คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะการแพทย์บูรณาการ มีค่าร้อยละอยู่ในระดับต่ำ สะท้อนถึงจำนวนผู้สมัครที่ยังไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับแผนรับในบางสาขาวิชา

ในมิติความสอดคล้องของผู้สมัคร พบว่าหลายคนมีค่าร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในบางหลักสูตรที่มีค่าเท่ากับร้อยละ 100 แสดงว่าผู้สมัครส่วนใหญ่มีคุณสมบัติ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาร่วมกับจำนวนผู้สมัครที่อยู่ในระดับต่ำ ในบางหลักสูตร อาจสะท้อนว่าประเด็นสำคัญอยู่ที่จำนวนผู้สมัครตั้งต้นมากกว่ากระบวนการคัดเลือก

สำหรับมิติประสิทธิผลของการรับนักศึกษา พบว่าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และคณะศิลปศาสตร์ในระดับปริญญาเอกมีค่าร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับสูงกว่า 100 แสดงถึง ความสามารถในการรับนักศึกษาได้เกินแผนรับ ในขณะที่หลายคนมีค่าร้อยละอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนผู้สมัครที่อยู่ในระดับต่ำในบางสาขาวิชา

โดยสรุป ภาพที่ 4.8 ช่วยให้เห็นภาพรวมเชิงโครงสร้างของการรับนักศึกษาในระดับคณะ และระดับการศึกษาได้อย่างชัดเจนในทั้ง 3 มิติ และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.8 ซึ่งสามารถใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์เชิงลึกในระดับหลักสูตรในหัวข้อถัดไป

4.2.3 ผลการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระดับหลักสูตร

ภายหลังจากการวิเคราะห์ในระดับคณะในหัวข้อ 4.2.2 ซึ่งสะท้อนให้เห็น ความแตกต่างของจำนวนผู้สมัครและผลลัพธ์การรับนักศึกษาในแต่ละคณะแล้ว การวิเคราะห์ในหัวข้อนี้ มุ่งลงลึกในระดับ “หลักสูตร” ซึ่งเป็นหน่วยวิเคราะห์ที่สามารถสะท้อนลักษณะความแตกต่างของการรับ นักศึกษาในระดับสาขาวิชาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น สำหรับการวิเคราะห์ในส่วนนี้ใช้ข้อมูลผลรวม 3 ปี การศึกษา (ปีการศึกษา 2565 – 2567) โดยจำแนกรายคณะ ระดับการศึกษา และรายหลักสูตร เพื่อให้เห็นภาพรวมของการรับนักศึกษาในระดับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้าน จำนวนผู้สมัคร ผลการคัดเลือก และผลลัพธ์ของการรับนักศึกษาเมื่อเทียบกับแผนรับ

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย 3 ค่า ได้แก่ (1) ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ เพื่อสะท้อนระดับความต้องการเข้าศึกษา (2) ร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร เพื่อสะท้อนผลการคัดเลือก และ (3) ร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับ เพื่อสะท้อนผลลัพธ์ของการรับนักศึกษาเมื่อเทียบกับเป้าหมายที่ กำหนด นอกจากนี้ เพื่อให้สามารถอธิบายลักษณะของการรับนักศึกษาในแต่ละหลักสูตรได้อย่างชัดเจน จึงได้จำแนกระดับความต้องการออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสูง ระดับสมดุล และระดับต่ำ ซึ่งช่วยให้ สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของหลักสูตรในภาพรวมได้อย่างเป็นระบบ ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์การรับนักศึกษารายหลักสูตร (รวม 3 ปี) จำแนกรายคณะ ระดับ และหลักสูตร

คณะ	ระดับ	หลักสูตร	แผน รับ	สมัคร	ผ่าน	สมัคร/ ผ่าน (ร้อยละ)	ผ่าน/ สมัคร (ร้อยละ)	ผ่าน/ ผ่าน (ร้อยละ)	ระดับ ความ ต้องการ
ครุศาสตร์ อุตสาหกรรม	ป.โท	เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้	45	73	71	162.22	97.26	157.78	สูง
		การบริหารการศึกษา	100	250	125	250.00	50.00	125.00	สูง
		นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อและ การจัดการเรียนรู้อ	55	34	36	61.82	105.88	65.45	สมดุล
		วิศวกรรมเมคคาทรอนิกส์ (นานาชาติ)	15	11	11	73.33	100.00	73.33	สมดุล
	ป.เอก	อาชีวศึกษา/วิจัยการเรียนรู้อ	25	52	51	208.00	98.08	204.00	สูง
		วิศวกรรมเมคคาทรอนิกส์	15	16	11	106.67	68.75	73.33	สูง
วิศวกรรมศาสตร์	ป.โท	วิศวกรรมโยธา	47	86	74	182.98	86.05	157.45	สูง
		วิศวกรรมไฟฟ้า	51	42	29	82.35	69.05	56.86	สมดุล
		วิศวกรรมเครื่องกล	56	23	10	41.07	43.48	17.86	ต่ำ
		วิศวกรรมอุตสาหกรรม และการผลิต	33	26	18	78.79	69.23	54.55	สมดุล
		วิศวกรรมวัสดุ	23	16	14	69.57	87.50	60.87	สมดุล
		วิศวกรรมเคมี	30	20	14	66.67	70.00	46.67	สมดุล
	ป.เอก	วิศวกรรมศาสตร์	22	21	21	95.45	100.00	95.45	สมดุล
วิศวกรรมไฟฟ้า		25	11	9	44.00	81.82	36.00	ต่ำ	
บริหารธุรกิจ	ป.โท	บริหารธุรกิจมหาบัณชิต	370	181	168	48.92	92.82	45.41	ต่ำ
	ป.เอก	บริหารธุรกิจ	40	48	44	120.00	91.67	110.00	สูง
วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	ป.โท	ชีววิทยาประยุกต์	31	12	12	38.71	100.00	38.71	ต่ำ
		เคมีประยุกต์	30	11	12	36.67	109.09	40.00	ต่ำ
		เทคโนโลยีวัสดุและ นวัตกรรมการ	30	12	12	40.00	100.00	40.00	ต่ำ
		วิทยาการข้อมูลและ สารสนเทศ	34	12	10	35.29	83.33	29.41	ต่ำ
	ป.เอก	เคมีประยุกต์/วัสดุ/ชีวภาพ	34	10	10	29.41	100.00	29.41	ต่ำ

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์การรับนักศึกษารายหลักสูตร (รวม 3 ปี) จำแนกรายคณะ ระดับ และหลักสูตร (ต่อ)

คณะ	ระดับ	หลักสูตร	แผนรับ	สมัครผ่าน	สมัคร/ผ่าน	ผ่าน/สมัคร	ผ่าน/ผ่าน	ระดับความต้องการ	
					(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
ศิลปกรรมศาสตร์	ป.โท	ศิลปะและการออกแบบ	30	13	10	43.33	76.92	33.33	ต่ำ
		นาฏศิลป์ศึกษา	35	16	13	45.71	81.25	37.14	ต่ำ
ศิลปศาสตร์	ป.โท	ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาอาชีพ	65	26	22	40.00	84.62	33.85	ต่ำ
		นวัตกรรมการจัดการภาครัฐ	75	21	19	28.00	90.48	25.33	ต่ำ
	ป.เอก	สังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม	27	46	37	170.37	80.43	137.04	สูง
		นวัตกรรมการจัดการภาครัฐ	15	36	37	240.00	102.78	246.67	สูง
เทคโนโลยีการเกษตร	ป.โท	นวัตกรรมการและเทคโนโลยีการเกษตร	30	12	9	40.00	75.00	30.00	ต่ำ
เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	ป.โท	เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	45	24	19	53.33	79.17	42.22	สมดุล
การแพทย์บูรณาการ	ป.โท	การแพทย์ทางเลือก (นานาชาติ)	45	6	2	13.33	33.33	4.44	ต่ำ
สถาปัตยกรรมศาสตร์	ป.โท	สถาปัตยกรรมนวัตกรรมา	25	8	6	32.00	75.00	24.00	ต่ำ

หมายเหตุ: ระดับความต้องการจำแนกจากร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ ดังนี้

1. สูง มากกว่าร้อยละ 100
2. สมดุล ร้อยละ 50 – 100
3. ต่ำ น้อยกว่าร้อยละ 50

จากตารางที่ 4.9 ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์การรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในระดับหลักสูตร โดยใช้ข้อมูลผลรวม 3 ปีการศึกษา (ปีการศึกษา 2565 – 2567) พบว่า รูปแบบการรับนักศึกษาในแต่ละหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ทั้งในด้านจำนวนผู้สมัคร ผลการคัดเลือก และผลลัพธ์ของการรับนักศึกษาเมื่อเทียบกับแผนรับ

เมื่อพิจารณาในด้านระดับความต้องการเข้าศึกษา ซึ่งจำแนกจากร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ พบว่า หลักสูตรที่อยู่ในระดับความต้องการสูงส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรในระดับปริญญาเอก และบางหลักสูตรในระดับปริญญาโท เช่น หลักสูตรนวัตกรรมการจัดการภาครัฐ (ปริญญาเอก) และ หลักสูตรอาชีวศึกษา/วิจัยการเรียนรู้ (ปริญญาเอก) รวมถึงหลักสูตรการบริหารการศึกษา ซึ่งมีค่าร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับมากกว่าร้อยละ 100 อย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรในกลุ่มดังกล่าวมีจำนวนผู้สมัครสูงกว่าแผนรับที่กำหนด

ในขณะที่หลักสูตรที่อยู่ในระดับความต้องการสมดุล พบว่ากระจายอยู่ในหลายคณะ โดยมีจำนวนผู้สมัครใกล้เคียงกับแผนรับ เช่น หลักสูตรวิศวกรรมไฟฟ้า และหลักสูตรเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งสะท้อนถึงการรับนักศึกษาที่มีความสอดคล้องกับแผนรับในระดับหนึ่ง

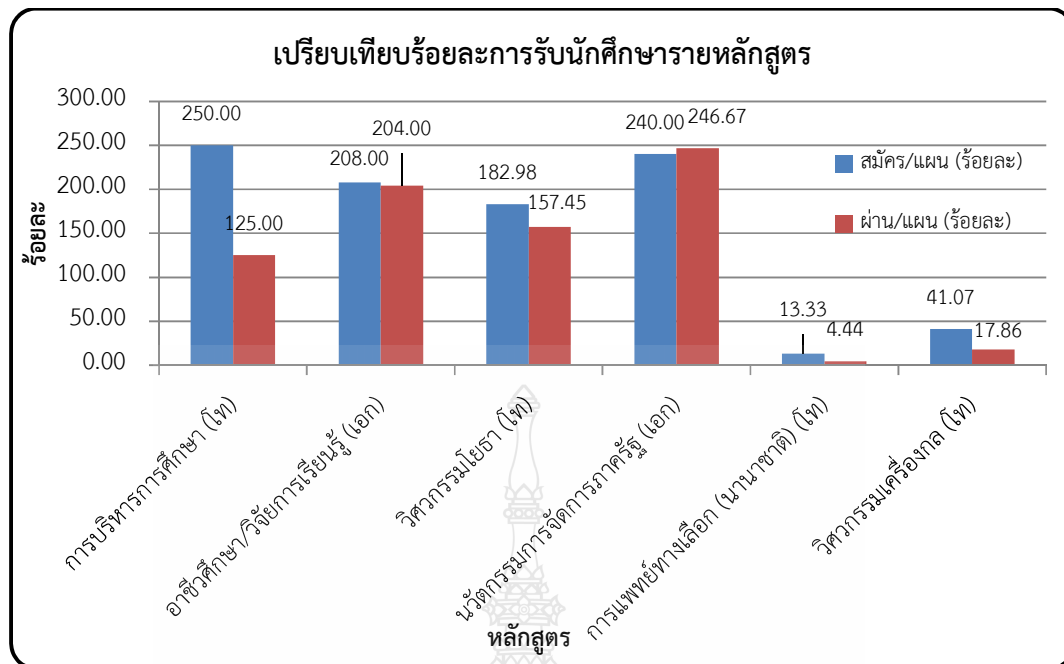
สำหรับหลักสูตรที่อยู่ในระดับความต้องการต่ำ พบว่ามีจำนวนค่อนข้างมาก และกระจายอยู่ในหลายคณะ โดยเฉพาะในกลุ่มสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงบางหลักสูตรในคณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะการแพทย์บูรณาการ ซึ่งมีค่าร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับต่ำกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้สมัครในหลักสูตรเหล่านี้ยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับแผนรับที่กำหนด

เมื่อพิจารณาร่วมกับร้อยละผู้ผ่านต่อผู้สมัคร พบว่า หลายหลักสูตรมีค่าร้อยละอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะหลักสูตรในกลุ่มที่มีจำนวนผู้สมัครไม่มาก ซึ่งมีผู้ผ่านการคัดเลือกเกือบทั้งหมด เช่น หลักสูตรชีววิทยาประยุกต์ และหลักสูตรเคมีประยุกต์ สะท้อนให้เห็นว่าผู้สมัครส่วนใหญ่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์การคัดเลือก

ในด้านผลลัพธ์ของการรับนักศึกษาเมื่อเทียบกับแผนรับ (ร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับ) พบว่า หลักสูตรที่มีระดับความต้องการสูงมักมีค่าร้อยละอยู่ในระดับสูงตามไปด้วย เช่น หลักสูตรนวัตกรรมการจัดการภาครัฐ (ปริญญาเอก) และหลักสูตรอาชีวศึกษา/วิจัยการเรียนรู้ ซึ่งสามารถรับนักศึกษาได้เกินแผนรับ ในขณะที่หลักสูตรที่มีระดับความต้องการต่ำมักมีค่าร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับอยู่ในระดับต่ำ สะท้อนถึงผลลัพธ์ของการรับนักศึกษาที่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

โดยสรุป ผลการวิเคราะห์ในระดับหลักสูตรแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของการรับนักศึกษาในแต่ละหลักสูตร ทั้งในด้านจำนวนผู้สมัคร ผลการคัดเลือก และผลลัพธ์เมื่อเทียบกับแผนรับ ซึ่งสามารถจำแนกระดับความต้องการออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสูง ระดับสมดุล และระดับต่ำ ได้อย่างชัดเจน และเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญสำหรับการคัดเลือกหลักสูตรเพื่อดำเนินการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 4.3 ต่อไป

จากตารางที่ 4.9 สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 4.9

ภาพที่ 4.9 การเปรียบเทียบระดับความต้องการและผลลัพธ์การรับนักศึกษาของหลักสูตรตัวอย่าง
ที่มา : จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.9

ภาพที่ 4.9 กราฟแท่งแสดงการเปรียบเทียบร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ และร้อยละผู้ผ่านต่อแผนรับ ของหลักสูตรตัวอย่างในระดับบัณฑิตศึกษา โดยสะท้อนให้เห็นความแตกต่างของการรับนักศึกษาในแต่ละหลักสูตรอย่างชัดเจน พบว่า หลักสูตรที่มีจำนวนผู้สมัครสูง เช่น หลักสูตรการบริหารการศึกษา และหลักสูตรนวัตกรรมการจัดการภาครัฐ (ระดับปริญญาเอก) มีค่าร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับและผู้ผ่านต่อแผนรับอยู่ในระดับสูง ขณะที่บางหลักสูตร เช่น การแพทย์ทางเลือก และวิศวกรรมเครื่องกล มีค่าร้อยละอยู่ในระดับต่ำ แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของจำนวนผู้สมัครและผลลัพธ์ของการรับนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา

4.3 ผลการวิเคราะห์กรณีศึกษารายหลักสูตรเชิงลึกที่มีแนวโน้มการรับศึกษาน่าสนใจ

จากผลการวิเคราะห์ในหัวข้อ 4.1 และ 4.2 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ภาพรวมของการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ ครอบคลุมทุกหลักสูตรในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 ทำให้สามารถมองเห็นแนวโน้มและความแตกต่างของระดับความต้องการเรียนในแต่ละหลักสูตรได้อย่างชัดเจนในภาพรวม เพื่อให้การวิเคราะห์มีความลุ่มลึกมากยิ่งขึ้น ผู้วิเคราะห์จึงดำเนินการคัดเลือกหลักสูตรตัวอย่างบางส่วนมาทำการวิเคราะห์เชิงลึกในลักษณะกรณีศึกษา โดยการคัดเลือกดังกล่าวอ้างอิงหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในบทที่ 3 ซึ่งใช้ตัวชี้วัด “ร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับ” เป็นเกณฑ์ในการจำแนกระดับความต้องการเรียนของหลักสูตรออกเป็น

3 ระดับ ได้แก่ ระดับสูง ระดับสมดุล และระดับต่ำ ทั้งนี้ การวิเคราะห์ในหัวข้อนี้มิได้เป็นการศึกษาหลักสูตรเพียงบางส่วนโดยลำพัง หากแต่เป็นการนำผลการวิเคราะห์ภาพรวมที่ครอบคลุมทุกหลักสูตรในหัวข้อก่อนหน้ามาใช้เป็นฐานในการคัดเลือก “ตัวแทน” ของแต่ละกลุ่ม เพื่อนำมาอธิบายลักษณะแนวโน้ม และรูปแบบการรับนักศึกษาในระดับหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การตีความผลการวิเคราะห์มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้เกณฑ์การคัดเลือกกรณีศึกษาจะครอบคลุมทั้งหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอกตามที่กำหนดไว้ในบทที่ 3 แต่การคัดเลือกในเชิงปฏิบัติขึ้นอยู่กับความครบถ้วนของข้อมูลและความต่อเนื่องของแนวโน้มในแต่ละหลักสูตรเป็นสำคัญ โดยหลักสูตรที่ได้รับการคัดเลือกในส่วนนี้เป็นหลักสูตรที่มีข้อมูลต่อเนื่องและสามารถสะท้อนรูปแบบความต้องการเรียนได้อย่างชัดเจน ซึ่งส่วนใหญ่ปรากฏในระดับปริญญาโท ขณะที่หลักสูตรระดับปริญญาเอกแม้มีลักษณะบางประการที่น่าสนใจ แต่ยังมีข้อจำกัดด้านจำนวนข้อมูลหรือความต่อเนื่อง จึงมิได้นำมาใช้เป็นกรณีศึกษาในหัวข้อนี้

เพื่อให้เห็นภาพรวมของขอบเขตการวิเคราะห์ในบทนี้อย่างชัดเจน ผู้วิเคราะห์สรุปจำนวนหลักสูตรทั้งหมดและขอบเขตการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 สรุปภาพรวมจำนวนหลักสูตรและขอบเขตการวิเคราะห์

รายการ	จำนวน
จำนวนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาทั้งหมด	23 หลักสูตร
หลักสูตรระดับปริญญาโท	17 หลักสูตร
หลักสูตรระดับปริญญาเอก	6 หลักสูตร
การวิเคราะห์ในหัวข้อ 4.1 – 4.2	ครอบคลุมทุกหลักสูตร
การวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 4.3	3 หลักสูตร
สัดส่วนหลักสูตรที่วิเคราะห์เชิงลึก	3 / 23 = ร้อยละ 13.04

ที่มา : จากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิเคราะห์ (ปีการศึกษา 2565 – 2567)

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่า การวิเคราะห์ในหัวข้อ 4.1 และ 4.2 ครอบคลุมหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาทั้งหมดของมหาวิทยาลัยในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 จำนวนทั้งสิ้น 23 หลักสูตร โดยจำแนกเป็นหลักสูตรระดับปริญญาโท จำนวน 17 หลักสูตร และระดับปริญญาเอก จำนวน 6 หลักสูตร ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการวิเคราะห์ในระดับภาพรวมของระบบการรับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาอย่างครบถ้วนในทุกมิติ

ขณะที่การวิเคราะห์ในหัวข้อ 4.3 เป็นการคัดเลือกหลักสูตรตัวอย่างจำนวน 3 หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 13.04 ของหลักสูตรทั้งหมด เพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาในการวิเคราะห์เชิงลึก โดยมุ่งเน้น การอธิบายพฤติกรรม แนวโน้ม และลักษณะเฉพาะของการรับนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ซึ่งเป็นการต่อยอดจากผลการวิเคราะห์ในระดับภาพรวม มิได้เป็นการจำกัดขอบเขตของการศึกษาไว้เฉพาะ บางหลักสูตรแต่อย่างใด

ผู้วิเคราะห์ได้คัดเลือกหลักสูตรตัวอย่างจำนวน 3 หลักสูตร ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละระดับ ความต้องการเรียน ได้แก่ ระดับสูง ระดับสมดุล และระดับต่ำ โดยเริ่มจากหลักสูตรที่มีความต้องการ เรียนระดับสูง สมดุล และต่ำ ดังหัวข้อ 4.3.1 – 4.3.3

4.3.1 กรณีศึกษาหลักสูตรที่มีความต้องการเรียนสูงและเพิ่มขึ้นชัดเจน หลักสูตร วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมแมคคาทรอนิกส์ (หลักสูตรนานาชาติ) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ตารางที่ 4.11 ผลการรับนักศึกษา “หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมแมคคาทรอนิกส์ (หลักสูตรนานาชาติ)” ปีการศึกษา 2565 – 2567

ปีการศึกษา	แผนรับ (คน)	ผู้สมัคร (คน)	ผู้ผ่าน (คน)	ผู้สมัครต่อแผนรับ (ร้อยละ)	ผู้ผ่านต่อผู้สมัคร (ร้อยละ)	ผู้ผ่านต่อแผนรับ (ร้อยละ)
2565	5	0	0	0.00	0.00	0.00
2566	5	3	3	60.00	100.00	60.00
2567	5	8	6	160.00	75.00	120.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า แนวโน้มของหลักสูตรกรณีศึกษานี้มีลักษณะ “เปลี่ยนผ่าน จากช่วงที่ยังไม่มีผู้สนใจสมัครไปสู่ภาวะความต้องการเรียนสูงขึ้นอย่างชัดเจน” โดยปีการศึกษา 2565 มีผู้สมัครและผู้ผ่านการคัดเลือกเป็นศูนย์ ซึ่งอาจสะท้อนปัจจัยด้านการเปิดรับ/รอบการรับ/การสื่อสาร ข้อมูลหลักสูตรในปีนั้น หรือการยังไม่เกิดการรับรู้ในกลุ่มเป้าหมายอย่างเพียงพอ อย่างไรก็ตาม ในปีการศึกษา 2566 จำนวนผู้สมัครเพิ่มขึ้นเป็น 3 คน จากแผนรับ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และมีผู้ผ่านการคัดเลือก 3 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของผู้สมัคร และร้อยละ 60.00 ของแผนรับ แสดงว่าผู้สมัครที่เข้ามามีคุณสมบัติสอดคล้องกับเกณฑ์การคัดเลือกในระดับสูง และระบบคัดเลือก สามารถผลักดันให้เกิดผลลัพธ์ตามแผนรับได้ในระดับหนึ่ง

จุดที่น่าสนใจที่สุดคือปีการศึกษา 2567 ซึ่งมีผู้สมัคร 8 คน จากแผนรับ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 160.00 และมีผู้ผ่านการคัดเลือก 6 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของผู้สมัคร และร้อยละ 120.00 ของแผนรับ ตัวเลขดังกล่าวสะท้อน “ศักยภาพในการดึงดูดผู้สมัครของหลักสูตร” ที่เพิ่มสูงขึ้นจนจำนวน

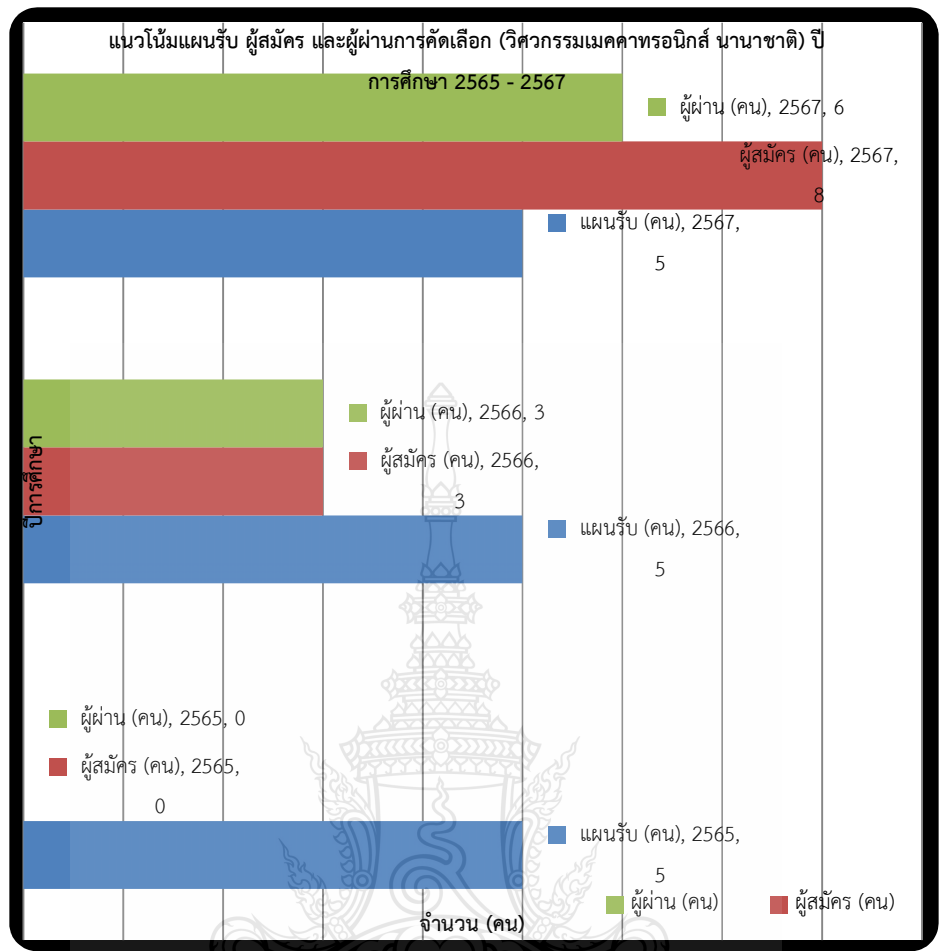
ผู้สนใจสมัครมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ และผลการผ่านการคัดเลือกสูงกว่าแผนรับ ซึ่งในเชิงบริหาร ติความได้ว่า หลักสูตรมีศักยภาพรองรับความต้องการเรียนมากกว่าแผนรับเดิม หรือมีการจัดการรับใน ลักษณะยืดหยุ่นตามดุลยพินิจของคณะกรรมการคัดเลือก ทั้งนี้การที่ผู้ผ่านต่อผู้สมัครลดลงจากร้อยละ 100.00 ในปีการศึกษา 2566 เป็นร้อยละ 75.00 ในปีการศึกษา 2567 อาจสะท้อน “ความเข้มข้น ของการแข่งขันเพิ่มขึ้น” หรือ “ความหลากหลายของคุณสมบัติผู้สมัคร” มากขึ้นเมื่อจำนวนผู้สมัครเพิ่ม

เมื่อพิจารณาแนวโน้มในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 ร่วมกับลักษณะของหลักสูตร ในสาขาวิศวกรรมเมคคาทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่มีความเฉพาะทางและต้องการพื้นฐาน ด้านวิศวกรรมศาสตร์ รวมถึงเกณฑ์คุณสมบัติของผู้สมัครและกระบวนการคัดเลือกที่พิจารณา ความสอดคล้องของคุณวุฒิเดิม ผลการเรียน และความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ พบว่า การเพิ่มขึ้น ของผู้สมัครในปีการศึกษา 2567 สะท้อนว่ากลุ่มผู้สมัครที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ของหลักสูตร มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ขณะที่อัตราผู้ผ่านการคัดเลือกที่ยังอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าหลักสูตร สามารถคัดเลือกผู้สมัครที่มีคุณภาพได้อย่างต่อเนื่องภายใต้จำนวนผู้สมัครที่เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงจากสถานการณ์ที่ไม่มีผู้สมัครในปีการศึกษา 2565 ไปสู่ การมีผู้สมัครเกินแผนรับในปีการศึกษา 2567 ยังสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของการรับรู้ ในกลุ่มเป้าหมาย หรือการปรับรูปแบบการรับและการสื่อสารหลักสูตรที่เอื้อต่อการเข้าถึงผู้สมัครมากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแนวโน้มความต้องการเรียนของหลักสูตรในระยะต่อมา

จากตารางที่ 4.11 สามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 4.10

ภาพที่ 4.10 แนวโน้มแผนรับ ผู้สมัคร และผู้ผ่านการคัดเลือกของหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเมคคาทรอนิกส์ (หลักสูตรนานาชาติ) ปีการศึกษา 2565 – 2567
ที่มา : จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.11

จากภาพที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่าเส้นแนวโน้มผู้สมัครเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดในปีการศึกษา 2567 ในขณะที่แผนรับคงที่ และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกเพิ่มขึ้นตามผู้สมัคร โดยผลลัพธ์ภาพรวมชี้ว่าหลักสูตรนี้อยู่ในกลุ่ม “หลักสูตรที่มีแนวโน้มเติบโต” ซึ่งควรถูกนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาความเหมาะสมของแผนรับ (เช่น การคงแผนรับเดิม การปรับเพิ่มแผนรับ หรือการบริหารจัดการการรับแบบมีเพดานรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้น) รวมถึงใช้เป็นกรณีศึกษาเชิงข้อมูลเพื่อออกแบบระบบสารสนเทศด้านการรับนักศึกษาที่สามารถติดตามสัญญาณความต้องการเรียนรายหลักสูตรได้อย่างต่อเนื่อง

การสังเคราะห์เชิงบริหาร

1) หลักสูตรมีแนวโน้ม “ความต้องการเรียนเพิ่มขึ้น” จึงควรมีการจัดทำข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เช่น การตรวจสอบรูปแบบการรับ (รอบรับ/ช่องทางรับ/เงื่อนไขภาษา/เอกสารประกอบ) ให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้สมัครที่เพิ่มขึ้น

2) การที่ผู้ผ่านสูงกว่าแผนรับ อาจสะท้อนช่องว่างด้าน “เกณฑ์การจัดการเพดานการรับจริง” ในระดับระบบ ควรมีแนวปฏิบัติร่วมระหว่างสำนักบัณฑิตศึกษาและคณะในการกำกับให้การรับสอดคล้องกับเป้าหมายและทรัพยากร

3) ในฐานะงานประจำด้านฐานข้อมูล ควรระบุข้อมูลเสริมที่ควรเก็บเพิ่มในอนาคต เพื่ออธิบายความเปลี่ยนแปลง เช่น รอบการรับ/แหล่งที่มาของผู้สมัคร/สัดส่วนผู้สมัครต่างชาติ/ช่องทางการสื่อสารที่ผู้สมัครรับรู้ (ในระดับข้อมูลประกอบ ไม่จำเป็นต้องเป็นงานวิจัยเต็มรูปแบบ)

4.3.2 กรณีศึกษาหลักสูตรที่มีความต้องการเรียนระดับสมดุลงและค่อนข้างคงที่ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ

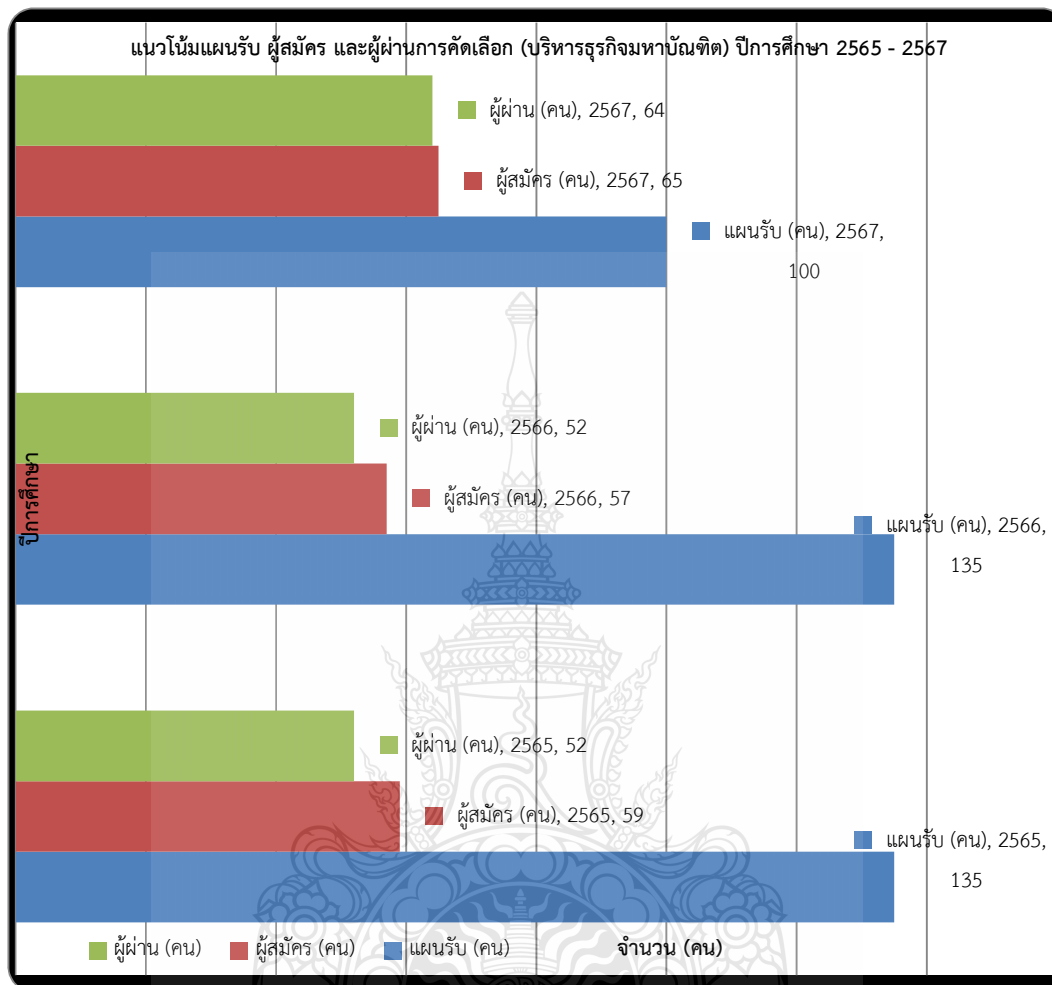
ตารางที่ 4.12 ผลการรับนักศึกษา “หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต” ปีการศึกษา 2565 – 2567

ปีการศึกษา	แผนรับ (คน)	ผู้สมัคร (คน)	ผู้ผ่าน (คน)	ผู้สมัครต่อแผนรับ (ร้อยละ)	ผู้ผ่านต่อผู้สมัคร (ร้อยละ)	ผู้ผ่านต่อแผนรับ (ร้อยละ)
2565	135	59	52	43.70	88.14	38.52
2566	135	57	52	42.22	91.23	38.52
2567	100	65	64	65.00	98.46	64.00

จากตารางที่ 4.12 พบว่า หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตมีลักษณะเด่นคือ “ผู้ผ่านการคัดเลือกต่อผู้สมัครอยู่ในระดับสูงและเพิ่มขึ้น” โดยปีการศึกษา 2565 ผู้ผ่านต่อผู้สมัครอยู่ที่ร้อยละ 88.14 ปีการศึกษา 2566 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 91.23 และปีการศึกษา 2567 เพิ่มขึ้นอีกเป็นร้อยละ 98.46 สะท้อนว่าโดยภาพรวมผู้สมัครส่วนใหญ่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับเกณฑ์ของหลักสูตร และกระบวนการคัดเลือกมีแนวโน้มเอื้อต่อการคัดเลือกผู้สมัครให้ผ่านได้เกือบทั้งหมดในปีการศึกษา 2567

เมื่อพิจารณามิติ “ความต้องการเรียน” ผ่านร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 พบว่า ปีการศึกษา 2565 และ 2566 มีค่าค่อนข้างใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 43.70 และร้อยละ 42.22 ตามลำดับ แสดงถึงความคงที่ของฐานผู้สนใจสมัครในระดับหนึ่ง โดยเมื่อพิจารณาร่วมกับลักษณะของการรับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งพิจารณาคูณสมบัติผู้สมัครจากคุณวุฒิเดิม ผลการเรียน และองค์ประกอบอื่นตามที่คณะกรรมการหลักสูตรกำหนด พบว่า ผู้สมัครส่วนใหญ่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับเกณฑ์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้สัดส่วนผู้ผ่านการคัดเลือกอยู่ในระดับสูงในทุกปีการศึกษา อย่างไรก็ตาม ในปีการศึกษา 2567 ตัวชี้วัดดังกล่าวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 65.00 ซึ่งควรพิจารณาร่วมกับการปรับแผนรับ จาก 135 คน เป็น 100 คน ส่งผลให้ค่า “ผู้สมัครต่อแผนรับ” และ “ผู้ผ่านต่อแผนรับ” เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 64.00 จากเดิมร้อยละ 38.52 ในปีการศึกษา 2565 และ 2566 ขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาข้อมูลจำนวนหลักสูตรในกลุ่มสาขาบริหารธุรกิจ พบว่าไม่มีการเพิ่มหรือลดจำนวนหลักสูตรในช่วงเวลาดังกล่าว จึงสะท้อนว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการบริหารแผนรับและลักษณะของผู้สมัคร มากกว่าการเปลี่ยนแปลงด้านจำนวนหลักสูตร

จากตารางที่ 4.12 สามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 4.11

ภาพที่ 4.11 แนวโน้มแผนรับ ผู้สมัคร และผู้ผ่านการคัดเลือกของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2565 – 2567

ที่มา : จากการวิเคราะห์ตารางที่ 11

จากภาพที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้สมัครของหลักสูตรมีความใกล้เคียงกัน ในปีการศึกษา 2565 และ 2566 ก่อนจะเพิ่มขึ้นในปีการศึกษา 2567 ขณะเดียวกันแผนรับลดลง ในปีการศึกษา 2567 ส่งผลให้ช่องว่างระหว่างแผนรับกับจำนวนผู้สมัครแคบลง และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกมีแนวโน้มเข้าใกล้แผนรับมากขึ้น ซึ่งสะท้อนผลเชิงบวกของการจัดการแผนรับให้เหมาะสมกับสภาพจริง และทำให้หลักสูตรสามารถบรรลุเป้าหมายการรับได้มากขึ้นในปีการศึกษา 2567

การสังเคราะห์เชิงบริหาร

1) หลักสูตรมี “คุณสมบัติผู้สมัครสอดคล้องกับเกณฑ์สูง” ต่อเนื่อง จึงควรใช้ข้อมูลนี้สนับสนุนการพิจารณาว่าเกณฑ์คัดเลือกในทางการบริหารมีความเหมาะสมหรือไม่ และควรจัดการความเสี่ยงด้านคุณภาพอย่างไรเมื่อมีแนวโน้มผ่านเกือบทั้งหมด

2) ความผันผวนของ “ผู้สมัครต่อแผนรับ” ที่เพิ่มขึ้นในปีการศึกษา 2567 เกิดร่วมกับการปรับแผนรับ จึงสะท้อนความสำคัญของ “การกำหนดแผนรับแบบอิงข้อมูลจริง (Data - Aligned Planning)” มากกว่าการตั้งเป้าเชิงอุดมคติ

3) ในระดับระบบฐานข้อมูล ควรจัดทำแดชบอร์ดรายหลักสูตรที่แสดง 3 ตัวชี้วัดหลักเป็นรายปี เพื่อใช้ในการประชุมวางแผนรับและทบทวนหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรที่มีแผนรับสูงแต่ผู้สมัครไม่สูงตามสัดส่วน

4.3.3 กรณีศึกษาหลักสูตรที่มีความต้องการเรียนต่ำต่อเนื่อง หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์ทางเลือก (หลักสูตรนานาชาติ) คณะการแพทย์บูรณาการ

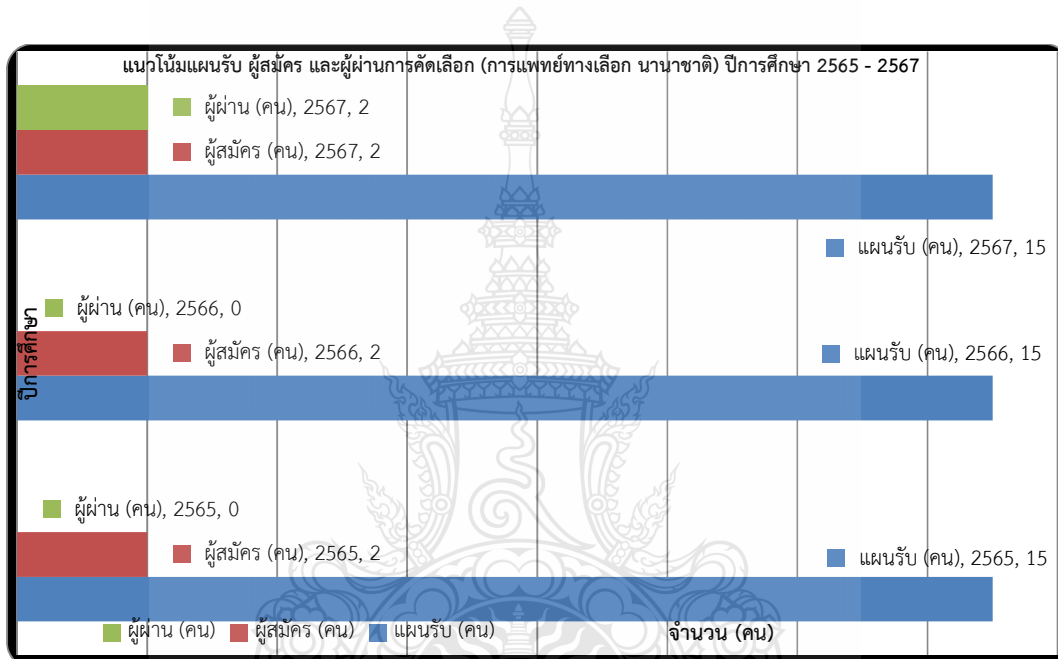
ตารางที่ 4.13 ผลการรับนักศึกษา “หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์ทางเลือก (หลักสูตรนานาชาติ)” ปีการศึกษา 2565 – 2567

ปีการศึกษา	แผนรับ (คน)	ผู้สมัคร (คน)	ผู้ผ่าน (คน)	ผู้สมัครต่อแผนรับ (ร้อยละ)	ผู้ผ่านต่อผู้สมัคร (ร้อยละ)	ผู้ผ่านต่อแผนรับ (ร้อยละ)
2565	15	2	0	13.33	0.00	0.00
2566	15	2	0	13.33	0.00	0.00
2567	15	2	2	13.33	100.00	13.33

หมายเหตุ: หน่วยงานมีการปรับชื่อคณะจาก “วิทยาลัยการแพทย์แผนไทย” เป็น “คณะการแพทย์บูรณาการ” ตามโครงสร้างปัจจุบัน จึงใช้ชื่อหน่วยงานปัจจุบันในรายงานฉบับนี้

จากตารางที่ 4.13 พบว่า หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์ทางเลือก (หลักสูตรนานาชาติ) คณะการแพทย์บูรณาการ มีลักษณะเด่นคือ “ผู้สมัครต่ำต่อเนื่องและต่ำกว่าแผนรับอย่างมาก” โดยในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 มีผู้สมัครคงที่ที่ 2 คนต่อปี เมื่อเทียบกับแผนรับ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ในทุกปีการศึกษา สะท้อนว่าความต้องการเรียนของหลักสูตรอยู่ในระดับต่ำอย่างต่อเนื่อง โดยแนวโน้มดังกล่าวเกิดขึ้นภายใต้บริบทที่หลักสูตรมีการเปิดสอนอย่างต่อเนื่อง และไม่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนหลักสูตรในช่วงเวลาดังกล่าว

เมื่อพิจารณาร่วมกับลักษณะของการรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครจากคุณวุฒิเดิม ความสอดคล้องของสาขาวิชา ผลการเรียน และองค์ประกอบอื่นตามที่คณะกรรมการหลักสูตรกำหนด พบว่า ในปีการศึกษา 2565 และ 2566 ผู้สมัครทั้งหมดไม่ผ่านการคัดเลือก ขณะที่ในปีการศึกษา 2567 ผู้สมัครทั้ง 2 คนผ่านการคัดเลือกทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) สะท้อนว่า “ข้อจำกัดหลักของหลักสูตรอยู่ที่จำนวนผู้สมัคร” มากกว่าความเข้มงวดของกระบวนการคัดเลือก กล่าวคือ เมื่อมีผู้สมัครที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับเกณฑ์ ก็สามารถผ่านการคัดเลือกได้ทั้งหมด จากตารางที่ 4.13 สามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 4.12

ภาพที่ 4.12 แนวโน้มแผนรับ ผู้สมัคร และผู้ผ่านการคัดเลือกของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์ทางเลือก (หลักสูตรนานาชาติ) ปีการศึกษา 2565 - 2567

ที่มา : จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.13

จากภาพที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่าแผนรับมีค่า “สูงคงที่” ตลอดสามปีการศึกษา ขณะที่ผู้สมัคร “ต่ำคงที่” และจำนวนผู้ผ่านเริ่มขยับขึ้นในปีการศึกษา 2567 เท่านั้น แนวโน้มลักษณะนี้สะท้อนช่องว่างเชิงระบบระหว่างเป้าหมายแผนรับกับอุปสงค์จริง และชี้ว่าการจัดการเชิงกลยุทธ์ควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมาย การทบทวนความเหมาะสมของแผนรับ หรือการทบทวนรูปแบบการเปิดรับให้สอดคล้องกับสภาพจริงมากขึ้น

การสังเคราะห์เชิงบริหาร

1) เมื่อผู้สมัครต่ำต่อเนื่อง การคงแผนรับเท่าเดิมอาจสะท้อน “การตั้งเป้าหมายไม่สอดคล้องข้อมูลจริง” ดังนั้นควรใช้ข้อมูลนี้เป็นหลักฐานสนับสนุนการทบทวนแผนรับแบบอิงแนวโน้มหลายปีการศึกษา

2) การที่ปีการศึกษา 2567 ผู้สมัครทั้งหมดผ่านการคัดเลือก สะท้อนว่าหากสามารถดึงผู้สมัครเข้าสู่ระบบได้มากขึ้น หลักสูตรอาจมีโอกาสเพิ่มผลลัพธ์การรับจริงได้โดยไม่ติดข้อจำกัดด้านการคัดเลือก

3) ในมุมมองของการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการบริหารจัดการเชิงนโยบาย ควรกำหนด “สถานะเฝ้าระวัง” สำหรับหลักสูตรที่มีร้อยละผู้สมัครต่อแผนรับอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่อง เช่น ต่ำกว่าร้อยละ 20.00 ติดต่อกันตั้งแต่ 3 ปีการศึกษาขึ้นไป เพื่อใช้เป็นกลไกในการติดตาม วิเคราะห์สาเหตุเชิงลึก และนำเสนอข้อมูลต่อผู้บริหารประกอบการพิจารณาทบทวนแผนรับหรือแนวทางพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ

สรุปภาพรวมจากกรณีศึกษา

กรณีศึกษาทั้งสามหลักสูตรสะท้อนให้เห็นลักษณะความต้องการเรียนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ได้แก่ (ก) หลักสูตรที่มีแนวโน้มจำนวนผู้สมัครเพิ่มขึ้นจนสูงกว่าแผนรับ (ข) หลักสูตรที่มีจำนวนผู้สมัครอยู่ในระดับสมดุลและค่อนข้างคงที่ โดยมีสัดส่วนผู้ผ่านการคัดเลือกต่อผู้สมัครอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัครกับเกณฑ์ของหลักสูตร และ (ค) หลักสูตรที่มีผู้สมัครต่ำต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนข้อจำกัดด้านจำนวนผู้สมัครมากกว่าความเข้มงวดของกระบวนการคัดเลือก โดยข้อค้นพบจากกรณีศึกษาดังกล่าวสามารถใช้เป็นฐานในการทำความเข้าใจรูปแบบการรับนักศึกษาในระดับหลักสูตร และจะถูกนำไปสังเคราะห์ต่อในหัวข้อ 4.4 เพื่อใช้ประกอบการพัฒนาหลักสูตรและการวางแผนรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งแม้การวิเคราะห์ในหัวข้อนี้จะใช้หลักสูตรเพียงบางส่วนเป็นกรณีศึกษา แต่แนวโน้มที่ปรากฏจากข้อมูลแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 สามารถใช้เป็นฐานในการตีความเชิงแนวโน้มในระดับหลักสูตรได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสะท้อน “สัญญาณเชิงข้อมูล” ที่อาจเกิดขึ้นกับหลักสูตรที่มีบริบทใกล้เคียงกัน มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปแทนทุกหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

จากกรณีศึกษาหลักสูตรที่มีจำนวนผู้สมัครเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน หากแนวโน้มดังกล่าวยังคงดำเนินต่อไป อาจสะท้อนศักยภาพของหลักสูตรในการรองรับผู้เรียนมากกว่าแผนรับเดิม ขณะที่หลักสูตรที่มีผู้สมัครต่ำต่อเนื่อง อาจเป็นสัญญาณเตือนที่ควรนำไปใช้ประกอบการพิจารณาทบทวนแผนรับ รูปแบบการเปิดรับ หรือแนวทางการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการเรียนในอนาคต ซึ่งการตีความแนวโน้มจากกรณีศึกษาดังกล่าวจึงมีบทบาทเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงบริหาร มากกว่าการทำนายเชิงสถิติ และเป็นฐานสำคัญสำหรับการสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายในบทที่ 5 ต่อไป

4.4 แนวทางการใช้ข้อมูลการรับนักศึกษาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการข้อมูลของสำนักบัณฑิตศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ในข้อ 4.1 – 4.3 ซึ่งครอบคลุมการวิเคราะห์แนวโน้มการรับนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และการวิเคราะห์เชิงลึกในระดับหลักสูตร ประกอบกับแนวคิดเกี่ยวกับ เกณฑ์คุณสมบัติของผู้สมัคร โครงสร้างแผนการศึกษา และกระบวนการคัดเลือก ที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2 สามารถสังเคราะห์แนวทางเชิงบริหารเพื่อใช้ในการพัฒนาการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ดังนี้

4.4.1 การบริหารจัดการจำนวนหลักสูตรให้สอดคล้องกับศักยภาพการรับนักศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า จำนวนหลักสูตรในแต่ละคณะมีลักษณะค่อนข้างคงที่ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 แต่จำนวนผู้สมัครและผู้ผ่านการคัดเลือกมีความแตกต่างกันในแต่ละหลักสูตร สะท้อนให้เห็นว่า “จำนวนหลักสูตร” มิได้เป็นปัจจัยหลักเพียงอย่างเดียวที่ส่งผลต่อการรับนักศึกษา หลักสูตรที่สามารถกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครได้สอดคล้องกับพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย และมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียน เช่น มีทางเลือกทั้งแผนวิจัยและแผนรายวิชา มักมีแนวโน้มการรับนักศึกษาที่ดีกว่า ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรพิจารณาปรับจำนวนหลักสูตรของแต่ละคณะให้สอดคล้องกับศักยภาพในการรับนักศึกษา โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพและความชัดเจนของหลักสูตรที่มีอยู่ มากกว่าการเพิ่มจำนวนหลักสูตรใหม่ในเชิงปริมาณ ทั้งนี้ การตัดสินใจควรอาศัยข้อมูลแนวโน้มการรับนักศึกษาในแต่ละปีเป็นฐานสำคัญ ซึ่งสะท้อนถึงการใช้อ้างอิงเชิงประจักษ์ในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์

4.4.2 การปรับเกณฑ์คุณสมบัติของผู้สมัครให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

จากการวิเคราะห์เชิงลึก พบว่า หลักสูตรที่มีแนวโน้มการรับศึกษาน่าสนใจ มักมีความยืดหยุ่นในการกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร เช่น การเปิดโอกาสให้ผู้ที่จบต่างสาขา หรือการกำหนดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับลักษณะของหลักสูตร ในขณะที่การกำหนดคุณสมบัติ เช่น ความสอดคล้องของคุณวุฒิเดิม ผลการเรียน หรือคะแนนภาษาอังกฤษ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการคัดเลือก หากกำหนดเกณฑ์ที่เข้มงวดเกินไป อาจส่งผลให้จำนวนผู้สมัครลดลง และกระทบต่อจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ดังนั้น แนวทางเชิงบริหารควรมุ่งเน้นการปรับระดับความเหมาะสมของเกณฑ์ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละหลักสูตร โดยยังคงรักษามาตรฐานทางวิชาการควบคู่กัน เช่น การกำหนดเงื่อนไขเสริมสำหรับผู้ที่มีพื้นฐานต่างสาขา หรือการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการรับนักศึกษาโดยไม่กระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน

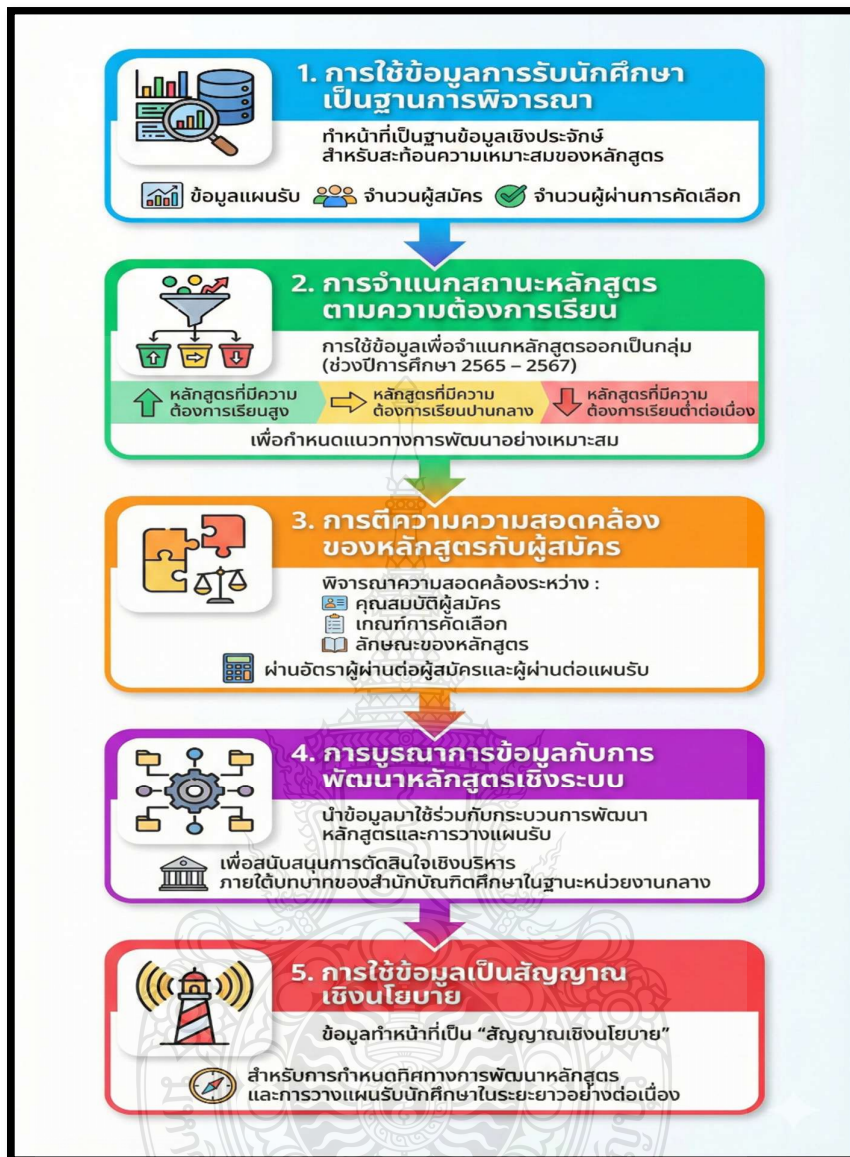
4.4.3 การพัฒนาแผนการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

จากการวิเคราะห์ พบว่า หลักสูตรที่มีความหลากหลายของแผนการศึกษา เช่น แผนวิจัยและแผนรายวิชา มีแนวโน้มดึงดูดผู้สมัครได้มากกว่า เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่มีเป้าหมายแตกต่างกัน ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ สำหรับแผนการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนด

ลักษณะของผู้เรียนและผลลัพธ์การเรียนรู้ ดังนั้น การออกแบบแผนการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น ชัดเจน และสอดคล้องกับเป้าหมายของผู้เรียน จะส่งผลต่อการตัดสินใจสมัครเข้าศึกษาโดยตรง และในเชิงบริหาร มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้แต่ละหลักสูตรพิจารณาปรับแผนการศึกษา ให้มีความหลากหลายและเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในหลักสูตรที่มีแนวโน้มผู้สมัครลดลง ซึ่งต้องอาศัย การวิเคราะห์ทั้งโครงสร้างหลักสูตรและพฤติกรรมของผู้สมัครควบคู่กันอย่างรอบด้าน

4.4.4 การพัฒนากระบวนการคัดเลือกให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสม จากข้อมูล การวิเคราะห์ พบว่า ในบางหลักสูตรมีจำนวนผู้สมัครสูง แต่จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกอยู่ในระดับต่ำ สะท้อนถึงความเข้มงวดของกระบวนการคัดเลือก หรือความไม่สอดคล้องระหว่างคุณสมบัติของผู้สมัคร กับเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งกระบวนการคัดเลือกที่ ประกอบด้วย การสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ และการพิจารณาจากเอกสาร มีผลโดยตรงต่อจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ดังนั้น การออกแบบ กระบวนการคัดเลือกให้เหมาะสมกับลักษณะของหลักสูตรจึงเป็นประเด็นสำคัญ สำหรับแนวทาง เชิงบริหาร ควรมุ่งสร้างสมดุลระหว่าง “การคัดเลือกผู้ที่มีคุณภาพ” และ “การเปิดโอกาสให้ผู้สมัคร ที่มีศักยภาพ” โดยอาจปรับรูปแบบการประเมินให้สอดคล้องกับสมรรถนะที่หลักสูตรต้องการ ซึ่งสะท้อน ถึงการใช้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ในการปรับปรุงกระบวนการคัดเลือกอย่างเป็นระบบ

4.4.5 การใช้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย จากการศึกษาวิเคราะห์ ในภาพรวม พบว่า ข้อมูลด้านแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก สามารถนำมาใช้ เป็นฐานข้อมูลสำคัญในการวางแผนและตัดสินใจเชิงบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปัจจัยต่าง ๆ เช่น คุณสมบัติของผู้สมัคร รูปแบบแผนการศึกษา และกระบวนการคัดเลือก ล้วนมีความสัมพันธ์ กับผลลัพธ์ของการรับนักศึกษา ดังนั้น การนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์ร่วมกันจะช่วยให้การตัดสินใจ มีความแม่นยำและรอบด้านมากยิ่งขึ้น สำหรับในเชิงบริหาร มหาวิทยาลัยควรพัฒนาระบบฐานข้อมูล การรับนักศึกษาให้สามารถเชื่อมโยงและวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงสนับสนุนการใช้ เครื่องมือดิจิทัลในการจัดทำรายงานและแสดงผลข้อมูลในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการกำหนดนโยบายด้านหลักสูตรและการรับนักศึกษาในระยะยาว ซึ่งสะท้อนถึงการบริหารจัดการ บนฐานข้อมูล (Data - Driven Management) อย่างเป็นรูปธรรม โดยสรุป ข้อมูลการรับนักศึกษา ไม่ได้ทำหน้าที่เพียงสะท้อนผลลัพธ์ของการรับในแต่ละปีการศึกษาเท่านั้น หากแต่เป็น “สัญญาณ เชิงนโยบาย” ที่สามารถนำมาใช้ประกอบการพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรในมิติต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ทั้งด้านความต้องการเรียน ความสามารถในการแข่งขัน และศักยภาพในการบรรลุ เป้าหมายตามแผนรับ การดำเนินการดังกล่าวควรเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่ง ของการบริหารจัดการหลักสูตร ไม่ใช่การนำข้อมูลมาใช้เฉพาะในช่วงการปรับปรุงหลักสูตรตามรอบเวลา เท่านั้น ซึ่งในหัวข้อ 4.4 สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 4.13

ภาพที่ 4.13 แผนภาพการสังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
 เพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการวางแผนรับ
 ที่มา : จากการสังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ในหัวข้อ 4.4

จากภาพที่ 4.13 แสดงแผนภาพการสังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยบูรณาการข้อมูลจากการวิเคราะห์ในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และระดับหลักสูตรเชิงกรณีศึกษา เข้าด้วยกันเป็นกรอบเชิงระบบ เพื่อใช้ประกอบการพัฒนาหลักสูตรและการวางแผนรับนักศึกษาในเชิงบริหารจัดการ

แผนภาพดังกล่าวเริ่มจากฐานข้อมูลการรับนักศึกษา ได้แก่ แผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ซึ่งถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อสะท้อน “สัญญาณเชิงข้อมูล” ในสามมิติหลัก ได้แก่ ระดับความต้องการเรียน ความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัครกับเกณฑ์การคัดเลือก และระดับความสำเร็จของการรับจริงเมื่อเทียบกับแผนรับ จากนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการจำแนกหลักสูตรตามลักษณะความต้องการเรียน และกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการวางแผนรับนักศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทเชิงข้อมูลที่ปรากฏ ดังนั้น ภาพที่ 4.6 จึงทำหน้าที่เป็นกรอบสรุปเชิงแนวคิด (Conceptual Synthesis) ที่เชื่อมโยงผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณในบทที่ 4 เข้ากับการตัดสินใจเชิงบริหารและเชิงนโยบาย โดยไม่มุ่งประเมินคุณภาพเชิงโครงสร้างของหลักสูตรโดยตรง แต่เน้นการใช้ข้อมูลการรับนักศึกษาเป็นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาอย่างเป็นระบบ

โดยสรุป บทที่ 4 ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ภาพรวมระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และระดับหลักสูตรเชิงกรณีศึกษา ซึ่งทำให้เห็นความแตกต่างของความต้องการเรียน ความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัคร และประสิทธิภาพของการรับจริงเมื่อเทียบกับแผนรับอย่างชัดเจน โดยผลการสังเคราะห์ในหัวข้อ 4.4 ชี้ให้เห็นว่า ข้อมูลการรับนักศึกษาไม่ได้เป็นเพียงข้อมูลเชิงสถิติย้อนหลัง แต่สามารถทำหน้าที่เป็น “สัญญาณเชิงนโยบาย” ที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตร และการวางแผนรับนักศึกษาในเชิงบริหารจัดการได้อย่างมีหลักฐานรองรับ ทั้งในมิติของการทบทวนความเหมาะสมของหลักสูตร การจำแนกแนวทางการพัฒนาเชิงกลุ่ม และการเชื่อมโยงบทบาทของสำนักบัณฑิตศึกษาในฐานะหน่วยงานกลางด้านการกำกับและสนับสนุน ดังนั้น จากข้อค้นพบดังกล่าว จึงนำไปสู่การกำหนดแนวทางเชิงปฏิบัติในการใช้ข้อมูลการรับนักศึกษาเพื่อการพัฒนาหลักสูตร และการวางแผนรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

บทที่ 5 เป็นการสรุปผลการวิเคราะห์และนำเสนอข้อเสนอแนะจากการศึกษาข้อมูล การรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2565–2567 โดยสังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ จากบทที่ 4 ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งมุ่ง 1) เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยพิจารณาจากจำนวนแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ในปีการศึกษา 2565 – 2567 จำแนกรายคณะของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 2) เพื่อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยพิจารณาแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ 3) เพื่อวิเคราะห์กรณีศึกษารายหลักสูตรเชิงลึกที่มีแนวโน้มการรับนักศึกษาน่าสนใจ และ 4) เพื่อเสนอแนวทางเชิงบริหารในการใช้ข้อมูลการรับนักศึกษาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการข้อมูลของสำนักบัณฑิตศึกษา

การนำเสนอในบทนี้จึงมุ่งสกัด “สาระเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ” จากผลการวิเคราะห์ มากกว่าการอธิบายเชิงทฤษฎี โดยเน้นบทบาทของสำนักบัณฑิตศึกษาในฐานะหน่วยงานกลาง ด้านการกำกับ ติดตาม และสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ผ่านการใช้ข้อมูล การรับนักศึกษาเป็นฐานสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายและการบริหารจัดการร่วมกับคณะ และหลักสูตร

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์

การสรุปผลการวิเคราะห์ในหัวข้อนี้ เป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา และนำไปสู่การเสนอแนวทางเชิงบริหารในการพัฒนาการรับ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยมุ่งเน้นการอธิบายแนวโน้ม ความแตกต่าง และปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับ นักศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม สรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 สรุปผลการวิเคราะห์แนวโน้มการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 พบว่า ในภาพรวมมหาวิทยาลัยมีแนวโน้มจำนวนผู้สมัครเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มจาก 1,400 คน ในปีการศึกษา 2565 เป็น 1,708 คน ในปีการศึกษา 2567 ขณะที่จำนวน แผนรับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกปีการศึกษาเช่นเดียวกัน สะท้อนถึงการขยายโอกาสทางการศึกษาและความพร้อมในการรองรับผู้เรียนของมหาวิทยาลัย

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาร่วมกันระหว่างจำนวนแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก พบว่า แนวโน้มของตัวแปรทั้งสามมีความสัมพันธ์ที่ไม่สอดคล้องกัน ในบางช่วงเวลา กล่าวคือ แม้จำนวนผู้สมัครจะเพิ่มขึ้น แต่จำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกมีความผันผวน

โดยเพิ่มขึ้นในปีการศึกษา 2566 และลดลงในปีการศึกษา 2567 ซึ่งอาจสะท้อนถึงความแตกต่างของคุณสมบัติผู้สมัครหรือความเข้มงวดของเกณฑ์การคัดเลือกในแต่ละปี

ในมิติของการกำหนดแผนรับ พบว่า การเพิ่มขึ้นของแผนรับส่วนใหญ่เกิดจากการปรับจำนวนรับในหลักสูตรเดิมให้สอดคล้องกับนโยบายและศักยภาพของคณะ มากกว่าการเพิ่มจำนวนหลักสูตรใหม่อย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้ในบางกรณีแผนรับมีระดับสูงกว่าจำนวนผู้สมัครจริง

สำหรับจำนวนผู้สมัคร พบว่ามีความแตกต่างระหว่างคณะอย่างชัดเจน โดยคณะที่มีหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน หรือมีความยืดหยุ่นด้านคุณสมบัติผู้สมัคร มักมีจำนวนผู้สมัครสูง ขณะที่หลักสูตรที่มีลักษณะเฉพาะทางหรือกำหนดเงื่อนไขการรับเข้าที่เฉพาะเจาะจง เช่น ต้องมีพื้นฐานตรงสาขา หรือมีข้อกำหนดด้านภาษาอังกฤษ อาจส่งผลให้จำนวนผู้สมัครมีข้อจำกัด

ในส่วนของจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก พบว่า มีความสัมพันธ์กับทั้งจำนวนผู้สมัครและเกณฑ์การรับเข้า โดยในหลักสูตรที่กำหนดคุณสมบัติค่อนข้างชัดเจนและสอดคล้องกับกลุ่มผู้สมัครจะมีอัตราการผ่านสูง ขณะที่บางหลักสูตรมีจำนวนผู้ผ่านต่ำเมื่อเทียบกับจำนวนผู้สมัคร ซึ่งสะท้อนถึงความเข้มงวดของกระบวนการคัดเลือกหรือความไม่สอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัครกับเกณฑ์ที่กำหนด

โดยสรุป แนวโน้มการรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนแผนรับเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องของหลักสูตรกับความต้องการของผู้เรียน รวมถึงความเหมาะสมของเกณฑ์การรับเข้าและบริบทของแต่ละสาขาวิชาเป็นสำคัญ

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

จากการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ พบว่ามีความแตกต่างระหว่างจำนวนแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกอย่างชัดเจนในแต่ละหน่วยงาน โดยในภาพรวมของมหาวิทยาลัย พบว่า แม้จะมีการกำหนดแผนรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่จำนวนผู้สมัครและจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกไม่ได้เพิ่มขึ้นในสัดส่วนเดียวกัน ส่งผลให้เกิดช่องว่างระหว่างแผนรับกับผลลัพธ์จริงในบางปีการศึกษา ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการปรับแผนรับให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาในระดับคณะ พบว่า คณะที่มีหลักสูตรหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เช่น กลุ่มสาขาบริหารธุรกิจหรือบางสาขาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีแนวโน้มจำนวนผู้สมัครสูงและสามารถรับนักศึกษาได้ใกล้เคียงกับแผนรับ ขณะที่บางคณะมีจำนวนผู้สมัครต่ำอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการรับนักศึกษาได้ตามเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ความแตกต่างระหว่างจำนวนผู้สมัครและจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ยังสะท้อนถึงระดับความเข้มงวดของเกณฑ์การรับเข้า โดยหลักสูตรที่กำหนดเงื่อนไขเฉพาะ เช่น ต้องมีพื้นฐานตรงสาขา หรือมีเกณฑ์ด้านภาษาอังกฤษ อาจมีจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกน้อยกว่าจำนวนผู้สมัครอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่บางหลักสูตรมีอัตราการผ่านสูง สะท้อนถึงความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัครกับเกณฑ์ที่กำหนด

ดังนั้น การกำหนดแผนรับและการบริหารการรับนักศึกษาควรพิจารณาข้อมูลย้อนหลังร่วมกับลักษณะของหลักสูตร พฤติกรรมของผู้สมัคร และเงื่อนไขการรับเข้า เพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์จริง

5.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์กรณีศึกษารายหลักสูตรเชิงลึกที่มีแนวโน้มการรับศึกษาน่าสนใจ

จากการวิเคราะห์กรณีศึกษารายหลักสูตรเชิงลึก สามารถจำแนกลักษณะความต้องการเรียนของหลักสูตรออกเป็น 3 กลุ่มสำคัญ ได้แก่

1) หลักสูตรที่มีความต้องการเรียนสูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เป็นหลักสูตรที่มีจำนวนผู้สมัครเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน และในบางกรณีสูงกว่าแผนรับ สะท้อนถึงความน่าสนใจของหลักสูตรและความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยอาจเกี่ยวข้องกับลักษณะของหลักสูตรที่มีความทันสมัย หรือมีโอกาสนำไปใช้ในวิชาชีพได้อย่างชัดเจน

2) หลักสูตรที่มีความต้องการเรียนระดับสมดุลและค่อนข้างคงที่ เป็นหลักสูตรที่มีจำนวนผู้สมัครอยู่ในระดับใกล้เคียงกันในแต่ละปี และมีอัตราผ่านการคัดเลือกต่อผู้สมัครอยู่ในระดับสูง สะท้อนถึงความสอดคล้องระหว่างคุณสมบัติของผู้สมัครกับเกณฑ์การรับเข้า รวมถึงการกำหนดแผนรับที่มีความเหมาะสมกับฐานผู้สมัครจริง

3) หลักสูตรที่มีความต้องการเรียนต่ำต่อเนื่อง เป็นหลักสูตรที่มีจำนวนผู้สมัครต่ำกว่าแผนรับอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนข้อจำกัดด้านความสนใจของผู้เรียน หรือการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย โดยในบางกรณีพบว่า เมื่อมีผู้สมัครเข้าสู่ระบบแล้วสามารถผ่านการคัดเลือกได้ทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าปัญหาหลักอยู่ที่จำนวนผู้สมัคร ไม่ใช่กระบวนการคัดเลือก

โดยสรุป ความแตกต่างของแนวโน้มในแต่ละหลักสูตรสะท้อนให้เห็นว่า ความสำเร็จของการรับนักศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนหลักสูตรเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องของหลักสูตรกับความต้องการของผู้เรียน และความเหมาะสมของเงื่อนไขการรับเข้าเป็นสำคัญ

5.1.4 สรุปแนวทางการใช้ข้อมูลการรับนักศึกษาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการข้อมูลของสำนักบัณฑิตศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ทั้งหมด สามารถสรุปแนวทางเชิงบริหารในการใช้ข้อมูลการรับนักศึกษาได้ดังนี้

1) สำนักบัณฑิตศึกษาควรนำข้อมูลจำนวนผู้สมัครและจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกย้อนหลังมาใช้ประกอบการกำหนดแผนรับอย่างเป็นระบบ เพื่อให้แผนรับสอดคล้องกับสถานการณ์จริง ลดช่องว่างระหว่างเป้าหมายกับผลลัพธ์ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการรับนักศึกษา เช่น กรณีหลักสูตรที่มีผู้สมัครต่ำกว่าแผนรับอย่างต่อเนื่อง อาจพิจารณาปรับลดแผนรับ หรือกำหนดมาตรการส่งเสริมการรับสมัครเพิ่มเติม

2) การพัฒนาหลักสูตรควรอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน โดยเฉพาะหลักสูตรที่มีผู้สมัครต่ำ ควรได้รับการวิเคราะห์ในเชิงลึก เช่น ความสอดคล้องของเนื้อหากับบริบทวิชาชีพ หรือความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้มากขึ้น

3) การกำหนดเงื่อนไขการรับเข้าควรมีความเหมาะสมและยืดหยุ่นตามบริบทของแต่ละหลักสูตร โดยอาจพิจารณาเปิดรับผู้เรียนจากสาขาที่ใกล้เคียง หรือกำหนดกลไกการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา โดยยังคงรักษามาตรฐานทางวิชาการไว้

4) สำนักบัณฑิตศึกษาควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลการรับนักศึกษาให้เป็นระบบกลางที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลแผนรับ ผู้สมัคร และผลการคัดเลือกในทุกระดับ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการวิเคราะห์และการตัดสินใจของผู้บริหาร เช่น การจัดทำรายงานสรุปข้อมูลรายปี การสร้างแผนภูมิแสดงแนวโน้ม หรือการเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลัง

5) นอกจากนี้ ในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในระยะต่อไป สำนักบัณฑิตศึกษาอาจพิจารณาใช้เครื่องมือดิจิทัลที่มีเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เป็นองค์ประกอบในการสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การช่วยสรุปแนวโน้มข้อมูลผู้สมัครและผู้ผ่านการคัดเลือก การจัดทำรายงานอัตโนมัติ หรือการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลในระบบรับสมัคร ทั้งนี้ การใช้ AI ควรเป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการวิเคราะห์เบื้องต้น โดยยังคงอาศัยการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแผนรับและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสาขาวิชา

โดยสรุป การใช้ข้อมูลการรับนักศึกษาอย่างเป็นระบบ จะช่วยยกระดับการบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และสามารถสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์

จากผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 และการสรุปผลในหัวข้อ 5.1 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการรับนักศึกษา ความแตกต่างระหว่างแผนรับกับผลลัพธ์การรับจริง ตลอดจนลักษณะความต้องการเรียนที่แตกต่างกันในแต่ละหลักสูตร ข้อเสนอแนะในหัวข้อนี้จึงมุ่งเน้นการนำข้อค้นพบดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางเชิงปฏิบัติสำหรับการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนรับนักศึกษา และการบริหารจัดการข้อมูลในระดับบัณฑิตศึกษา โดยข้อเสนอแนะถูกจัดทำขึ้นบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารของสำนักบัณฑิตศึกษา คณะ และหลักสูตร ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์จริง และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมในระยะต่อไป ดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาหลักสูตร

1) สำนักบัณฑิตศึกษา ควรจัดทำ “บัญชีจำแนกสถานะหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา” โดยใช้ข้อมูลแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกย้อนหลังอย่างน้อยสามปีการศึกษา เป็นฐาน เพื่อจำแนกหลักสูตรออกเป็นกลุ่มตามระดับความต้องการเรียน เช่น กลุ่มความต้องการสูง กลุ่มสมดุล และกลุ่มความต้องการต่ำ ทั้งนี้ เพื่อให้คณะและหลักสูตรใช้เป็นข้อมูลตั้งต้นในการทบทวน และกำหนดแนวทางพัฒนาอย่างเหมาะสมกับบริบทของแต่ละหลักสูตร

2) คณะ ควรกำหนด แผนการทบทวนและพัฒนาหลักสูตรแบบจำแนกเป็นกลุ่ม โดยเชื่อมโยงสถานะของหลักสูตรกับกิจกรรมพัฒนาที่เหมาะสม เช่น การต่อยอดจุดเด่นของหลักสูตร การปรับปรุงแบบการจัดการเรียนรู้ หรือการทบทวนกลุ่มเป้าหมายผู้เรียน พร้อมกำหนดกรอบระยะเวลา และผลลัพธ์ที่คาดหวังอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถติดตามประเมินผลได้

3) ประธานหลักสูตร ควรใช้ข้อมูลจำนวนผู้สมัครและอัตราผ่านการคัดเลือก เป็นข้อมูลสะท้อนความสอดคล้องระหว่างลักษณะของหลักสูตรกับความต้องการเรียน และจัดทำ ข้อเสนอในการปรับแนวทางหลักสูตรในมิติที่ไม่กระทบสาระทางวิชาการโดยตรง เช่น รูปแบบการเรียน การสอน การสื่อสารจุดเด่นหลักสูตร หรือการกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

4) คณะกรรมการบริหารบัณฑิตศึกษา ควรกำหนดแนวปฏิบัติกลางในการใช้ข้อมูล การรับนักศึกษาเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาพัฒนาหลักสูตร เพื่อสร้างทิศทางการพัฒนา หลักสูตรที่มีความสอดคล้องกันทั้งในระดับมหาวิทยาลัย และลดความแตกต่างของเกณฑ์การพิจารณา ในแต่ละคณะ

5.2.2 ข้อเสนอแนะด้านการวางแผนรับและการบริหารการรับนักศึกษา

1) สำนักบัณฑิตศึกษา ควรทบทวนความเหมาะสมของแผนรับรายคณะ และรายหลักสูตร โดยอ้างอิงข้อมูลผู้สมัครและผู้ผ่านการคัดเลือกย้อนหลัง เพื่อปรับแผนรับให้สอดคล้องกับสภาพจริง ลดช่องว่างระหว่างเป้าหมายกับผลลัพธ์ และเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารการรับ นักศึกษาในภาพรวม ทั้งนี้ ในกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว สำนักบัณฑิตศึกษาอาจนำเครื่องมือ ดิจิทัลที่มีเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาใช้เป็นองค์ประกอบสนับสนุน เช่น โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลหรือเครื่องมือช่วยสรุปข้อมูล เพื่อช่วยจัดทำรายงานสรุปข้อมูลอัตโนมัติ สร้างแผนภูมิแสดงแนวโน้มการรับนักศึกษาในแต่ละคณะ เปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลังหลายปีการศึกษา และตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลผู้สมัครในระบบรับสมัคร ซึ่งจะช่วยให้การวิเคราะห์แนวโน้ม มีความรวดเร็วและสอดคล้องกับข้อมูลจริงมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การใช้เครื่องมือดังกล่าวควรเป็น เพียงเครื่องมือสนับสนุนการวิเคราะห์เบื้องต้น โดยยังคงอาศัยการพิจารณาและดุลยพินิจของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแผนรับให้มีความเหมาะสมตามบริบทของแต่ละหลักสูตร

2) คณะ ควรจัดทำแผนเพิ่มผู้สมัครแบบจำเพาะตามบริบทของคณะ โดยให้ความสำคัญกับหลักสูตรที่มีผู้สมัครต่ำกว่าแผนรับอย่างต่อเนื่อง ผ่านกิจกรรมเชิงรุก เช่น การสื่อสารจุดเด่นหลักสูตร การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน และการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานหรือภาควิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา

3) ประธานหลักสูตร ควรกำหนดแนวทางการสื่อสารหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์การรับจริง เช่น กรณีที่ผู้สมัครมีจำนวนต่ำแต่มีอัตราผ่านสูง ควรเน้นการเพิ่มการรับรู้หลักสูตร ในขณะที่กรณีผู้สมัครมีจำนวนสูงแต่มีอัตราผ่านต่ำ ควรสื่อสารเกณฑ์และความคาดหวังของหลักสูตรให้ชัดเจนเพื่อลดความคลาดเคลื่อนของผู้สมัคร

4) สำนักบัณฑิตศึกษา ควรพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลผู้สมัครและผลการคัดเลือกให้มีความครบถ้วน ตรวจสอบได้ และพร้อมต่อการนำไปใช้วิเคราะห์แนวโน้มในรอบปีการศึกษาถัดไปอย่างต่อเนื่อง

5.2.3 ข้อเสนอแนะด้านฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร

1) สำนักบัณฑิตศึกษา ควรพัฒนาชุดรายงานมาตรฐานด้านการรับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งแสดงข้อมูลแผนรับ ผู้สมัคร ผู้ผ่าน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และระดับหลักสูตร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหาร และการทบทวนหลักสูตรประจำปี ในการจัดทำรายงานและวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษา สำนักบัณฑิตศึกษาอาจใช้เครื่องมือดิจิทัลที่มีระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) ช่วยสนับสนุนการสรุปข้อมูล และจัดทำรายงาน เช่น การช่วยจัดทำรายงานสรุปข้อมูลอัตโนมัติ การสร้างแผนภูมิแสดงแนวโน้มการรับนักศึกษาในแต่ละคณะ การเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลังหลายปีการศึกษา และการช่วยตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลผู้สมัครในระบบรับสมัคร

2) สำนักบัณฑิตศึกษา ควรกำหนดปฏิทินข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตร โดยระบุช่วงเวลาการสรุปข้อมูล การวิเคราะห์แนวโน้ม และการนำเสนอผลต่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การใช้ข้อมูลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่การดำเนินการเฉพาะกิจ

3) คณะ ควรแต่งตั้งผู้ประสานงานด้านข้อมูลหลักสูตร เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลระดับคณะกับฐานข้อมูลกลางของสำนักบัณฑิตศึกษา ลดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล และเอื้อต่อการวิเคราะห์รายหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

5.3 สรุปโดยภาพรวมและการนำไปใช้ประโยชน์

โดยสรุป การวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2565 – 2567 ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรและการวางแผนรับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาไม่ควรอาศัยการตัดสินใจจากประสบการณ์หรือการคาดการณ์เพียงอย่างเดียว แต่ควรใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการกำหนดทิศทางและปรับปรุงการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลแผนรับ จำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกทำหน้าที่เป็นตัวสะท้อนสถานะของหลักสูตรในหลายมิติ ทั้งด้านความสนใจสมัคร ความสอดคล้องของคุณสมบัติผู้สมัคร และความสามารถในการบรรลุเป้าหมายตามแผนรับ ซึ่งสามารถนำมาใช้สนับสนุนการกำหนดแนวทางพัฒนาหลักสูตรและการวางแผนรับนักศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมและตรวจสอบได้

ในเชิงการนำไปใช้ประโยชน์ ผลการวิเคราะห์ครั้งนี้ช่วยยกระดับบทบาทของสำนักบัณฑิตศึกษาในฐานะหน่วยงานกลางด้านข้อมูลและการกำกับเชิงนโยบาย โดยเชื่อมโยงงานทะเบียน งานฐานข้อมูล และงานพัฒนาหลักสูตรเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ และเอื้อต่อการตัดสินใจเชิงบริหารที่ตั้งอยู่บนข้อมูลจริง

นอกจากนี้ ในการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ในระยะต่อไป มหาวิทยาลัยและสำนักบัณฑิตศึกษาอาจพิจารณานำเครื่องมือดิจิทัลที่มีเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาเป็นองค์ประกอบในการสนับสนุนการบริหารจัดการข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะการช่วยสรุปและวิเคราะห์แนวโน้มข้อมูลผู้สมัครและผู้ผ่านการคัดเลือกย้อนหลัง การจัดทำรายงานในรูปแบบแผนภูมิหรือแดชบอร์ดเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหาร ตลอดจนการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลในระบบรับสมัคร ซึ่งจะช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความรวดเร็ว เป็นระบบ และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การนำ AI มาใช้ควรอยู่ในฐานะ “เครื่องมือสนับสนุน” การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยยังคงอาศัยดุลยพินิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแผนรับและการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้การบริหารจัดการมีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในภาพรวม แนวทางดังกล่าวจะช่วยยกระดับการบริหารจัดการข้อมูลจากการใช้ข้อมูลย้อนหลังเพื่ออธิบายสถานการณ์ (Descriptive) ไปสู่การวิเคราะห์แนวโน้มและการสนับสนุนการคาดการณ์เบื้องต้น (Predictive) ซึ่งจะเป็นฐานสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจเชิงบริหารและการวางแผนพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในอนาคต

เพื่อแสดงให้เห็นภาพความเชื่อมโยงของกระบวนการดังกล่าวอย่างชัดเจน จึงได้นำเสนอแผนภาพสรุปท้ายบท (ภาพที่ 5.1) ซึ่งแสดงลำดับความสัมพันธ์ตั้งแต่ข้อมูลการรับนักศึกษา การวิเคราะห์แนวโน้ม การสังเคราะห์ข้อค้นพบเชิงระบบ ไปจนถึงการกำหนดแนวทางพัฒนาหลักสูตร และการวางแผนรับนักศึกษา แผนภาพดังกล่าวทำหน้าที่เป็นกรอบเชิงปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานด้านหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

ภาพที่ 5.1 กรอบการนำผลการวิเคราะห์การรับนักศึกษาไปใช้ประโยชน์

เพื่อสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ที่มา : จากการสังเคราะห์ภาพรวมบทที่ 5 ของผู้วิเคราะห์ (2568)

จากภาพที่ 5.1 แสดงกรอบแนวคิดในการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย โดยเริ่มจากการรวบรวมข้อมูลสำคัญ ได้แก่ แผนรับจำนวนผู้สมัคร และจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก ก่อนนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์แนวโน้มและสังเคราะห์ข้อค้นพบเชิงระบบ เพื่อใช้เป็นฐานสนับสนุนการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตรและการกำหนดแผนรับนักศึกษาในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ ในระยะต่อไป หน่วยงานสามารถนำเครื่องมือดิจิทัลและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดทำรายงานเชิงสถิติ เช่น การสร้างแผนภูมิแสดงแนวโน้ม การจัดทำแดชบอร์ดข้อมูล และการสรุปข้อมูลอัตโนมัติ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเร็วและความแม่นยำในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยภาพรวม แนวทางดังกล่าวจะช่วยยกระดับการตัดสินใจเชิงบริหารให้ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลจริง (Data - Driven Decision) และสนับสนุนการบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้มีความเป็นระบบ เชื่อมโยง และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของความต้องการเรียนในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

บรรณานุกรม

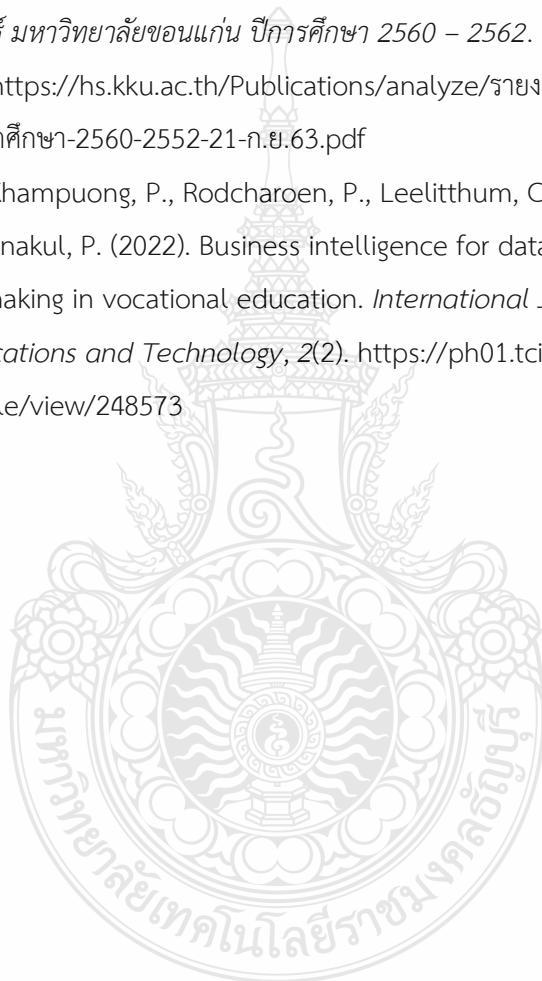
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย. (2566). *แนวทางการรับสมัครและคัดเลือกนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นจาก <https://www.grad.chula.ac.th>
- เจษฎา ภรณ์วิริยะสกุลธร. (2563). สมรรถนะพื้นฐานและอนาคตภาพสมรรถนะของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 15(2), 88–98. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. สืบค้นจาก <https://edu.buu.ac.th/vesd/PDF62-2/a2562-2-88-98.pdf>
- นิตยา สำเร็จผล. (2566). การศึกษาแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเวสเทิร์น. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น*, 17(2), 1–22. สืบค้นจาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/suedureasearchjournal/article/view/28236>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ภavana กิติวิมลชัย. (2567). หลักสูตรที่ไม่ผ่านการกำกับมาตรฐาน: สาเหตุและแนวทางการพัฒนากรณีศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 19(1), 175–196.
- พีระ พันธุ์งาม ญัฐวิชต์ บุญภาพ ธีญลักษณ์ คริ่งธิ และสุลีมาศ คำมุง. (2559). การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 7(1), 1–15.
- พิชามณูช บุญสิทธิ์. (2565). การศึกษาแนวโน้มความต้องการในการเปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาสาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/journaldru/article/view/259930>
- ฝนทิพย์ อธิบดี. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อระดับบัณฑิตศึกษาของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารวิจัยการบริหารการศึกษา*, 11(2), 45–60. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemri/article/view/250966>
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย. (2564). *การบริหารจัดการการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สืบค้นจาก <https://graduate.tu.ac.th>
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สำนักบัณฑิตศึกษา. (2565). *รายงานการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประจำปี 2565*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____ . (2566). รายงานการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประจำปี 2566. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- _____ . (2567). รายงานการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประจำปี 2567. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- _____ . (2568). ประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เรื่อง รับสมัครนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2568 ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2568. สืบค้นจาก <https://grad.rmutt.ac.th/download/regis-mct-doc-2-2568.pdf>
- _____ . (2568). รายงานจำนวนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประจำปี 2565 – 2567. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ยูภาติ ปณระราช. (2565). สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยเกริก. สืบค้นจาก <https://library.krirk.ac.th/book-list/51bt084856/>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา. สืบค้นจาก <https://www.mhesi.go.th>
- _____ . (2565). เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. สืบค้นจาก <https://www.psu.ac.th>
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). แนวทางการบริหารจัดการและพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- _____ . (2567). เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการการบริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 3. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. สืบค้นจาก <https://cgau.mhesi.go.th>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. (2567). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1. สืบค้นจาก <https://kkzone1.go.th>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). การศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาและการตัดสินใจเชิงนโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. สืบค้นจาก <https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1528-file.pdf>
- _____ . (2562). รายงานสภาวะการศึกษาไทย. สืบค้นจาก <https://www.onec.go.th>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____ . (2566). สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2565. สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา. สืบค้นจาก <https://www.onec.go.th>
- สุรัชย์ เทียนขาว. (2564). แบบการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน. *วารสารสมาคมวิทยาศาสตร์
การศึกษาแห่งประเทศไทย*, 42(3), 1-22.
- อนงค์นาถ โยคุณ. (2563). รายงานวิเคราะห์การศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2560 – 2562. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
สืบค้นจาก [https://hs.kku.ac.th/Publications/analyze/รายงานวิเคราะห์การศึกษาต่อ
ระดับบัณฑิตศึกษา-2560-2552-21-ก.ย.63.pdf](https://hs.kku.ac.th/Publications/analyze/รายงานวิเคราะห์การศึกษาต่อ
ระดับบัณฑิตศึกษา-2560-2552-21-ก.ย.63.pdf)
- Chairungruang, S., Khampuang, P., Rodcharoen, P., Leelitthum, C., & Eak-
iamvudtanakul, P. (2022). Business intelligence for data-driven
decision-making in vocational education. *International Journal of Educational
Communications and Technology*, 2(2). [https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/
IJECT/article/view/248573](https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/IJECT/article/view/248573)

ภาคผนวก

แหล่งข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2565 - 2567

ภาคผนวกนี้ จัดทำขึ้นเพื่อแสดงแหล่งข้อมูลการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์ในบทที่ 3 และบทที่ 4 โดยนำเสนอรายงานการรับนักศึกษา จำแนกตามปีการศึกษาในรูปแบบ QR Code เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบย้อนกลับ

รายการ	QR Code
<p>รายงานการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2565</p>	
<p>รายงานการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2566</p>	
<p>รายงานการรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2567</p>	

รายการ	QR Code
รายงานจำนวนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ปี 2565 - 2567	
ตัวอย่างประกาศการรับสมัครนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2568	

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวกัลยรัตน์ ชูตินันทน์
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ตำแหน่ง	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
สถานที่ทำงาน	ฝ่ายวิชาการและวิจัย สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โทรศัพท์ 0-2549-3695
Email Address	kanyarat_c@rmutt.ac.th

